

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 134 Год. LXIII

Вторник, 6 ноември 2007

Цена на овој број е 220 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1778. Закон за земјоделството и руралниот развој.....	2	1791. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	29
1779. Закон за дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија.....	25	1792. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда...	29
Исправка на Законот за еднакви можности на жените и мажите.....	25	1793. Решение за издавање дозвола за понуда за откуп.....	29
1780. Указ бр. 18 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1794. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 133/2005 од 24 октомври 2007 година.....	30
1781. Указ бр. 19 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1795. Издвоено мислење од 24 октомври 2007 година.....	35
1782. Указ бр. 20 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1796. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, Су.бр. 788/07 од 1 ноември 2007 година.....	36
1783. Указ бр. 21 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1797. Одлука за избор на судии на Апелациониот суд во Гостивар.....	37
1784. Указ бр. 22 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1798. Одлука за избор на судии на Управен суд.....	37
1785. Указ бр. 23 од Претседателот на Република Македонија.....	26	1799. Оглас за избор на претседател на Управниот суд.....	37
1786. Указ бр. 24 од Претседателот на Република Македонија.....	27	1800. Оглас за избор на претседател на Апелационен суд - Гостивар.....	38
1787. Указ бр. 25 од Претседателот на Република Македонија.....	27	1801. Одлука за измени и дополнувања на Одлуката за издавање дозволи на банка	38
1788. Одлука за давање согласност на Тарифата на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта за висината на надоместокот за давање на користење на пасишта и пасишни парцели сопственост на Република Македонија под закуп.....	27	1802. Одлука за измени и дополнувања на Одлуката за издавање согласности.....	38
1789. Одлука за формата, содржината и начинот на водење на Регистар на отворени фондови.....	27	1803. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за единствената тарифа на надоместоци за услуги што ги врши Народна банка на Република Македонија.....	39
1790. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	29		

1804.	Одлука за објавување извештаи и податоци од страна на банката.....	39	1809.	Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија.....	45
1805.	Одлука за методологијата за утврдување нето-должник на банка.....	42	Основен суд во Тетово		
1806.	Одлука за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките...	43	229.	Список на именувани вештаци во Основен суд Тетово – Тетово.....	46
1807.	Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Скопје Север А.Д. - Скопје.....	45	Фонд за здравствено осигурување на Македонија		
1808.	Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација Битола ДОО - Скопје.....	45	230.	Одлука за изменување на Списокот на ортопедски и други помагала.....	47
				Објава за просечната месечна нето плата по работник за месец октомври 2007 година.....	47
				Објава за движењето на цените на мало во Република Македонија за месец октомври 2007 година.....	48
				Огласен дел	1-64

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1778.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ

Се прогласува Законот за земјоделството и руралниот развој, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 30 октомври 2007 година.

Бр. 07-4581/1 Претседател
30 октомври 2007 година на Република Македонија,
Скопје **Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ

И. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Содржина на Законот

Со овој закон се уредуваат планирањето на развојот на земјоделството и руралниот развој, целите и мерките на земјоделската политика и политиката на рурален развој, државната помош, дополнителните дејности на семејното земјоделско стопанство, квалитетот, ознаките, прометот на земјоделските примарни и преработени производи, земјоделската и шумската механизација и опрема, форми на организирање во земјоделството, јавни услуги во земјоделството и земјоделскиот информативен систем.

Член 2 Значење на поимите

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Биолошка разновидност во земјоделството значи разновидност на живите организми кои се употребуваат во земјоделството или можат да бидат употребени во функција на земјоделството (земјоделски култури, добиток и микроорганизми) и се под посебна заштита на државата;

2. Единствен идентификациски број на земјоделско стопанство (во натамошниот текст: ИДБР) е основ за водење на единствен регистар на земјоделско стопанство и негово поврзување со други регистри;

3. Земјоделска дејност е активност во областа на земјоделството, ловот и шумарството утврдена во прописите за национална класификација на дејностите, освен ветеринарни и фитосанитарни услуги;

4. Земјоделска политика е систем на инструменти и мерки со кои се регулира развојот и динамиката на земјоделското производство согласно со материјално-техничките, економските и социјалните услови;

5. Земјоделски имот опфаќа земјоделски земјишта, добиток, повеќегодишни насади, шуми, земјоделска и шумска механизација и опрема, објекти и други средства за производство, кои се употребуваат за вршење на земјоделска дејност;

6. Земјоделски преработен производ е производ од растително или животинско потекло во полупреработена или преработена форма, вклучувајќи ја и водата за пиење и шумските плодови;

7. Земјоделски примарен производ е производ од растително и животинско потекло добиен при примарно производство;

8. Земјоделски производ е производ кој се добива од примарно земјоделско производство или негова преработка;

9. Земјоделско стопанство е организационо и деловно заокружена стопанска целина на која се врши земјоделска дејност и за која се води евиденција во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: Министерството), поседува и/или располага со земјоделски имот. Земјоделското стопанство опфаќа една или повеќе производни единици. Земјоделско стопанство може да биде правно лице и/или семејно земјоделско стопанство;

10. Интегрален начин на земјоделско производство е урамнотежена употреба на агротехнички мерки со хармонично уважување на стопанските, еколошките и токсиколошките фактори. При еднаков стопански ефект, природните мерки имаат предност пред фитофармацевтските, ветеринарно-фармацевтските и биотехнолошките мерки;

11. Носител на земјоделско стопанство е правно или физичко лице запишано во единствениот регистар на земјоделски стопанства во Министерството;

12. Пазарно-ценовната политика во земјоделството е систем на инструменти и мерки кои имаат за цел да ги регулираат пазарот и цените на земјоделските производи;

13. Подрачје со ограничени можности за земјоделска дејност е дефинирано подрачје со значително ограничени можности на употреба на земјиштата и значително повисоки трошоци за производство поради неповолните природни услови;

14. Производна единица е локациски заокружена стопанска единица на која се врши земјоделска дејност и за која се води евиденција во Министерството;

15. Рурално подрачје е дефинирана географска целина која се карактеризира со релативно мал број на жители или густина на населеност и со специфични социо-економски карактеристики;

16. Семејно земјоделско стопанство е самостојна стопанска и социјална единица која се заснова на сопственост и/или користење на земјоделскиот имот и е управувано од членовите на семејството;

17. Субјект е правно или физичко лице, друштво и образовна и/или научна установа кои вршат земјоделска дејност или спроведуваат мерки за развој на земјоделството и за која се води евиденција во Министерството и

18. Член на семејно земјоделско стопанство е физичко лице кое врши земјоделска дејност на земјоделскиот имот, за кое се води евиденција во Министерството.

Член 3

Цели на земјоделската политика и политиката на рурален развој

Цели на земјоделската политика и политиката на рурален развој се:

- обезбедување на стабилно производство на квалитетна и поефтина храна и обезбедување на населението со доволни количини храна,
- зголемување на конкурентната способност на земјоделството,
- обезбедување на стабилно ниво на доход на земјоделското стопанство,
- одржлив развој на руралните подрачја и
- оптимално искористување на природните ресурси со почитување на начелата за заштита на природата и животната средина.

II. ПЛАНИРАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ

Член 4

Национална стратегија за развој на земјоделството и руралниот развој

За спроведување на целите од членот 3 на овој закон Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата), донесува Национална стратегија за земјоделството и руралниот развој (во натамошниот текст: Националната стратегија), за период од седум години.

Член 5

Национални програми за развој на земјоделството и руралниот развој

Согласно со Националната стратегија од членот 4 на овој закон, Владата донесува Национална програма за развој на земјоделството и Национална програма за руралниот развој, за период од три години.

Националните програми од ставот 1 на овој член особено содржат:

- мерки, потпрограми и други активности,
- временски распоред и рокови за спроведување на мерките, потпрограмите и другите активности и
- финансиски средства за спроведување на националните програми од ставот 1 на овој член.

Член 6

Акти на Владата

Согласно со Националната стратегија од членот 4 на овој закон и националните програми од членот 5 став 1 на овој закон Владата, на предлог на Министерството, донесува акти за спроведување на политиките за уредување на пазарите на земјоделски примарни и преработени производи и рурален развој.

Член 7

Акти за уредување на пазарите на земјоделски производи

Со актите од членот 6 на овој закон, кои се однесуваат на уредувањето на пазарите на земјоделски производи, Владата пропишува:

- видови на мерки за уредување на пазарите на земјоделски производи,
- начин и постапка за воведување, спроведување и контрола на спроведување на мерките и
- лица на кои се однесуваат мерките.

Член 8

Акти за рурален развој

Со актите од членот 6 на овој закон, кои се однесуваат на руралниот развој, Владата пропишува:

- видови на мерки за рурален развој,
- начин и постапка за спроведување на мерките,
- финансиски план за одделна мерка,
- начин и постапка за следење на реализација и оцена на успешноста на мерките од програмите и
- начин на вршење на контрола над спроведување на мерките.

Реализацијата на програмите за рурален развој донесени согласно со овој и друг закон е во надлежност на Министерството.

Член 9

Исплата на средства

Исплатата на средствата за реализација на мерките на земјоделската политика и политиката на руралниот развој ја врши Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Член 10

Совет за земјоделство и рурален развој

Владата, на предлог на министерот, формира Совет за земјоделство и рурален развој.

Советот од ставот 1 на овој член дава мислење од областа на земјоделството и руралниот развој особено за Националната стратегија и националните програми, предложените позначајни прописи и меѓународни договори, одделни проекти и за други прашања од областа на земјоделството и руралниот развој.

Советот од ставот 1 на овој член е составен од 11 члена, и тоа:

- три члена од здруженија од областа на земјоделството,
- три члена од стопански комори,
- три члена од научни и образовни институции,
- еден член од здруженија на потрошувачи и
- еден член од здружение на единиците на локална самоуправа.

Мандатот на членовите на Советот од ставот 1 на овој член трае пет години.

III. МЕРКИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКАТА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКАТА НА РУРАЛЕН РАЗВОЈ

Член 11 Општи принципи

Мерките на земјоделската политика и политиката на рурален развој се:

- насочени кон остварување на целите од членот 3 на овој закон и
- во функција на зачувување на биолошката разновидност, плодноста на почвите и заштита на животната средина.

Мерките од ставот 1 на овој член мора меѓусебно да се усогласени.

Член 12 Финансирање

Финансирањето на мерките на земјоделската политика и политиката на рурален развој се врши од:

- Буџетот на Република Македонија,
- донации и
- други извори согласно со закон.

Член 13 Корисници на средства

Право на користење на средствата за реализација на мерките на земјоделската политика и политиката на рурален развој имаат земјоделските стопанства и други правни и физички лица кои вршат земјоделска дејност, преработка на земјоделски производи или вршат услуги поврзани со земјоделската дејност и ги исполнуваат пропишаните услови со закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член, средствата за реализација на мерките за рурален развој можат да ги користат и други правни и физички лица кои вршат стопанска дејност и се со седиште, односно живеалиште во руралните подрачја.

1. Мерки за уредување на пазарите на земјоделски производи

Член 14 Надлежност

Во интерес на единственост на пазарот на земјоделски производи и еднаква конкурентска положба на сите производители, мерките за уредување на пазарите на земјоделски производи важат на цела територија на Република Македонија согласно со принципите на рамноправност.

Член 15 Утврдување на цени

За одделни земјоделски производи може да се утврди:

- целна цена која го изразува посакуваното ниво на цената на земјоделски производи,
- базна цена, односно интервенциска цена, која е основ за воведување на одделна мерка на пазарно-ценовната политика во земјоделството и
- минимална цена која откупувачот мора да ја гарантира на земјоделскиот производител при откупот на одделни земјоделски производи во рамките на уредувањето на пазарот на земјоделскиот производ.

За потребата и начинот на утврдување на цената од ставот 1 алинеја 2 на овој член Владата донесува одлука на предлог на Министерството.

Член 16 Директни плаќања

Директните плаќања се мерка за поддршка на доходот на земјоделските стопанства.

Директните плаќања се исплатуваат на земјоделските стопанства и тоа на хектар земјоделско земјиште, по единица земјоделски производ и по грло добиток.

Поблиските критериуми и начинот на директните плаќања, ги утврдува Владата на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: министерот).

Член 17 Интервенциски мерки

Интервенциските мерки се наменети за стабилизација на пазарите на земјоделски производи и можат да се воведат кога настанува нарушување на рамнотежата меѓу понудата и побарувачката на домашниот пазар на земјоделски производи.

Мерките од ставот 1 на овој член можат да се реализираат во форма на:

- интервенциско купување и продажба,
- помош за складирање и
- повлекување од пазарот.

Мерките од ставот 2 на овој член и начинот на нивно спроведување ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Член 18 Мерки за поттикнување на продажбата и потрошувачката

Мерките за поттикнување на продажбата и потрошувачката на земјоделски производи се:

- помош за промоции и тргување со земјоделски производи,
- помош за подготвување на земјоделски производи за надворешниот пазар и
- субвенционирање на потрошувачката.

Мерките од ставот 1 на овој член и начинот на нивното спроведување ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Член 19 Мерки за ограничување на производството

Мерките за ограничување на производството на одделни земјоделски производи се:

- одредување на обемот на земјоделското производство односно воведување на систем за управување со квоти и
- воведување давачки за земјоделското производство, кое го надминува пропишаниот обем.

Мерките од ставот 1 на овој член и начинот на нивното спроведување ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Член 20 Мерки за спречување на нарушување на пазарот

Доколку поради зголемен увоз или извоз на земјоделски производи постои опасност или дојде до сериозни нарушувања на пазарот со земјоделски производи, поради кои можат да се загрозат целите на земјоделската политика Владата, почитувајќи ги ограничувањата од меѓународните договори, може да воведат посебни мерки.

Мерките од ставот 1 на овој член се применуваат додека не помине нарушувањето или опасноста од нарушување на пазарот.

Член 21 Финансиски гаранции

Корисниците на мерките, на барање на Министерството, можат да дадат финансиски и друг вид гаранции за исполнување на одредени обврски поврзани со мерките за уредување на пазарите на земјоделски производи.

Доколку обврската поради која е дадена финансиска и друг вид гаранција од ставот 1 на овој член е исполнета, депозитот се враќа.

Начинот и постапката на уплата и враќање на финансиската и на друг вид гаранција од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот.

Член 22 Контрола

Царинските органи во согласност со прописите од областа на царинското работење вршат контрола која е потребна за спроведување на одредбите од членот 20 на овој закон во случај на увоз, односно извоз на земјоделски производи.

2. Мерки на политиката на рурален развој

Член 23 Намени

Мерките на политиката на рурален развој го поттикнуваат економскиот и социјалниот развој на руралните подрачја со цел спречување на процесот на депопулација на руралните подрачја и зачувување на други вредности во руралните подрачја како дел од природното и културното наследство на Република Македонија.

Корисник на средствата од мерките од ставот 1 на овој член се субјектите со седиште, односно живеалиште во руралните подрачја.

Член 24 Рурални подрачја

Рурално подрачје е географска целина која се дефинира врз основа на следниве критериуми: релативно мал број на жители или густина на населеност и специфични социо-економски карактеристики.

Критериумите од ставот 1 на овој член поблиску ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Врз основа на критериумите од ставот 2 на овој член министерот објавува список на руралните подрачја во "Службен весник на Република Македонија".

Член 25 Подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност

Подрачје со ограничени можности за земјоделска дејност се дефинира врз основа на ограничени можности за користење на земјиштето и значително повисоки трошоци за производство поради неповолните природни услови.

Критериумите од ставот 1 на овој член поблиску ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Врз основа на критериумите од ставот 2 на овој член министерот објавува список на подрачјата со ограничени можности за земјоделска дејност во "Службен весник на Република Македонија".

Член 26 Мерки на политиката на рурален развој

Мерките на политиката на рурален развој се групираат како:

- инвестиции за подобрување на конкурентноста,
 - мерки за земјоделска дејност полезна за унапредување на животната средина и руралните подрачја,
 - мерки за зголемување на вработеност во руралните подрачја и подобрување на квалитетот на живот во руралните подрачја и
 - други мерки за рурален развој.
- Начинот и постапката за реализација на секоја група мерки од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот.

Член 27 Инвестиции за подобрување на конкурентност

Инвестициите за подобрување на конкурентноста се насочени кон:

- реструктурирање на земјоделските стопанства и промовирање на иновации преку поддршка за модернизација на земјоделски стопанства, зголемување на економската вредност на шумите, преработка и маркетинг на земјоделски производи и производи од шумарство, подобрување и развој на инфраструктура и заштита од природни непогоди,
- подобрување на квалитетот на земјоделското производство и земјоделските производи со воведување на стандарди за производство, воведување на системи за квалитет на земјоделските производи и промоција на нивниот квалитет и
- подобрување на знаењето и унапредување на човечкиот потенцијал на земјоделски производители, обезбедување на советодавни услуги и едукација за управување со земјоделско стопанство.

Член 28 Мерки за земјоделска дејност корисна за унапредување на животната средина и руралните подрачја

Поддршката на земјоделската дејност која е корисна за унапредување на животната средина и руралните подрачја е наменета за:

- поттикнување на користењето на земјоделското земјиште кое придонесува за подобрување, зачувување и унапредување на животната средина и пределите,
- подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност,
- обезбедување на биолошка разновидност во земјоделството и
- зачувување на културното наследство и природните богатства поврзани со земјоделската дејност.

Забрането е искоренување на автохтони сорти земјоделски култури, како и истребување на автохтони раси добиток.

За зачувување на автохтоните сорти на земјоделски култури или раси на добиток министерот објавува листа на автохтони сорти на земјоделски култури и раси на добиток врз основа на нивната загрозеност.

За секоја автохтона сорта на земјоделски култури и раса на добиток министерот го пропишува начинот на следење и анализирање на состојбата на сортата и расата, како и мерки за нивното зачувување и обезбедување на задолжителни генетски резерви.

Член 29 Мерки за зголемување на вработеност и подобрување на квалитетот на живот во руралните подрачја

Мерките за зголемување на вработеност и подобрување на квалитетот на живот во руралните подрачја се однесуваат на:

- поттикнување на диверзификацијата на економските активности во руралните подрачја со цел да се обезбедат дополнителни извори на доход,
- помош за млади земјоделци и

- подобрување на условите за работа и животните услови на населението во руралните подрачја (подобрување на инфраструктурната опременост и на животните и работните услови на населението).

Член 30

Други мерки за рурален развој

Другите мерки за рурален развој се насочени кон:

- подобрување на управувањето во единиците на локалната самоуправа и подобрување на локалниот економски развој,
- развој на туризам во рурални подрачја,
- поттикнување на микропретпријатија и претприемништво и
- поддршка на непрофитни и невладини организации кои дејствуваат во насока на унапредување на руралните подрачја.

Единиците на локалната самоуправа можат да спроведуваат мерки за рурален развој кои мора да се во согласност со актите од членот 6 на овој закон.

Средствата за мерките од ставот 2 на овој член се обезбедуваат од буџетите на единиците на локалната самоуправа и други извори согласно со закон.

IV. ДРЖАВНА ПОМОШ ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО

Член 31

Државна помош во земјоделството

Државна помош во земјоделството е секоја помош доделена од Владата, органите на државната управа или единиците на локалната самоуправа за производство, преработка и продажба на одредени земјоделски производи или за извршување на одредени услуги од областа на земјоделството, со која се создаваат економски поволности за определени субјекти согласно со посебен закон.

V. ДОПОЛНИТЕЛНА ДЕЈНОСТ

Член 32

Дополнителна дејност

Дополнителна дејност на семејно земјоделско стопанство е дејност поврзана со земјоделството, односно шумарството која се врши на земјоделски имот и овозможува подобра искористеност на неговите производни можности и работната сила на членовите на семејството.

Видовите на дејности кои можат да се вршат како дополнителни дејности на семејните земјоделски стопанства и нивниот обем ги пропишува Владата.

При одредување на обемот од ставот 2 на овој член се земаат предвид и специфичните услови и карактеристики на одделни видови на дополнителна дејност.

Член 33

Вршител на дополнителна дејност на семејното земјоделско стопанство

Вршителот на дополнителната дејност од членот 32 на овој закон е физичко лице кое е сопственик, закупец или друго лице кое го користи земјоделскиот имот и врши земјоделска дејност овластено од сопственикот, односно закупецот.

Вршителот на дополнителната дејност од ставот 1 на овој член треба да биде соодветно оспособен и да има соодветна техничка опрема за вршење на дополнителната дејност.

Стручната оспособеност и соодветната техничка опрема од ставот 2 на овој член ги пропишува министерот.

Член 34

Одобрение за вршење на дополнителна дејност на семејно земјоделско стопанство

Министерството издава решение за вршење на дополнителна дејност по претходно барање поднесено од лицата од членот 33 став 1 на овој закон.

Барањето за добивање на решение за вршење на дополнителна дејност особено содржи:

- име, презиме, единствен матичен број и адреса,
- податоци за доходот на земјоделската дејност,
- податоци за видот, обемот и условите за вршење на дополнителната дејност,
- стручна оспособеност и
- техничка опременост.

Министерството води евиденција за вршителите на дополнителни дејности од членот 32 на овој закон.

Формата и содржината на образецот на решението од ставот 1 на овој член и начинот на водењето на евиденција од ставот 3 на овој член го пропишува министерот.

VI. КВАЛИТЕТ И ОЗНАКИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИ

1. Квалитет на земјоделските производи

Член 35

Добра земјоделска и хигиенска пракса

Субјектите кои се занимаваат со производство на земјоделски производи кои се наменети за промет мора да ја почитуваат добрата земјоделска, односно хигиенска пракса.

Начинот на спроведување на добра земјоделска и хигиенска пракса го пропишува министерот.

Член 36

Минимален квалитет

Минималниот квалитет на одделни земјоделски производи, а особено:

- начин на производство на земјоделските производи,
 - состојки и нивна содржина вклучувајќи ги дозволените адитиви,
 - услови за достигнување и зачувување на квалитетот,
 - разграничување на производите,
 - обележување (ознаки) и
 - дефиниции и именувања,
- ги пропишува министерот.

Член 37

Земјоделски производи со повисок квалитет

Земјоделските производи со повисок квалитет по своите специфични карактеристики се подобри од истородните земјоделски производи и од нивниот минимален квалитет, доколку е тој пропишан согласно со членот 36 став 2 од овој закон.

Специфичните карактеристики на земјоделските производи во поглед на состав, сензорни особини и физичко-хемиските својства, како и начинот на производство, односно преработка ги пропишува министерот.

Земјоделските производи кои ги исполнуваат карактеристиките од ставот 2 на овој член се обележуваат со ознака "производ со повисок квалитет".

Член 38

Органски земјоделски производи

Земјоделските органски производи се обележуваат со ознака согласно со прописите за органското земјоделско производство.

Член 39

Интегрални земјоделски производи

Интегрален земјоделски производ е производ добиен согласно со интегралниот начин на земјоделско производство.

Начинот и постапката на интегрално производство, како и начинот на контрола и ознаките за интегрално производство ги пропишува министерот.

Член 40

Земјоделски производ со гарантирана традиционална посебност

Земјоделскиот производ со гарантирана традиционална посебност е производ произведен од традиционални суровини или во него има карактеристичен традиционален состав или начин на производство, односно преработка.

Начинот на вршење на контролата и постапката за признавање на земјоделски производи со гарантирана традиционална посебност, како и ознаката за гарантирана традиционална посебност ги пропишува министерот.

Производот од ставот 1 на овој член се обележува со ознака за гарантирана традиционална посебност.

Член 41

Декларација

Земјоделскиот производ пуштен во промет мора да биде пропратен со декларација.

Земјоделскиот производ мора да е во согласност со декларацијата од ставот 1 на овој член.

Декларацијата од ставот 1 на овој член задолжително се чува и кај производителот.

Министерот ги пропишува видовите податоци кои декларацијата од ставот 1 на овој член мора да ги содржи, како и рокот на нејзиното чување.

2. Ознака на потекло и географска ознака

Член 42

Ознака за потекло и географска ознака

За стекнување, остварување и заштита на ознаката за потекло и географската ознака на земјоделските производи се применуваат прописите за индустриска сопственост.

3. Признавање на ознаките на земјоделските производи

Член 43

Признавање на ознаките

Признавање на ознаки на земјоделски производи кои не се регулирани со друг пропис, врши Министерството.

Министерството покрај постапката за признавање:

- води евиденција за производителите, односно преработувачите кои ги употребуваат тие ознаки,
- ја следи употребата на ознаките во поглед на обемот на производството, односно преработката,
- соработува со овластените институции во други држави и
- врши други задачи од подрачјето на употреба на ознаките.

Евиденцијата од ставот 2 алинеја 1 на овој член особено содржи:

- име, односно назив на субјектот,
- адреса, односно седиште,
- вид на ознаката и
- обем на производство, односно преработка на земјоделски производ.

Содржината и начинот на водење на евиденцијата на производителите, односно преработувачите кои употребуваат ознаки за земјоделски производи, поблиску ги пропишува министерот.

Член 44

Постапка

За признавање на ознаките од членот 43 став 1 на овој закон производителот, преработувачот или други заинтересирани субјекти поднесуваат барање до Министерството.

Барањето од ставот 1 на овој член особено содржи:

- идентификациски податоци за субјектот и
- документи кои го докажуваат составот, особините, потеклото, начинот на производство, односно преработка на земјоделските производи или на нивните суровини.

Министерот ги пропишува формата и содржината на образецот на барањето од ставот 2 на овој член.

Министерот одлучува по барањето и донесува решение за признавањето на ознаките од ставот 1 на овој член во рок од три месеца од приемот на барањето.

Член 45

Трошоци

Трошоците на постапката за признавање на ознаките од членот 43 став 1 на овој закон се на товар на подносителот на барањето од членот 44 став 1 на овој закон.

Висината на трошоците од ставот 1 на овој член не може да биде повисока од стварно направените трошоци за лабораториски испитувања и анализи во зависност од видот на земјоделскиот производ.

Доколку при вршење на инспекциски надзор се утврди дека земјоделскиот производ не е во согласност со пропишаните услови, трошоците за лабораториските испитувања и анализи ги плаќа производителот, односно правното или физичкото лице кое пуштило во промет несоодветен земјоделски производ.

4. Утврдување на соодветност

Член 46

Утврдување на соодветност и ознака на земјоделски производи

Утврдување на соодветноста и ознаката на земјоделски производи опфаќа:

- проверување на соодветноста на земјоделските производи со прописите за квалитет, декларациите и ознаките и
- издавање сертификат за соодветност на земјоделските производи.

Министерот ги пропишува методите и постапките за утврдување на соодветност на земјоделските производи, како и содржината на сертификатот за соодветност на земјоделските производи.

За утврдување на соодветност од ставот 1 на овој член министерот може да овласти организации за контрола на квалитет на земјоделски производи, организации кои издаваат документи за соодветност, лаборатории за испитувања и лаборатории за контрола на резултатите од мерењето, согласно со членот 62 од овој закон.

VII. ПРОМЕТ СО ЗЕМЈОДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 47

Продажба од семејно земјоделско стопанство

Од семејно земјоделско стопанство може да се продаваат земјоделски производи доколку се произведени на земјоделското стопанство и исполнуваат минимален квалитет согласно со овој закон, како и производи од дополнителната дејност произведени од тоа стопанство согласно со членот 33 став 3 од овој закон.

Член 48 Промет

Земјоделскиот примарен и преработен производ се пушта во промет во моментот кога производителот го дава на располагање или во употреба, односно увезениот земјоделски производ го предава во царинска постапка за пуштање на стоката во слободен промет.

Земјоделските производи можат да се пуштат во промет доколку се во согласност со пропишаните услови кои се однесуваат на земјоделските производи и се означени на пропишан начин.

Забрането е ставање во промет на земјоделски производи кои не се означени согласно со прописите за означување на земјоделски производи.

По исклучок од ставот 2 на овој член доколку земјоделските производи се наменети за извоз истите може да се произведени во согласност со нарачателот.

Производите од ставот 4 на овој член не смеат да доведуваат во заблуда во поглед на ознаките.

VIII. ЗЕМЈОДЕЛСКА И ШУМСКА МЕХАНИЗАЦИЈА И ОПРЕМА

Член 49

Услови за употреба на земјоделска механизација и опрема

Заради заштита на животот и здравјето на луѓето, корисниците на земјоделска механизација и опрема мора да исполнуваат пропишани услови за безбедна работа и за тоа да се соодветно оспособени.

За рационално искористување на земјоделските површини и производство на квалитетна храна, земјоделската механизација и опремата мораат да ги исполнуваат пропишаните технички услови.

Соодветната оспособеност на корисниците и техничките услови на механизацијата и опремата, се докажува со потврда за извршена проверка на знаењето за безбедна работа и потврда за исполнување на пропишаните технички услови, кои ги издава организација овластена од министерот.

Оспособувањето на корисниците и вршењето на проверката, како и издавањето на потврдите од ставот 3 на овој член, го вршат лица овластени согласно со членот 62 од овој закон.

За техничките услови кои треба да ги исполнува одредена земјоделска механизација и опрема, како и за соодветната оспособеност на корисниците поблиску ги пропишува министерот.

IX. ФОРМИ НА ЗДРУЖУВАЊЕ

Член 50

Цели на здружување

За остварување на целите од членот 3 на овој закон производители на земјоделски производи можат доброволно да се здружуваат.

Земјоделските производители можат да користат финансиска поддршка за здружување согласно со овој закон.

Начинот и постапката на користење на финансиска поддршка од ставот 2 на овој член, ја пропишува министерот.

Член 51

Организација на производители на примарни земјоделски производи

Производителите на примарни земјоделски производи кои имаат за цел да го усогласат земјоделското производство и понудата со пазарните услови можат да

се здружуваат и да се запишуваат како организации на производители во регистарот на организации на производители кој се води во Министерството.

За запишување во регистарот од ставот 1 на овој член организациите на производителите треба да ги исполнуваат следниве услови:

- да се регистрирани согласно со Законот за здруженија,

- членовите на организацијата на производители целокупното производство наменето за пазар да го понудат на продажба преку таа организација,

- да има одредено најмал број на членови и најмал обем на производство на одделни земјоделски производи,

- да го докаже стварното работење и

- да не ја ограничува конкуренцијата во согласност со Законот за заштита на конкуренцијата.

Начинот на исполнување на условите од ставот 2 алинеи 2, 3 и 4 на овој член, поблиску ќе ги пропише министерот.

Земјоделските производи за кои организацијата на производители може да се запише во регистарот, формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член, како и постапката за запишување, односно бришење од регистарот ги пропишува министерот.

Одредбите од овој член се употребуваат и за повиоки форми на организирање на производители на земјоделски производи.

Член 52

Организации за производство, преработка и продажба на земјоделски производи

Заради усогласување на производството, преработката и продажбата на земјоделски производи, како и за подобрување на достапност на информации за производството и пазарот, можат да се здружат субјекти од областа на производството, преработката и трговијата и се запишуваат како организации за производство, преработка и продажба на земјоделски производи во регистар на организации за производство, преработка и продажба на земјоделски производи кој се води во Министерството.

За запишување во регистарот организациите од ставот 1 на овој член треба да ги исполнуваат следниве услови:

- да се регистрирани согласно со Законот за здруженија на граѓани и фондации,

- статутот на здружението да биде во согласност со целите на земјоделската политика и политиката на ruralен развој,

- да има одредено најмал број на членови и најмал обем на производство, преработка и продажба на одделни земјоделски производи,

- да го докаже стварното работење и

- да не ја ограничува конкуренцијата во согласност со Законот за заштита на конкуренцијата.

Поблиските услови од ставот 2 алинеја 3 на овој член ги пропишува министерот.

Земјоделските производи и групите на производи за кои организациите од ставот 1 на овој член се запишуваат во регистарот, формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член, како и постапката за запишување во регистарот ги пропишува министерот.

X. ЈАВНИ УСЛУГИ ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО

1. Дефиниција и обем на јавни услуги

Член 53

Јавна услуга

Јавна услуга, во смисла на овој закон, е дејност од областа на земјоделството од јавен интерес.

Јавни услуги во областа на земјоделството се:

- советодавни услуги,
- стручни работи во растителното производство,
- стручни работи во сточарското производство,
- работи на ген банка и одржување на биолошка разновидност,
- прибирање на податоци и аналитичко-развојни задачи,
- стручни задачи за уредување на земјоделско земјиште,
- истражувачки работи и едукација и
- утврдување на квалитет на земјоделски производи.

Член 54

Советодавни услуги

Советодавни услуги во земјоделството се:

- советувања во врска со производно-технолошките процеси,
- советување и помош при изработка на развојните програми за земјоделските субјекти,
- советување и помош при реализација на мерките на земјоделската политика и политиката на рурален развој,
- советување и помош при здружување, организирање и дејствување на земјоделските субјекти,
- советување за прописи од областа на земјоделството,
- советување за воведување и примена на стандарди за квалитет на земјоделски производи,
- советување за агробизнис, маркетинг и управување на земјоделски стопанства,
- советување и помош при воспоставување на соработка со прехранбената индустрија и индустријата на пилалаци,
- советување за воведување на интегрално и органско производство и
- советување и помош при реализација на мерките за заштита и одржување на животната средина и природата.

Член 55

Стручни работи во растително производство

Стручни работи во растително производство се:

- чување на службените заштитни мостри на семенскиот материјал на заштитените, односно регистрираните сорти,
- проверување на генетските особини и на употребната вредност на новите домашни и странски сорти на земјоделски култури, пред изборот и во постапката на регистрација, односно заштита на сортата,
- селекција и реонизација на сорти,
- сертифицирање на семето и садниот материјал на земјоделските растенија и
- повторна контрола на сертифицираниот семенски материјал на земјоделските растенија.

Член 56

Стручни работи во сточарско производство

Стручни работи во сточарско производство се:

- матично книговодство, селекција и следење на состојби,
- тестирање и оценување на приплодна вредност,
- утврдување на производни, репродуктивни и други особини и
- матично книговодство, селекција и следење на состојбата во пчеларството.

Член 57

Работи на ген банка

Работите на ген банката се:

- собирање и евидентирање на автохтон или одомакен генетски материјал,

- оценување и вреднување на собраниот генетски материјал,
- чување и обновување на генетскиот материјал и
- размножување и размена на генетскиот материјал.

Член 58

Прибирање на податоци и аналитичко-развојни задачи

Прибирање на податоци и аналитичко-развојни задачи вклучуваат:

- прибирање и обработка на податоци од областа на земјоделството,
- изработка на економски и други анализи од подрачјето на производството, преработката и прометот на земјоделските производи,
- изведување на задачи и анализи од подрачјето на земјоделската политика и политиката на рурален развој и
- задачи кои се значајни за насочување и следење на развојот на земјоделството, преработувачката индустрија и руралните подрачја.

Член 59

Стручни работи за уредување на земјоделско земјиште

Стручни работи за уредување на земјоделското земјиште се:

- мелиорации на земјоделско земјиште,
- премер на земјоделско земјиште,
- оперативни технички задачи за комасација и арондација и
- бонитирање на земјоделско земјиште.

Член 60

Истражувачки работи и едукација

Истражувачки работи и едукација во областа на земјоделството се:

- истражувачки и развојни проекти,
- истражувачка и развојна инфраструктура и
- разни форми на образование и обука од областа на земјоделството и дополнителните дејности.

Член 61

Утврдување на квалитет

Услуги за утврдување на квалитет се утврдување на:

- квалитет на земјоделски производи,
- соодветност на декларации и
- соодветност на ознаки на земјоделски производи.

2. Вршење на јавни услуги

Член 62

Вршители на јавни услуги

Јавни услуги во областа на земјоделството можат да вршат јавни установи утврдени со закон и други правни и физички лица кои ги исполнуваат условите согласно со овој и друг закон.

За вршење на јавните услуги во областа на земјоделството, вршителите на јавни услуги треба да поседуваат или користат соодветен простор, технички да се опремени и соодветно кадровски екипирани.

Поблиските услови од ставот 2 на овој член за одделна јавна услуга поблиску ги пропишува Владата на предлог на министерот.

Член 63

Јавен конкурс

За определување на вршителите на јавните услуги од членот 53 на овој закон Министерството спроведува постапки согласно со прописите за јавни набавки.

3. Планирање и финансирање

Член 64 Програма

Министерот донесува програма за извршување на одделна јавна услуга од членот 53 на овој закон.

Со програмата од ставот 1 на овој член се утврдува:

- видот и обемот на услугите,
- начин и динамика на извршување на услугите и
- обемот и начинот на финансирање, односно кофинансирање на одделни услуги.

Член 65 Финансирање на јавните услуги

Јавните услуги од областа на земјоделството се финансираат од:

- Буџетот на Република Македонија,
- надоместокот за услугата и
- други извори согласно со закон.

Одделни јавни услуги од членот 53 на овој закон се финансираат или кофинансираат од Буџетот на Република Македонија во согласност со националните програми од членот 5 на овој закон и програмата од членот 64 на овој закон.

Вршителите на јавните услуги мораат да ги наменат средствата од Буџетот на Република Македонија за финансирање на програмата на јавни услуги само за вршење на таа јавна услуга, во согласност со програмата од членот 64 на овој закон.

Член 66 Стручен надзор на вршење на јавни услуги

Стручниот надзор над извршувањето на јавните услуги од членот 53 на овој закон го врши Министерството.

По исклучок од ставот 1 на овој член министерот може да овласти други правни или физички лица, кои се стручно оспособени и соодветно опремени, да вршат одредени стручни работи за потребите на стручниот надзор над одделни јавни услуги од членот 53 на овој закон.

Потребната стручна оспособеност и соодветна опременост од ставот 2 на овој член поблиску ја пропишува министерот.

За овластување на правни или физички лица од ставот 2 на овој член, Министерството спроведува јавен конкурс.

Министерот склучува договор со избраниот понудувач.

XI. ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ

Член 67 Цели

Заради дефинирање и спроведување на ефикасна земјоделска политика и политиката на рурален развој, како и за обезбедување на податоци за потребите на Министерството и субјектите, Министерството воспоставува Земјоделски информативен систем (во натамошниот текст: ЗИС).

ЗИС вклучува:

- собирање и примарна обработка на податоци,
- воспоставување на бази на податоци и водење на регистри,
- воспоставување и управување со информативни системи за следење на пазарот со земјоделски производи и производно-економските резултати на земјоделските стопанства,
- уредување на сметководство на семејни земјоделски стопанства и

- информативна технологија за поддршка на компонентите од ЗИС.

Министерот го пропишува начинот за поставување на системите и правила за проток и размена на податоци.

Член 68 Финансирање на ЗИС

Воспоставувањето и водењето на ЗИС се финансира од Буџетот на Република Македонија.

Член 69 Национален комитет

За координирање на активностите на ЗИС Владата формира Национален комитет за ЗИС.

Националниот комитет од ставот 1 на овој член го сочинуваат претставници од надлежните органи од областа на економијата, земјоделството, информатиката, безбедноста на храна, статистиката, катастарот на недвижности, претставници од научнообразовните институции и претставници на здруженијата од областа на земјоделството.

1. Регистри и бази на податоци

Член 70 Регистри и бази на податоци

Министерството воспоставува и води записи организирани во регистри и бази на податоци за:

- земјоделски стопанства,
- производители и преработувачи на интегрални земјоделски примарни и преработени производи,
- евиденција на извозници и увозници на одредени земјоделски примарни и преработени производи,
- долгогодишни насади,
- подрачја со ограничени можности за земјоделска дејност,

- стварно користење на земјоделско земјиште и
- типови и својства на почвите.

Формата, содржината и начинот на водење на регистрите и бази на податоци од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот.

Министерството води и други регистри и базите на податоци согласно со закон.

Регистрите и базите на податоци кои се водат во Министерството мора да бидат компатибилни заради меѓусебно поврзување и размена на податоци.

Во регистри и бази на податоци од ставот 1 на овој член се запишуваат најмалку следниве податоци:

- назив, односно име и презиме,
- седиште, односно адреса на живеење,
- вид на субјектот,
- даночен број,
- единствен матичен број,
- единствен матичен број на субјектот,
- шифра на организационен облик,
- шифра и назив на претежна дејност и
- број на сметката (само за субјекти кои бараат право на користење на средства).

Член 71 Единствен регистар на земјоделски стопанства

Министерството води единствен регистар на земјоделски стопанства.

Во регистарот од ставот 1 на овој член задолжително се запишуваат земјоделски стопанства кои:

1) бараат остварување на правото за користење на средства од мерките согласно со овој закон или други мерки од земјоделската политика и политиката на рурален развој и

2) се запишани во регистрите дефинирани со посебните прописи од областа на земјоделството.

Основа за водење на регистарот од ставот 1 на овој член и негово поврзување со други регистри е единствениот идентификациски број на земјоделското стопанство (во натамошниот текст: ИДБР).

ИДБР се одредува при упис на земјоделското стопанство во регистарот од ставот 1 на овој член.

Употребата на ИДБР е задолжителна во сите регистри, дефинирани со други прописи, кои се поврзуваат со регистарот од ставот 1 на овој член.

Регистарот од ставот 1 на овој член се води во нумеричка и графичка форма и ги содржи особено следниве податоци:

- ИДБР,
 - адреса, односно седиште на земјоделското стопанство,
 - од членот 70 став 5 на овој закон за носителот на земјоделското стопанство, а во случај на семејно земјоделско стопанство и податоци за неговите членови,
 - за дејноста на земјоделското стопанство,
 - за фактичка употреба на земјоделско земјиште, пасишта, шуми и шумско земјиште,
 - за одгледувалиштето на животните каде што се одгледуваат и
 - за бројната состојба на животни кои се одгледуваат.
- Носителот на земјоделското стопанство е обврзан секоја промена да ја пријави во Министерството во рок од 15 дена од настанатата промена.
- Министерот ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член.

Член 72

Добивање и употреба на податоци

За водење и одржување на регистрите Министерството добива и употребува податоци кои во рамките на пропишаните регистри и евиденции ги водат:

- државните органи,
- јавните установи,
- агенциите,
- концесионерите,
- единиците на локалната самоуправа и
- други овластени институции.

За водење и одржување на регистрите особено се користат податоци од:

- регистарот на населението (име и презиме, единствен матичен број на граѓанинот, живеалиште),
- регистарот на даночните обврзници (даночен број),
- истражувањата,
- катастарот на земјиште,
- катастарот на недвижности,
- Централниот регистар на Република Македонија,
- базите на царинските податоци за увозот и извозот на земјоделските примарни и преработени производи,
- областа на сточарството,
- областа на ветеринарната медицина,
- областа на шумарството,
- областа на водостопанството,
- областа на рибарството,
- областа на животната средина,
- областа на просторното планирање и
- областа на климатските услови.

За водење и одржување на регистрите и евиденциите, Министерството користи основни топографски планови, топографски карти, прегледни карти и дигитални ортофото планови.

Податоците, картите и дигиталните ортофото планови од ставовите 1 и 2 на овој член на барање на министерот, соодветните институции ги доставуваат во пишана и електронска форма доколку постојат.

Начинот на поврзување со други регистри и евиденции и начинот на добивање на податоци од други регистри и евиденции, ги пропишува министерот.

Член 73

Доставување на податоци

Податоците од регистрите согласо со овој закон се јавни, освен податоците кои имаат карактер на лични податоци и податоците кои се сметаат за деловна тајна.

Податоците од ставот 1 на овој член се доставуваат во согласност со прописите за заштита на личните податоци и прописите за класифицирани информации.

Податоците од ставот 1 на овој член можат да се употребат само за намената за која биле дадени и не смеат да се менуваат или доставуваат на други лица.

2. Земјоделска статистика

Член 74

Земјоделска статистика

Во соработка со Државниот завод за статистика на Република Македонија, Министерството непосредно учествува во собирање и обработка на статистичките податоци за земјоделството и руралниот развој за следниве области:

- структура на земјоделското производство, вклучително попис за земјоделство,
- деловни активности на земјоделски стопанства и
- агромонетарна статистика, особено економски сметки за земјоделство.

Министерството може и самостојно да извршува статистички истражувања за сопствени потреби.

3. Земјоделски пазарен информативен систем

Член 75

Земјоделски пазарен информативен систем

За водењето на политиката за уредување на пазарите на земјоделските производи Министерството воспоставува пазарен информативен систем.

Министерството собира, обработува и објавува податоци за количини и цени на одделни земјоделски производи на репрезентативни пазари.

Министерот ги определува репрезентативните пазари и ги утврдува видот, обемот, роковите и субјектите кои ги доставуваат податоците.

Средствата за водење земјоделски пазарен информативен систем се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

4. Систем на сметководствени податоци на земјоделски стопанства

Член 76

Систем на сметководствени податоци на земјоделски стопанства

Министерството воспоставува систем на сметководствени податоци на земјоделски стопанства за следење на профитабилноста и обезбедување на структурни и финансиски податоци, кој се уредува со закон.

XII. НАДЗОР

Член 77

Надзор

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството.

Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон го вршат државниот инспектор за земјоделство, ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна, во рамките на надлежностите определени со закон.

Член 78

Овластувања на државниот инспектор за земјоделство

Државниот инспектор за земјоделство, покрај овластувањата кои ги има врз основа на Законот за земјоделската инспекција, ги има уште и следниве овластувања и надлежности:

- прегледува деловни и производни простории, објекти, инсталации, предмети, стока или (производи), работење и документација на државните органи, како и физичките и правните лица кои вршат земјоделска дејност, дополнителни дејности на земјоделските имоти или други дејности, ако се работи за спроведување на мерките од земјоделската политика,
- прегледува станбени (згради и помошни простории) простории во кои се врши земјоделска или дополнителна дејност, односно други дејности, доколку се работи за спроведување на мерките на земјоделската политика,
- констатира незаконско добивање, односно ненаменско користење на средства по овој закон,
- констатира дали вршителите на јавните услуги ги исполнуваат пропишаните услови со овој закон,
- врши надзор над спроведувањето на задачите на вршителите на јавните услуги,
- ги проверува базите на податоци (усогласување на регистрите и евиденциите) кои се потребни за вршење на надзорот,
- предлага бришење од базите на податоци по овој закон,
- предлага на надлежниот орган, да побара враќање на незаконско, односно ненаменски користени средства,
- предлага на надлежниот орган спречување на исплатата на средствата,
- врши надзор над исполнувањето на условите за вршење на дополнителна дејност на земјоделскиот имот,
- врши надзор над исполнување на условите и надзор над изведувањето на добрата земјоделска пракса,
- зема мостри за анализи и
- утврдува дали овластените организации за утврдување на соодветноста на земјоделскиот производ односно прехранбениот производ ги исполнуваат пропишаните услови.

Член 79

Мерки на државниот инспектор за земјоделство

Државниот инспектор за земјоделство при вршење на инспекцискиот надзор, освен мерките утврдени согласно со Законот за земјоделската инспекција може да ги преземе уште и следниве мерки:

- делумно или целосно да забрани право, односно спроведување на мерките по овој закон, доколку констатира прекршување на прописите,
- одредува мерки за неправилностите и недостатоците по овој закон и прописи издадени врз негова основа да се отстранат во рокот кој го одредил,
- одзема документација, односно предмети за утврдување на вистинската состојба во врска со утврдениот сомнеж за направениот прекршок,
- забрани употреба на ознаките и промет на земјоделски производи кои не ги исполнуваат пропишаните услови,
- одреди испитување на соодветност со прописите на земјоделски производи кои се во прометот,

- забрани промет или одреди нештетно уништување на земјоделски производи, доколку нивниот квалитет не одговара со прописите,

- забрани пуштање во царинска постапка за пуштање на стока во слободен промет на увезените земјоделски производи, доколку тие не се во согласност со пропишаните услови,

- забрани употреба на документи за соодветност на земјоделски производи, кои не се во согласност со прописите,

- забрани промет, односно рекламирање на земјоделски производи кои доведуваат во заблуда или би можеле потрошувачот да го доведат во заблуда,

- одредува други мерки и врши работи за кои е овластен со закон, друг пропис или акт,

- одредува мерки, неправилности и непотполности по овој закон и прописите издадени врз негова основа, да се отстранат во рокот кој го одредил,

- може да забрани вршење на дополнителна дејност и да бара одземање на дозволата и бришење на таа дејност од евиденцијата за дополнителни дејности до решението на надлежниот орган и

- може да забрани вршење на јавни услуги од страна на вршителите на јавните услуги, доколку не ги исполнуваат пропишаните услови и предлага одземање на јавните овластувања до решението на надлежниот орган.

Член 80

Овластувања на ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна

Ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна, покрај овластувањата кои ги имаат врз основа на прописите од областа на ветеринарството и безбедноста на храната, ги имаат уште и следниве овластувања и надлежности:

- ја прегледуваат документацијата за соодветноста на земјоделските производи, односно прехранбени продукти кои се во прометот,

- го надгледуваат пропишаниот квалитет на земјоделските производи, односно прехранбени продукти во промет,

- земаат мостри за анализи,

- ги надгледуваат условите за обележување и соодветност на ознаките на земјоделските производи, односно прехранбени продукти со пропишаните услови во промет,

- имаат пристап до базите на податоци кои се потребни за вршење на надзорот,

- предлагаат бришење од базите на податоци по овој закон и

- констатираат дали овластените организации за утврдување на соодветноста на земјоделските и прехранбените производи ги исполнуваат пропишаните услови.

Член 81

Мерки на ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна

Ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна, освен мерките утврдени со прописите од областа на ветеринарството и безбедноста на храната, можат да ги преземат уште и следниве мерки:

- одземаат документација, односно предмети за утврдување на вистинската состојба во врска со констатираниот сомнеж за направен прекршок,

- забранат употреба на ознаките и промет на прехранбени продукти кои не ги исполнуваат пропишаните услови,

- одредат испитување на соодветност со прописите на прехранбени продукти кои се во прометот,

- забранат промет или одредат нештетно уништување на прехранбени продукти, доколку нивниот квалитет не одговара со прописите,

- забранат пуштање во царинска постапка за пуштање на стока во слободен промет на увезените прехранбени продукти, доколку тие не се во согласност со пропишаните услови,

- забранат употреба на документи за соодветност на прехранбени продукти, кои не се во согласност со прописите,

- забранат промет, односно рекламирање на прехранбени продукти кои доведуваат во заблуда или би можеле потрошувачот да го доведат во заблуда,

- предлагаат на субјектот, кој го издал документот за соодветност на прехранбени продукти, да го отповика документот доколку не е во согласност со прописите,

- можат да забранат вршење на јавни услуги од страна на вршителите на јавните услуги, доколку не ги исполнуваат пропишаните услови и предлагаат одземање на јавните овластувања до решението на надлежниот орган,

- можат да забранат вршење на дополнителна дејност и бараат одземање на дозволата, како и бришење на таа дејност од евиденцијата на дополнителни дејности до решението на надлежниот орган,

- одредуваат други мерки и вршат работи за кои се овластени со закон и

- одредуваат мерки за отстранување на неправилности согласно со овој закон.

Член 82 Извршување

За мерките од членовите 79 и 81 на овој закон, државниот инспектор за земјоделство, ветеринарниот инспектор и инспекторот за храна при утврдување на квалитетот на земјоделските производи, односно прехранбени продукти издаваат решение во управна постапка.

Жалба против решението не го одлага неговото извршување.

XIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 83 Глоба

Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршок, ако:

1) искоренува автохтони сорти земјоделски култури или истребува автохтони раси добиток (член 28 став 2);

2) не ја почитува добрата земјоделска, односно хигиенска пракса (член 35);

3) пушти во промет земјоделски производ кој не е придружен со декларација (член 41 став 1);

4) пушти во промет земјоделски производ кој не е во согласност со декларација (член 41 став 2);

5) не ја чува декларацијата на земјоделскиот производ (член 41 став 3);

6) продава земјоделски производи спротивно на членот 47 од овој закон;

7) пушти во промет земјоделски производ спротивно на членот 48 ставови (2) и (3) од овој закон;

8) користи земјоделска механизација и опрема која не ги исполнува пропишаните услови за безбедна работа или дозволи ракување со земјоделска механизација и опрема од страна на лица кои за тоа не се соодветно оспособени (член 49 став 1);

9) користи земјоделска механизација и опрема која не ги исполнува пропишаните технички услови (член 49 став 2) и

10) ги употреби средствата спротивно на членот 65 став 4 од овој закон.

Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Прекршочна санкција забрана за вршење дејност во траење од една до пет години ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 точки 3, 4, 6 и 7 на овој член.

Прекршочна санкција забрана за вршење професија или должност во траење од една до пет години ќе му се изрече на одговорното лице за сторен прекршок од ставот 1 точки 3, 4, 6 и 7 на овој член.

Член 84 Глоба

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичкото лице, ако:

1) искоренува автохтони сорти земјоделски култури или истребува автохтони раси добиток (член 28 став 2);

2) не ја почитува добрата земјоделска, односно хигиенска пракса (член 35);

3) пушти во промет земјоделски производ кој не е придружен со декларација (член 41 став 1);

4) пушти во промет земјоделски производ кој не е во согласност со декларација (член 41 став 2);

5) не ја чува декларацијата на земјоделскиот производ (член 41 став 3);

6) продава земјоделски производи спротивно на членот 47 од овој закон;

7) пушти во промет земјоделски производ спротивно на членот 48 ставови 2 и 3 од овој закон;

8) користи земјоделска механизација и опрема која не ги исполнува пропишаните услови за безбедна работа или дозволи ракување со земјоделска механизација и опрема од страна на лица кои за тоа не се соодветно оспособени (член 49 став 1);

9) користи земјоделска механизација и опрема која не ги исполнува пропишаните технички услови (член 49 став 2) и

10) ги употреби средствата спротивно на членот 65 став 4 од овој закон.

Член 85 Постапки, порамнување и посредување

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води надлежниот суд.

Пред поднесување на барање за прекршочна постапка за прекршоци предвидени во овој закон, Министерството води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 86 Донесување на подзаконските акти

Министерот ќе ги донесе подзаконските прописи за спроведување на овој закон во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 87 Основање на Совет за земјоделство и рурален развој

Советот за земјоделство и рурален развој ќе се формира најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 88

Важност на досегашните прописи

Со денот на започнувањето на примената на овој закон престанува да важи Законот за поттикнување на развојот на земјоделството ("Службен весник на Република Македонија" бр. 24/92, 32/92, 83/93, 78/93 и 14/96).

Член 89

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2008 година.

L I G J**PËR BUJQËSI DHE ZHVILLIM RURAL****I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

Neni 1

Përmbajtja e Ligjit

Me këtë ligj rregullohen planifikimi i zhvillimit të bujqësisë dhe zhvillimi rural, qëllimet dhe masat e politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural, ndihma shtetërore, veprimtaritë plotësuese të ekonomisë familjare bujqësore, kualiteti, shenjat, qarkullimi i prodhimeve bujqësore primare dhe të përpunuara, mekanizmi dhe pajisja bujqësore dhe pyjore, format e organizimit në bujqësi, shërbimet publike në bujqësi dhe sistemi informativ bujqësor.

Neni 2

Kuptimi i nocioneve

Nocionet e veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin si vijojnë:

1. Llojlojshmëri biologjike në bujqësi do të thotë llojlojshmëria e organizmave të gjalla që përdoren në bujqësi, ose mund të përdoren në funksion të bujqësisë (kultura bujqësore, kafshë dhe mikroorganizma) dhe janë nën mbrojtjen e veçantë të shtetit.

2. Numër unik identifikimi i ekonomisë bujqësore (në tekstin e mëtejme: NUIEB) është baza për mbajtjen e regjistrit unik të ekonomisë bujqësore dhe lidhja e tij me regjistrat e tjerë.

3. Veprimtari bujqësore është aktiviteti nga sfera e bujqësisë, gjuetisë dhe pylltarisë, e përcaktuar në dispozitat për klasifikimin nacional të veprimtarive, përveç shërbimeve veterinarë dhe fitosanitare.

4. Politikë bujqësore është sistemi i instrumenteve dhe masave, me të cilat rregullohet zhvillimi dhe dinamika e prodhimit bujqësore, në pajtim me kushtet materiale teknike, ekonomike dhe sociale.

5. Prona bujqësore përfshin trojet bujqësore, kafshët, mbëltime shumëvjeçare, pyjet, mekanizmin dhe pajisjen bujqësore dhe pyjore, objektet dhe mjetet e tjera për prodhim, që shfrytëzohen për kryerjen e veprimtarisë bujqësore.

6. Prodhim i përpunuar bujqësor është prodhimi me prejardhje bimore ose shtazore, në formë të gjysmëpërpunuar ose të përpunuar, duke përfshirë edhe ujin për pije dhe frutat pyjore.

7. Prodhim primar bujqësor është prodhimi me prejardhje bimore dhe shtazore, i përfituar gjatë prodhimit primar.

8. Prodhim bujqësor është prodhimi që përfitohet nga prodhim primar bujqësor ose nga përpunimi i tij.

9. Ekonomi bujqësore është tërësia e rumbullakuar organizative dhe afariste ekonomike, në të cilën kryhet veprimtaria bujqësore dhe për të cilën mbahet evidencë në

Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë Ujore (në tekstin e mëtejme: ministria), posedon dhe/ose disponon me pronë bujqësore. Ekonomia bujqësore përfshin një apo më tepër njësi prodhuese. Ekonomi bujqësore mund të jetë personi juridik dhe/ose ekonomia bujqësore familjare.

10. Mënyrë integrale e prodhimit bujqësore është përdorimi i baraspeshuar i masave agroteknike me respektimin e harmonizuar të faktorëve ekonomikë, ekologjikë dhe toksikologjikë. Gjatë efektit të njëjtë ekonomik, masat natyrore kanë përparësi para masave fitofarmaceutike, veterinarë farmaceutike dhe bioteknologjike.

11. Bartës e ekonomisë bujqësore është personi juridik ose fizik, i regjistruar në regjistrin unik të ekonomive bujqësore në ministri.

12. Politikë e tregut – çmimeve në bujqësi është sistemi i instrumenteve dhe masave, që kanë për qëllim t'i rregullojnë tregun dhe çmimet e prodhimeve bujqësore.

13. Rajon me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore është rajoni i definuar me mundësi të konsiderueshme të kufizuara të përdorimit të trojeve dhe shpenzimeve të konsiderueshme më të larta për prodhim, për shkak të kushteve të pavolitshme natyrore.

14. Njësi prodhuese është njësi ekonomike e rumbullakuar e vendit, në të cilën kryhet veprimtaria bujqësore dhe për të cilën mbahet evidencë në ministri.

15. Rajon rural është tërësia e definuar gjeografike, që karakterizohet me numër relativisht të vogël të banorëve ose dendësi të popullatës dhe me karakteristika specifike socio-ekonomike.

16. Ekonomi familjare bujqësore është njësi e pavarur ekonomike dhe sociale, që bazohet në pronësi dhe/ose shfrytëzim të pronës bujqësore dhe udhëhiqet nga anëtarët e familjes.

17. Subjekt është personi juridik ose fizik, shoqëria dhe institucioni arsimor dhe/ose shkencor, që kryen veprimtari bujqësore ose zbaton masa për zhvillimin e bujqësisë dhe për të cilin mbahet evidencë në ministri dhe

18. Anëtar i ekonomisë familjare bujqësore është personi fizik, që kryhen veprimtari bujqësore në pronësi bujqësore, për të cilën mbahet evidencë në ministri.

Neni 3

Qëllimet e politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural

Qëllimet e politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural janë:

- sigurimi i prodhimit stabil të ushqimit cilësor dhe më të lirë dhe sigurimi i popullatës me sasi të mjaftueshme të ushqimit;

- rritja e aftësisë konkurruese të bujqësisë;

- sigurimi i nivelit stabil të të ardhurave të ekonomisë bujqësore;

- zhvillimi i qëndrueshëm i rajoneve rurale dhe

- shfrytëzimi optimal i resurseve natyrore, me respektimin e parimeve për mbrojtjen e mjedisit natyror dhe jetësor.

II. PLANIFIKIMI I ZHVILLIMIT TË BUJQËSISË DHE ZHVILLIMIT RURAL

Neni 4

Strategjia nacionale për zhvillimin e bujqësisë dhe zhvillimin rural

Për zbatimin e qëllimeve nga neni 3 i këtij ligji, Qeveria e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Qeveria) miraton Strategji nacionale për zhvillimin e bujqësisë dhe zhvillimin rural (në tekstin e mëtejme: Strategjia nacionale) për periudhën prej shtatë vitesh.

Neni 5

Programet nacionale për zhvillimin e bujqësisë dhe zhvillimin rural

Në pajtim me Strategjinë nacionale nga neni 4 i këtij ligji, Qeveria miraton Strategji nacionale për zhvillimin e bujqësisë dhe Program nacional për zhvillimi rural, për periudhën prej tre vitesh.

Programet nacionale nga paragrafi 1 i këtij neni, veçanërisht përmbajnë:

- masa, nënprograme dhe aktivitete të tjera;
- orarin kohor dhe afatet për zbatimin e masave, nënprogrameve dhe aktiviteteve të tjera dhe
- mjetet financiare për zbatimin e programeve nacionale nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 6

Aktet e Qeverisë

Në pajtim me Strategjinë nacionale nga neni 4 i këtij ligji dhe programet nacionale nga neni 5 paragrafi 1 i këtij ligji, Qeveria me propozimin e ministrit, miraton akte për zbatimin e politikave për rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore primare dhe të përpunuara dhe zhvillim rural.

Neni 7

Aktet për rregullimi e tregjeve të prodhimeve bujqësore

Me aktet nga neni 6 i këtij ligji, që kanë të bëjnë me rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore, Qeveria përcakton:

- llojet e masave për rregullimi e tregjeve të prodhimeve bujqësore;
- mënyrën dhe procedurën për vendosjen, zbatimin dhe kontrollin e zbatimit të masave dhe
- personat për të cilët kanë të bëjnë masat.

Neni 8

Aktet për zhvillimin rural

Me aktet nga neni 6 i këtij ligji, që kanë të bëjnë me zhvillimin rural, Qeveria përcakton:

- llojet e masave për zhvillimin rural;
- mënyrën dhe procedurën për zbatimin e masave;
- planin financiar për masën e veçantë;
- mënyrën dhe procedurën për përcjelljen e realizimit dhe vlerësimin e suksesit të masave nga programet dhe
- mënyrën e kryerjes së kontrollit ndaj zbatimit të masave.

Realizimi i programeve për zhvillimin rural, të miratuara në pajtim me këtë ligj dhe ligj tjetër, janë në kompetencë të ministrit.

Neni 9

Pagesa e mjeteve

Pagesën e mjeteve për realizimin e masave të politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural, e kryen Agjencia për përkrahje financiare të bujqësisë dhe zhvillim rural.

Neni 10

Këshilli për bujqësi dhe zhvillim rural

Qeveria me propozimin e ministrit, e formon Këshillin për bujqësi dhe zhvillimin rural.

Këshilli nga paragrafi 1 i këtij neni, jep mendim nga sfera e bujqësisë dhe zhvillimi rural, veçanërisht për Strategjinë nacionale dhe programet nacionale, dispozitat e propozuara më me rëndësi dhe marrëveshjet ndërkombëtare, projekte të veçanta dhe për çështje të tjera nga sfera e bujqësisë dhe zhvillimi rural.

Këshilli nga paragrafi 1 i këtij neni, është i përbërë nga 11 anëtarë, si vijon:

- tre anëtarë nga shoqatat nga sfera e bujqësisë,
- tre anëtarë nga odat ekonomike,
- tre anëtarë nga institucionet shkencore dhe arsimore,
- një anëtar nga shoqatat e konsumuesve dhe
- një anëtar nga shoqata e njësisve të vetadministrimit lokal.

Mandati i anëtarëve të Këshillit nga paragrafi 1 i këtij neni, zgjat 5 vite.

III. MASAT E POLITIKËS BUJQËSORE DHE POLITIKËS SË ZHVILLIMIT RURAL

Neni 11

Principe të përgjithshme

Masat e politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural janë:

- të orientuara në realizimin e qëllimeve nga neni 3 i këtij ligji dhe
- në funksion të ruajtjes së llojllojshmërisë biologjike, pjellshmërisë së tokës dhe mbrojtjes së mjedisit jetësor.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni, doemos duhet të jenë të harmonizuara ndërmjet tyre.

Neni 12

Financimi

Financimi i masave të politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural, kryhet nga:

- Buxheti i Republikës së Maqedonisë;
- donacionet dhe
- burime të tjera në pajtim me ligjin.

Neni 13

Shfrytëzuesit e mjeteve

Të drejtë për shfrytëzimin e mjeteve për realizimin e masave të politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural, kanë ekonomitë bujqësore dhe personat e tjerë juridikë dhe fizikë që kryejnë veprimtari bujqësore, përpunimin e prodhimeve bujqësore, ose kryejnë shërbime të lidhura me veprimtari bujqësore dhe i plotësojnë kushtet e përcaktuara me ligj.

Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, mjetet për realizimin e masave për zhvillim rural, mund t'i shfrytëzojnë edhe personat e tjerë juridikë dhe fizikë, që kryejnë veprimtari ekonomike dhe janë me seli përkatësisht vendbanim në rajonet rurale.

1. Masat për rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore

Neni 14

Kompetenca

Në interes të unifikimit të tregut të prodhimeve bujqësore dhe pozitës së barabartë konkurruese të të gjithë prodhuesve, masat për rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore vlejnë në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë, në pajtim me principet e barazisë.

Neni 15

Përcaktimi i çmimeve

Për prodhime të veçanta bujqësore, mund të përcaktohet:

- çmimi qëllimor që e shpreh nivelin e dëshirueshëm të çmimit të prodhimeve bujqësore;
- çmimi bazë, përkatësisht çmimi intervenues, që është bazë për vendosjen e masës së veçantë të politikës së tregut - çmimeve në bujqësi dhe

- çmimi minimal që blerësi doemos duhet t'ia garantojë prodhuesit bujqësor gjatë blerjes së prodhimeve të veçanta bujqësore, në kuadër të rregullimit të tregut të prodhimit bujqësor.

Për nevojën dhe mënyrën e përcaktimit të çmimit nga paragrafi 1 alinea 2 e këtij neni, Qeveria miraton vendim me propozimin e ministrit.

Neni 16

Pagesat e drejtpërdrejta

Pagesat e drejtpërdrejta janë masë për përkrahjen e të ardhurave të ekonomive bujqësore.

Pagesat e drejtpërdrejta u paguhen ekonomive bujqësore, si vijon: në hektar trualli bujqësor, për njësi të prodhimit bujqësor dhe për frymë kafshësh.

Kriteret më të afërta dhe mënyrën e pagesave të drejtpërdrejta, i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë Ujore (në tekstin e mëtejshëm: ministri).

Neni 17

Masat intervenuese

Masat intervenuese janë të dedikuara për stabilizimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore dhe mund të vendosen kur ndodh prishja e baraspeshës ndërmjet ofertës dhe kërkesës në tregun vendor të prodhimeve bujqësore.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të realizohen në formë të:

- blerjes ose shitjes intervenuese;
- ndihmës për magazinim dhe
- tërheqjes nga tregu.

Masat nga paragrafi 2 i këtij neni dhe mënyrën e zbatimit të tyre, i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit.

Neni 18

Masat për nxitjen e shitjes dhe konsumit

Masat për nxitjen e shitjes dhe konsumit të prodhimeve bujqësore, janë:

- ndihma për promovime dhe tregti me prodhime bujqësore;
- ndihma për përgatitjen e prodhimeve bujqësore për tregun e jashtëm dhe
- subvencionimi i konsumit.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni dhe mënyrën e zbatimit të tyre, i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit.

Neni 19

Masat për kufizimin e prodhimit

Masat për kufizimin e prodhimit të prodhimeve të veçanta bujqësore, janë:

- caktimi i vëllimit të prodhimtarisë bujqësore, përkatësisht vendosja e sistemit për udhëheqje me kuota dhe
- vendosja e detyrimeve për prodhimtarinë bujqësore, që e tejkalon vëllimin e përcaktuar.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni dhe mënyrën e zbatimit të tyre, i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit.

Neni 20

Masat për pengimin e prishjes së tregut

Nëse për shkak të importit ose eksportit të rritur të prodhimeve bujqësore, ekziston rreziku ose ndodhin prishje serioze e tregut me prodhime bujqësore, për shkak të të cilave mund të rrezikohen qëllimet e politikës bujqësore, Qeveria duke i respektuar kufizimet nga marrëveshjet ndërkombëtare, mund të vendosë masa të veçanta.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni, zbatohen derisa nuk kalon prishja ose rreziku nga prishja e tregut.

Neni 21

Garancitë financiare

Shfrytëzuesit e masave, me kërkesën e ministrit mund të japin garanci financiare dhe lloji tjetër garancisë, për plotësimin e obligimeve të caktuara të lidhura me masat për rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore.

Nëse obligimi për të cilin është dhënë garancia financiare ose lloji tjetër i garancisë nga paragrafi 1 i këtij neni është plotësuar, depozita kthehet.

Mënyrën dhe procedurën e pagesës dhe kthimit të garancisë financiare ose llojit tjetër të garancisë nga paragrafi 1 i këtij neni, i përcakton ministri.

Neni 22

Kontrolli

Organet doganore në pajtim me dispozitat nga sfera e punës doganore, e kryejnë kontrollin që nevojitet për zbatimin e dispozitave nga neni 20 i këtij ligji, në rast të importit përkatësisht eksportit të prodhimeve bujqësore.

2. Masat e politikës së zhvillimit rural

Neni 23

Dedikimet

Masat e politikës së zhvillimit rural, e nxisin zhvillimin ekonomik dhe social të rajoneve rurale, me qëllim të pengimit të procesit të shpopullimit të rajoneve rurale dhe ruajtjes së vlerave të tjera në rajonet rurale, si pjesë e trashëgimisë natyrore dhe kulturore në Republikën e Maqedonisë.

Shfrytëzues të mjeteve nga masat nga paragrafi 1 i këtij neni, janë subjektet me seli përkatësisht vendbanim në rajonet rurale.

Neni 24

Rajonet rurale

Rajon rural është tërësia gjeografike, që definohet në bazë të kriterëve si vijojnë: numër relativisht të vogël të banorëve ose dendësisë së popullatës dhe karakteristika specifike socio-ekonomike.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni, më afërsisht i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit.

Në bazë të kriterëve nga paragrafi 2 i këtij neni, ministri e shpall listën e rajoneve rurale në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 25

Rajonet me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore

Rajoni me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore, definohet në bazë të mundësive të kufizuara për shfrytëzimin e truallit dhe shpenzimeve të konsiderueshme më të larta për prodhim, për shkak të kushteve të pavolitshme natyrore.

Kriteret nga paragrafi 1 i këtij neni, më afërsisht i përcakton Qeveria me propozimin e ministrit.

Në bazë të kriterëve nga paragrafi 2 i këtij neni, ministri e shpall listën e rajoneve me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore, në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 26

Masat e politikës së zhvillimit rural

Masat e politikës së zhvillimit rural rregullohen si:

- investime për përmirësimin e konkurrencës;
- masa për veprimtari bujqësore, e dobishme për përparimin e mjedisit jetësor dhe rajoneve rurale;

- masa për rritjen e punësimit në rajonet rurale dhe përmirësimin e kualitetit të jetës në rajonet rurale dhe
 - masa të tjera për zhvillimin rural.
 Mënyrën dhe procedurën për realizimin e çdo grupi masash nga paragrafi 1 i këtij neni, i përcakton ministri.

Neni 27

Investimet për përmirësimin e konkurrencës

Investimet për përmirësimin e konkurrencës janë të orientuara në:

- ristrukturimin e ekonomive bujqësore dhe promovimin e inovacioneve përmes përkrahjes së modernizimit të ekonomive bujqësore, rritjes së vlerës ekonomike të pyjeve, përpunimit dhe marketingut të prodhimeve bujqësore dhe prodhimeve pyjore dhe zhvillimin e infrastrukturës dhe mbrojtjes nga fatkeqësitë natyrore;
- përmirësimin e kualitetit të prodhimit të prodhimit të bujqësore dhe prodhimeve bujqësore me vendosjen e standardeve për prodhimtari, vendosjen e sistemeve për kualitet të prodhimeve bujqësore dhe promovimin e kualitetit të tyre dhe
- përmirësimin e njohurisë dhe përparimit të potencialit njerëzor të prodhuesve bujqësorë, sigurimin e shërbimeve këshillëdhënëse dhe edukimin për udhëheqje me ekonomi bujqësore.

Neni 28

Masa për veprimtari bujqësore e dobishme për përparimin e mjedisit jetësor dhe rajoneve rurale

Përkrahja e veprimtarisë bujqësore, që është e dobishme për përparimin e mjedisit jetësor dhe rajoneve rurale është e dedikuar për:

- nxitjen e shfrytëzimit të truallit bujqësor që kontribuon për përmirësimin, ruajtjen dhe përparimin e mjedisit jetësor dhe të rajoneve;
- rajonet me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore;
- sigurimin e llojllojshmërisë biologjike në bujqësi dhe
- ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe pasurive natyrore, lidhur me veprimtarinë bujqësore.

Ndalohet shkulja e varieteteve autoktone të kulturave bujqësore, si dhe zhdukja e racave autoktone të kafshëve.

Për ruajtjen e varieteteve autoktone të kulturave bujqësore ose racave të kafshëve, ministri e shpall listën e varieteteve autoktone të kulturave bujqësore dhe racave të kafshëve, në bazë të rrezikimit të tyre.

Për çdo varietet autokton të kulturave bujqësore dhe racave të kafshëve, ministri i përcakton mënyrën e përcjelljes dhe analizimit të gjendjes së varietetit dhe racës, si dhe masat për ruajtjen e tyre dhe sigurimin e rezervave të detyrueshme gjenetike.

Neni 29

Masat për rritjen e punësimit dhe përmirësimin e kualitetit të jetës në rajonet rurale

Masat për rritjen e punësimit dhe përmirësimin e kualitetit të jetës në rajonet rurale, kanë të bëjnë me:

- nxitjen e diversitetit të aktiviteteve ekonomike në rajonet rurale, me qëllim që të sigurohen burime plotësuese të të ardhurave;
- ndihmën për bujqit e rinj dhe
- përmirësimin e kushteve për punë dhe kushteve të jetës së popullatës në rajonet rurale (përmirësimin e pajisjes së infrastrukturës dhe të kushteve të punës dhe të jetës së popullatës).

Neni 30

Masa të tjera për zhvillimin rural

Masa të tjera për zhvillimin rural, janë të orientuara në:
 - përmirësimin e udhëheqjes në njësitë e vetadministrimit lokal dhe përmirësimin e zhvillimit lokal ekonomik;

- zhvillimin e turizmit në rajonet rurale;
 - nxitjen e mikro-ndërmarrjeve dhe sipërmarrësish dhe
 - përkrahjen e organizatave jofitimprurëse dhe joqeveritare, që veprojnë në drejtim të përparimit të rajoneve rurale.

Njësitë e vetadministrimit lokal mund të zbatojnë masa për zhvillimin rural, që doemos duhet të jenë në pajtim me aktet nga neni 6 i këtij ligji.

Mjetet për masat nga paragrafi 2 i këtij neni, sigurohen nga buxhetet e njësiteve të vetadministrimit lokal dhe burimet e tjera, në pajtim me ligjin.

IV. NDIHMA SHETËTËRORE NË BUJQËSI

Neni 31

Ndihma shtetërore në bujqësi

Ndihma shtetërore në bujqësi është secila ndihmë e ndarë nga Qeveria, organet e administratës shtetërore ose njësitë e vetadministrimit lokal, për prodhimin, përpunimin dhe shitjen e prodhimeve të caktuara bujqësore ose për kryerjen e shërbimeve të caktuara nga sfera e bujqësisë, me të cilat krijohen volitshmëri ekonomike për subjekte të caktuara, në pajtim me ligjin e veçantë.

V. VEPRIMTARIA PLOTËSUESE

Neni 32

Veprimtari plotësuese

Veprimtari plotësues e ekonomisë familjare bujqësore, është veprimtaria e lidhur me bujqësinë përkatësisht pylltarinë, që kryhet në pronë bujqësore dhe mundëson shfrytëzimin më të mirë të mundësive të saja prodhuese dhe të krahut të punës të anëtarëve të familjes.

Llojet e veprimtarive që mund të kryhen si veprimtari plotësuese të ekonomive familjare bujqësore dhe vëllimin e tyre, i përcakton Qeveria.

Gjatë përcaktimit të vëllimit nga paragrafi 2 i këtij neni, merren parasysh kushtet specifike dhe karakteristikat e llojeve të caktuara të veprimtarisë plotësuese.

Neni 33

Kryerësi i veprimtarisë plotësuese të ekonomisë familjare bujqësore

Kryerësi i veprimtarisë plotësuese nga neni 32 i këtij ligji, është personi fizik që është pronar, qiramarrës ose personi tjetër që e shfrytëzon pronën bujqësore dhe kryen veprimtari bujqësore, i autorizuar nga pronari përkatësisht qiramarrësi.

Kryerësi i veprimtarisë plotësuese nga paragrafi 1 i këtij neni, duhet të jetë i aftësuar në mënyrë përkatëse dhe të ketë pajisje teknike përkatëse, për kryerjen e veprimtarisë plotësuese.

Aftësimin profesional dhe pajisjen teknike përkatëse nga paragrafi 2 i këtij neni, i përcakton ministri.

Neni 34

Leja për kryerjen e veprimtarisë plotësuese të ekonomisë familjare bujqësore

Ministria lëshon aktvendim për kryerjen e veprimtarisë plotësuese, pas kërkesës së paraqitur paraprakisht nga personat nga neni 33 paragrafi 1 i këtij ligji.

Kërkesa për marrjen e aktvendimit për kryerjen e veprimtarisë plotësuese, veçanërisht përmban:

- emrin, mbiemrin, numrin unik amë dhe adresën;
- të dhëna për të ardhurat e veprimtarisë bujqësore;
- të dhëna për llojin, vëllimin dhe kushtet për kryerjen e veprimtarisë plotësuese;
- aftësimin profesional dhe
- pajisjen teknike.

Ministria mban evidencë për kryerësit e veprimtarive plotësuese, nga neni 32 i këtij ligji.

Formën dhe përmbajtjen e formularit të aktvendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës nga paragrafi 3 i këtij neni, i përcakton ministri.

VI. KUALITETI DHE SHENJAT E PRODHIMEVE BUJQËSORE

1. Kualiteti i prodhimeve bujqësore

Neni 35

Praktika e mirë bujqësore dhe higjienike

Subjektet që merren me prodhimin e prodhimeve bujqësore që janë të dedikuara për qarkullim, doemos duhet që ta respektojnë praktikën e mirë bujqësore, përkatësisht higjienike.

Mënyrën e zbatimit të praktikës së mirë bujqësore dhe higjienike i përcakton ministri.

Neni 36

Kualiteti minimal

Kualitetin minimal të prodhimeve bujqësore, e veçanërisht:

- mënyrën e prodhimit të prodhimeve bujqësore;
- përbërësit dhe përmbajtjen e tyre duke i përfshirë edhe aditivët;
- kushtet për arritjen dhe ruajtjen e kualitetit;
- kufizimin e prodhimeve;
- shënimin (shenjat) dhe
- definicionet dhe emërtimet,
- i përcakton ministri.

Neni 37

Prodhimet bujqësore me kualitet më të lartë

Prodhimet bujqësore me kualitet më të lartë sipas karakteristikave të tyre specifike, janë më të mira nga prodhimet bujqësore homogjene dhe nga kualiteti i tyre minimal, nëse ai është i përcaktuar në pajtim me nenin 36 paragrafi 2 i këtij ligji.

Karakteristikat specifike të prodhimeve bujqësore në aspektin e përbërjes, cilësive sensoriale dhe cilësive fizike kimike, si dhe mënyrën e prodhimit, përkatësisht përpunimit, i përcakton ministri.

Prodhimet bujqësore që i plotësojnë karakteristikat nga paragrafi 2 i këtij neni, shënohen me shenjë "prodhim me kualitet më të lartë".

Neni 38

Prodhimet organike bujqësore

Prodhimet organike bujqësore shënohen me shenjë, në pajtim me dispozitat për prodhimtarinë organike bujqësore.

Neni 39

Prodhimet integrale bujqësore

Prodhim integral bujqësor, është prodhimi i fituar në pajtim me mënyrën integrale të prodhimtarisë bujqësore.

Mënyrën dhe procesin e prodhimtarisë integrale, si dhe mënyrën e kontrollit dhe shenjat për prodhimtarinë integrale, i përcakton ministri.

Neni 40

Prodhimi bujqësor me veçanti tradicionale të garantuar

Prodhimi bujqësor me veçanti tradicionale të garantuar është prodhimi i prodhuar nga lëndët e para tradicionale, ose në të ka përbërje karakteristike tradicionale, ose mënyrë të prodhimit, përkatësisht përpunimit.

Mënyrën e kryerjes së kontrollit dhe procedurën për pranimin e prodhimeve bujqësore me veçanti të garantuar tradicionale, si dhe shenjë për veçantinë e garantuar tradicionale, i përcakton ministri.

Prodhimi nga paragrafi 1 i këtij neni, shënohet me shenjë për veçantinë e garantuar tradicionale.

Neni 41

Deklarata

Prodhimi bujqësor i lëshuar në qarkullim, doemos duhet të përcillet me deklaratë.

Prodhimi bujqësor doemos duhet të jetë në pajtim me paragrafin 1, të këtij neni.

Deklarata nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht ruhet edhe te prodhuesi.

Ministri i përcakton llojet e të dhënave që deklaratat nga paragrafi 1 i këtij neni, doemos duhet t'i përmbajë, si dhe afatin e ruajtjes së saj.

2. Shenja e prejardhjes dhe shenja gjeografike

Neni 42

Shenja e prejardhjes dhe shenja gjeografike

Për marrjen, realizimin dhe mbrojtjen e shenjës së prejardhjes dhe shenjës gjeografike të prodhimeve bujqësore, zbatohen dispozitat e pronësisë industriale.

3. Pranimi i shenjave të prodhimeve bujqësore

Neni 43

Pranimi i shenjave

Pranimin e shenjave të prodhimeve bujqësore që nuk janë të rregulluara me dispozitë tjetër, e kryen ministria.

Ministria përveç procedurës së pranimi:

- mban evidencë për prodhuesit, përkatësisht përpunuesit që i përdorin ato shenja;
- e përcjell përdorimin e shenjave, në aspektin e vëllimit të prodhimtarisë, përkatësisht përpunimit;
- bashkëpunon me institucionet e autorizuara në shtetet tjera;
- kryen detyra të tjera, nga fusha e përdorimit të shenjave.

Evidenca nga paragrafi 2 alineja 1 e këtij neni, veçanërisht përmban:

- emrin, përkatësisht emrin e subjektit;
- adresën, përkatësisht selinë;
- llojin e shenjës dhe
- vëllimin e prodhimit, përkatësisht të përpunimit të prodhimit bujqësor.

Përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës së prodhuesve, përkatësisht të përpunuesve që përdorin shenja për prodhime bujqësore, më afërsisht i përcakton ministri.

Neni 44

Procedura

Për pranimin e shenjave nga neni 43 paragrafi 1 i këtij ligji, prodhuesi, përpunuesi ose subjektet e tjera të interesuara, paraqesin kërkesë në ministri.

Kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni, veçanërisht përmban:

- të dhëna identifikuese për subjektin dhe
- dokumente që e dëshmojnë përbërjen, veçoritë, prejardhjen, mënyrën e prodhimit përkatësisht përpunimit të prodhimeve bujqësore, ose të lëndëve të tyre të para.

Ministri e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës, nga paragrafi 2 i këtij neni.

Ministri vendos për kërkesën dhe merr aktvendim për pranimin e shenjave nga paragrafi 1 i këtij neni, në afatin prej tre muajsh nga pranimi i kërkesës.

Neni 45 Shpenzimet

Shpenzimet e procedurës për pranimin e shenjave nga neni 43 paragrafi 1 i këtij ligji, janë në llogari të paraqitësit të kërkesës nga neni 44 paragrafi 1 i këtij ligji.

Lartësia e shpenzimeve nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të jetë më e lartë nga shpenzimet e kryera reale për analizat laboratorike dhe analizat varësisht nga lloji i prodhimit bujqësor.

Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, konfirmohet se prodhimi bujqësor nuk është në pajtim me kushtet e përcaktuara, shpenzimet për ekzaminimet dhe analizat laboratorike, i paguan prodhuesi përkatësisht personi juridik ose fizik, që ka lëshuar në qarkullim prodhim jopërkatës bujqësor.

3. Përcaktimi i përshtatshmërisë

Neni 46 Përcaktimi i përshtatshmërisë dhe shenjës së prodhimeve bujqësore

Përcaktimi i përshtatshmërisë dhe shenjës së prodhimeve bujqësore, përfshin:

- kontrollin e përshtatshmërisë së prodhimeve bujqësore, me dispozitat për kualitet, deklaratat dhe shenjat dhe
- lëshimin e certifikatës për përshtatshmërinë e prodhimeve bujqësore.

Ministri i përcakton metodat dhe procedurat për përcaktimin e përshtatshmërisë së prodhimeve bujqësore, si dhe përmbajtjen e certifikatës për përshtatshmëri të prodhimeve bujqësore.

Për përcaktimin e përshtatshmërisë nga paragrafi 1 i këtij neni, ministri mund të autorizojë organizatat për kontrollin e kualitetit të prodhimeve bujqësore, organizatat që lëshojnë dokumente për përshtatshmëri, laboratorët për analiza dhe laboratorët për kontrollin e rezultateve nga matja, në pajtim me nenin 62 të këtij ligji.

VII. QARKULLIMI ME PRODHIME BUJQËSORE

Neni 47 Shitja nga ekonomia familjare bujqësore

Nga ekonomia familjare bujqësore mund të shiten prodhime bujqësore, nëse janë prodhuar në ekonominë bujqësore dhe e plotësojnë kualitetin minimal në pajtim me këtë ligj, si dhe prodhimet nga veprimtaria plotësuese, të prodhuara nga ajo ekonomi, në pajtim me nenin 33 paragrafi 3 i këtij ligji.

Neni 48 Qarkullimi

Prodhimi primar dhe i përpunuar bujqësor lëshohet në qarkullim, në momentin kur prodhuesi e lëshon në disponim ose në përdorim, përkatësisht prodhimin e importuar bujqësor e dorëzon në procedurë doganore, për lëshimin e mallit në qarkullim të lirë.

Prodhimet bujqësore mund të lëshohen në qarkullim, nëse janë në pajtim me kushtet e përcaktuara, që kanë të bëjnë me prodhimet bujqësore dhe janë të shënuara në mënyrë të përcaktuar.

Ndalohet lëshimi në qarkullim i prodhimeve bujqësore, që nuk janë të shënuara në pajtim me dispozitat për shënimin e prodhimeve bujqësore.

Me përjashtim nga paragrafi 2 i këtij neni, nëse prodhimet bujqësore janë të dedikuara për eksport, të njëjtat mund të jenë prodhuar në pajtim me porosinë.

Prodhimet nga paragrafi 4 i këtij neni, nuk guxojnë që të sjellin huti në aspektin e shenjave.

VIII. MEKANIZMI DHE PAJISJA BUJQËSORE DHE PYJORE

Neni 49 Kushte për përdorimin e mekanizmit dhe pajisjes bujqësore

Për mbrojtjen e jetës dhe të shëndetit të njerëzve, shfrytëzuesit e mekanizmit dhe pajisjes bujqësore, doemos duhet t'i plotësojnë kushtet e përcaktuara për punë të sigurt dhe për atë të jenë të aftësuar në mënyrë përkatëse.

Për shfrytëzimin racional të sipërfaqeve bujqësore dhe prodhimin e ushqimit kualitativ, mekanizmi dhe pajisja bujqësore doemos duhet t'i plotësojnë kushtet e përcaktuara teknike.

Aftësimi përkatës i shfrytëzuesve dhe kushtet teknike të mekanizmit dhe pajisjes, dëshmohej me vërtetim për kontrollin e kryer të njohurisë për punë të sigurt dhe vërtetimit për plotësimin e kushteve të përcaktuara teknike, që i lëshon organizata e autorizuar nga ministri.

Aftësimin e shfrytëzuesve dhe kryerjen e kontrollit, si dhe lëshimin e vërtetimeve nga paragrafi 3 i këtij neni, e kryejnë personat e autorizuar në pajtim me nenin 62 të këtij ligji.

Për kushtet teknike që duhet t'i plotësojë mekanizmi dhe pajisja e caktuar bujqësore, si dhe për aftësimin përkatës të shfrytëzuesve, më afërsisht i përcakton ministri.

IX. FORMAT E BASHKIMIT

Neni 50 Qëllimet e bashkimit

Për realizimin e qëllimeve nga neni 3 i këtij ligji, prodhuesit e prodhimeve bujqësore mund të bashkohen në mënyrë vullnetare.

Prodhuesit bujqësorë mund ta shfrytëzojnë përkrahjen financiare për bashkim, në pajtim me këtë ligj.

Mënyrën dhe procedurën për shfrytëzimin e përkrahjes financiare nga paragrafi 2 i këtij neni, i përcakton ministri.

Neni 51 Organizata e prodhuesve të prodhimeve primare bujqësore

Prodhuesit e prodhimeve primare bujqësore, që kanë për qëllim ta harmonizojnë prodhimin bujqësor dhe ofertën me kushtet e tregut, mund të bashkohen dhe regjistrohen si organizata të prodhuesve në regjistrin e organizatave të prodhuesve, që mbahet në ministri.

Për regjistrim në regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni, organizatat e prodhuesve duhet t'i plotësojnë kushtet si vijojnë:

- të jenë të regjistruar në pajtim me Ligjin për kooperativat;
- anëtarët e organizatës së prodhuesve, prodhimin e përgjithshëm të dedikuar për treg, ta ofrojnë në shitje përmes asaj organizate;

- të ketë të caktuar numrin më të vogël të anëtarëve dhe vëllimin më të vogël të prodhimit të prodhimeve të veçanta bujqësore;

- ta dëshmojë punën reale dhe të mos e kufizojë konkurrencën, në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e konkurrencës.

Mënyrën e plotësimit të kushteve nga paragrafi 2 alineja 2, 3 dhe 4 të këtij neni, më afërsisht i përcakton ministri.

Prodhimet bujqësore për të cilat organizata e prodhuesve mund të regjistrohet në regjistër, formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe procedurën për regjistrimin përkatësisht fshirjen nga regjistri, i përcakton ministri.

Dispozitat e këtij neni, përdoren edhe për format më të larta të organizimit të prodhuesve të prodhimeve bujqësore.

Neni 52

Organizatata për prodhimin, përpunimin dhe shitjen e prodhimeve bujqësore

Për harmonizimin e prodhimit, përpunimit dhe shitjes së prodhimeve bujqësore, si dhe për përmirësimin e arritjes së informatave për prodhimin dhe tregun, mund të bashkohen subjektet nga sfera e prodhimit, përpunimit dhe tregtisë, dhe regjistrohen si organizata për prodhimin, përpunimin dhe shitjen e prodhimeve bujqësore, në regjistrin e organizatave për prodhimin, përpunimin dhe shitjen e prodhimeve bujqësore, që mbahet në ministri.

Për regjistrim në regjistër, organizatat nga paragrafi 1 i këtij neni, duhet t'i plotësojnë kushtet si vijojnë:

- të jenë të regjistruar, në pajtim me Ligjin për shoqatat e qytetarëve dhe fondacionet;
- statuti i shoqatës të jetë në pajtim me qëllimet e politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural;
- të ketë të caktuar numrin më të vogël të anëtarëve dhe vëllimin më të vogël të prodhimit, përpunimit dhe shitjes së prodhimeve të veçanta bujqësore;
- ta dëshmojë punën reale dhe
- të mos e kufizojë konkurrencën, në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e konkurrencës.

Kushtet më të afërta nga paragrafi 2 alineja 3 e këtij neni, i përcakton ministri.

Prodhimet bujqësore grupet e prodhimeve, për të cilat organizatat nga paragrafi 1 i këtij neni regjistrohen në regjistër, formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrimit nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe procedurën për regjistrim në regjistër, i përcakton ministri.

X. SHËRBIMET PUBLIKE NË BUJQËSI**1. Definicioni dhe vëllimi i shërbimeve publike**

Neni 53

Shërbimi publik

Shërbim publik në kuptimin e këtij ligji është veprimtaria nga sfera e bujqësisë me interes publik.

Shërbime publike në sferën e bujqësisë janë:

- shërbimet këshillëdhënëse;
- punët profesionale në prodhimtarinë bimore;
- punët profesionale në prodhimtarinë blegtorale;
- punët në gjen bankë dhe mirëmbajtja e llojllojshmërisë biologjike;
- mbledhja e të dhënave dhe detyrat analitike - zhvillimore;
- punët profesionale për rregullimin e tokës bujqësore;
- punët kërkimore dhe edukimi, dhe
- përcaktimi i kualitetit të prodhimeve bujqësore.

Neni 54

Shërbime këshillëdhënëse

Shërbime këshillëdhënëse në bujqësi janë:

- këshillimet në lidhje me proceset prodhuese - teknologjike;
- këshillimet dhe ndihma gjatë përpunimit të programeve zhvillimore për subjektet bujqësore;
- këshilli dhe ndihma gjatë realizimit të masave të politikës bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural;
- këshillimet dhe ndihma gjatë bashkimit, organizimit dhe veprimit të subjekteve bujqësore;
- këshillimet për dispozitat nga sfera e bujqësisë;
- këshillimet për vendosjen dhe zbatimin e standardeve për kualitetin e prodhimeve bujqësore, dhe
- këshillimet për agrobiznes, marketing dhe administrim të ekonomive bujqësore;
- këshillimi dhe ndihma gjatë vendosjes së bashkëpunimit me industrinë ushqimore dhe industrinë e pijeve;

- këshillimi për vendosjen e prodhimit integral dhe organik, dhe
- këshillimi dhe ndihma gjatë realizimit të masave për mbrojtjen dhe mirëmbajtjen e mjedisit jetësor dhe natyrës.

Neni 55

Punët profesionale në prodhimtarinë bimore

- Punë profesionale në prodhimtarinë bimore janë;
- ruajtja e mostrave zyrtare mbrojtëse të materialit faror përkatësisht të sojeve regjistruara;
 - kontrollimi i veçorive gjenetike dhe vlera e përdorshme e sojeve të reja vendase dhe të huaja të kulturave bujqësore, para zgjedhjes dhe në procedurën e regjistrimit, përkatësisht mbrojtjen e sojit;
 - përzgjedhja dhe rajonizimi i sojeve;
 - certifikimi i farës dhe materiali mbjellës i bimëve bujqësore, dhe
 - rikontrollimi i materialit të certifikuar faror të bimëve bujqësore.

Neni 56

Punët profesionale në prodhimtarinë blegtorale

- Punë profesionale në prodhimtarinë blegtorale janë:
- kontabiliteti amë, përzgjedhja dhe përcjellja e gjendjeve;
 - testimi dhe vlerësimi i vlerës frytdhënëse;
 - përcaktimi i veçorive prodhuese, reprodutive dhe të tjera, dhe
 - kontabiliteti amë, përzgjedhja dhe përcjellja e gjendjes në bletari.

Neni 57

Punët në gjen - bankë

- Punët në gjen - bankë janë:
- grumbullimi dhe evidentimi i materialit autokton ose të materialit e përshtatur gjenetik;
 - çmimi dhe vlerësimi i materialit të grumbulluar gjenetik;
 - ruajtja dhe ripërtëritja e materialit gjenetik, dhe
 - shumëzimi dhe shkëmbimi i materialit gjenetik.

Neni 58

Grumbullimi i të dhënave dhe detyrat analitike - zhvillimore

- Grumbullimi i të dhënave dhe detyrave analitike - zhvillimore përfshijnë:
- grumbullimin dhe përpunimin e të dhënave nga sfera e bujqësisë;
 - përpunimin e analizave ekonomike dhe të tjera nga rajoni i prodhimtarisë, përpunimin dhe qarkullimin e prodhimeve bujqësore;
 - zbatimin e detyrave dhe analizave nga sfera e politikës bujqësore dhe politika e zhvillimit rural, dhe
 - detyrat të cilat janë të rëndësishme për orientimin dhe përcjelljen e zhvillimit të bujqësisë, industrisë përpunuese dhe rajonet rurale.

Neni 59

Punët profesionale për rregullimin e tokës bujqësore

- Punë profesionale për rregullimin e tokës bujqësore janë;
- melioracionet e tokës bujqësore;
 - matjet e tokës bujqësore;
 - detyrat operative teknike për komasacion dhe arondacion, dhe
 - bonifikimi i kualitetit të tokës bujqësore.

Neni 60
Punët kërkimore dhe edukimi

Punët kërkimore dhe edukim në sferën e bujqësisë janë:
- projektet kërkimore dhe zhvillimore;
- infrastruktura kërkimore dhe zhvillimore, dhe
- format e ndryshme të arsimit dhe trajnimit nga sfera e bujqësisë dhe veprimtarive plotësuese.

Neni 61
Përcaktimi i kualitetit

Shërbime për përcaktimin e kualitetit janë:
- përcaktimi i kualitetit të prodhimeve bujqësore;
- përcaktimi i deklaratave të përshtatshmërisë, dhe
- përcaktimi përkatës i shenjave të prodhimeve bujqësore.

2. Ushtrimi i shërbimeve publike

Neni 62
Ushtruesit e shërbimeve publike

Shërbime publike në sferën e bujqësisë mund të kryejnë institucione publike të përcaktuara me ligj dhe persona tjerë juridikë dhe fizikë të cilët i plotësojnë kushtet në pajtim me këtë ligj dhe ligj tjetër.

Për kryerjen e shërbimeve publike në sferën e bujqësisë, kryerësit e shërbimeve publike duhet të posedojnë ose shfrytëzojnë hapësirë përkatëse, të jenë të pajisur teknikisht dhe të pajisur me kuadro në mënyrë përkatëse.

Kushtet më të përafërta nga paragrafi 2 i këtij neni për shërbim të caktuar publik më për së afërmi i përcakton Qeveria me propozim të ministrit.

Neni 63
Konkursi publik

Për përcaktimin e kryerësve të shërbimeve publike nga neni 53 të këtij ligji ministria zbaton procedura në pajtim me dispozitat për furnizime publike.

3. Planifikimi dhe financimi

Neni 64
Programi

Ministri miraton program për kryerjen e shërbimit të veçantë publik nga neni 53 të këtij ligji.

Me programin nga paragrafi 1 i këtij neni përcaktohet:
- lloji dhe vëllimi i shërbimeve;
- mënyra dhe dinamika e kryerjes së shërbimeve, dhe
- vëllimi dhe mënyra e financimit, përkatësisht bashkëfinancimit të shërbimeve të caktuara.

Neni 65
Financimi i shërbimeve publike

Shërbimet publike nga sfera e bujqësisë financohen nga:

- Buxheti i Republikës së Maqedonisë;
- kompensimi për shërbim, dhe
- burime të tjera në pajtim me ligjin.

Shërbime të veçanta publike nga neni 53 të këtij ligji financohen ose bashkëfinancohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë në pajtim me programet nacionale nga neni 5 të këtij ligji dhe programin nga neni 64 të këtij ligji.

Kryerësit e shërbimeve publike doemos duhet t'i dedikojnë mjetet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë për financimin e programit të shërbimeve publike vetëm për kryerjen e atij shërbimi publik, në pajtueshmëri me programin nga neni 64 të këtij ligji.

Neni 66
Mbikëqyrja profesionale e kryerjes së shërbimeve publike

Mbikëqyrjen profesionale mbi kryerjen e shërbimeve publike nga neni 53 të këtij ligji e bën ministria.

Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni ministri mund të autorizojë edhe persona tjerë juridikë ose fizikë, të cilët janë profesionalisht të aftësuar dhe të pajisur në mënyrë përkatëse të kryejnë punë të caktuara profesionale për nevojat e mbikëqyrjes profesionale mbi shërbimet publike të veçanta nga neni 53 të këtij ligji.

Aftësinë e nevojshme profesionale dhe pajisjen përkatëse nga paragrafi 2 të këtij neni për së afërmi e përcakton ministri.

Për autorizimin e personave juridikë ose fizikë nga paragrafi 2 i këtij neni, ministria zbaton konkurs publik.

Ministri lidh marrëveshje me ofertuesin e zgjedhur.

XI. SISTEMI INFORMATIV BUJQËSOR

Neni 67
Qëllimet

Për shkak të përcaktimit dhe zbatimit të politikës efikase bujqësore dhe politikës së zhvillimit rural si dhe për sigurimin e të dhënave për nevojat e ministrisë dhe subjekteve, ministria vendos Sistem Informativ Bujqësor (në tekstin e mëtutjeshëm: SIB).

SIB përfshin:

- grumbullimin dhe përpunimin primar të të dhënave,
- vendosjen e bazës së të dhënave dhe mbajtjen e regjistrave;

- vendosjen dhe administrimin me sistemet informative për përcjelljen e tregut me prodhime bujqësore dhe rezultateve prodhuese - ekonomike të ekonomive bujqësore;

- rregullimin e kontabilitetit të ekonomive familjare bujqësore; dhe

- teknologjinë informative për përkrahjen e komponentëve nga SIB.

Ministri e përcakton mënyrën për vendosjen e sistemeve dhe rregullave për rrjedhjen dhe shkëmbimin e të dhënave.

Neni 68
Financimi i SIB

Vendosja dhe udhëheqja e SIB financohet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Neni 69
Komiteti nacional

Për koordinimin e aktiviteteve të SIB Qeveria formon Komitetin nacional për SIB.

Komitetin nacional nga paragrafi 1 i këtij neni e përbëjnë përfaqësues të organeve kompetente nga sfera e ekonomisë, bujqësisë, informatikës, sigurisë së ushqimit, statistikës, kadastrës së patundshmërive, përfaqësues të institucioneve shkencore arsimore dhe përfaqësues të shoqatave nga sfera e bujqësisë.

1. Regjistrat dhe bazat e të dhënave

Neni 70
Regjistrat dhe bazat e të dhënave

Ministri vendos dhe udhëheq shkresa të organizuara në regjistra dhe baza të të dhënave për:

- ekonomi bujqësore;
- prodhuesit dhe përpunuesit e prodhimeve integrale bujqësore primare dhe prodhime të përpunuara;

- evidencë të eksportuesve dhe importuesve të prodhimeve të caktuara bujqësore primare dhe prodhime të përpunuara;

- mbjellje shumëvjeçare;

- rajone me mundësi të kufizuara për veprimtari bujqësore;

- shfrytëzim real të tokës bujqësore, dhe

- tipa dhe cilësitë e tokave.

Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrave dhe bazave të të dhënave nga paragrafi 1 i këtij neni i përcakton ministri.

Ministria mban edhe regjistra tjerë dhe bazat e të dhënave në pajtim me ligjin.

Regjistrat dhe bazat e të dhënave të cilat mbahen në ministri doemos duhet të jenë kompatible për shkak të lidhjes së ndërsjellë dhe shkëmbimit të të dhënave.

Në regjistra dhe baza të të dhënave nga paragrafi 1 i këtij neni regjistrohen së paku këto të dhëna:

- emërtimi përkatësisht emri dhe mbiemri,

- selia përkatësisht adresa e vendbanimit;

- lloji i subjektit;

- numri tatimor;

- numri unik amë;

- numri unik amë i subjektit;

- shifra e formës së organizimit;

- shifra dhe emërtimi i veprimtarisë kryesore, dhe

- numri i llogarisë (vetëm për subjekte të cilat kërkojnë të drejtën e shfrytëzimit të mjeteve).

Neni 71

Regjistri unik i ekonomive bujqësore

Ministri mban regjistër unik të ekonomive bujqësore.

Në regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni detyrimisht regjistrohen ekonomitë bujqësore të cilat:

1) kërkojnë realizimin e të drejtës për shfrytëzimin e mjeteve nga masat në pajtim me këtë ligj ose masat tjera nga politika bujqësore dhe politika e zhvillimit rural, dhe

2) janë të regjistruar në regjistrat të definuara me dispozitat e posaçme nga sfera e bujqësisë.

Bazë për mbajtjen e regjistrit nga paragrafi 1 i këtij neni dhe lidhje e tij me regjistra tjerë është numri unik identifikues i ekonomisë bujqësore (në tekstin e më tutjeshëm: NRID).

NRID caktohet gjatë regjistrimit të ekonomisë bujqësore në regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni.

Përdorimi i NRID është i detyrueshëm në të gjithë regjistrat, të definuara me dispozita tjera, të cilat lidhen me regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni.

Regjistri nga paragrafi 1 të këtij neni mbahet në formë numerike dhe grafike dhe i përmban veçanërisht këto të dhëna:

- NRID;

- adresës përkatësisht selinë e ekonomisë bujqësore;

- të dhënat nga neni 70 paragrafi 5 i këtij ligji për bartësin e ekonomisë bujqësore, ndërsa në rast të ekonomisë familjare bujqësore dhe të dhëna për anëtarët e tij;

- të dhënat për veprimtarinë e ekonomisë bujqësore;

- të dhënat për përdorimin faktik të tokës bujqësore, kullosave, pyjeve dhe tokës pyjore;

- të dhënat për vendruajtjen e kafshëve ku rriten, dhe

- të dhënat për gjendjen numerike të kafshëve të cilat rriten.

Bartësi i ekonomisë bujqësore është i detyruar që çdo ndryshim ta lajmërojë në ministri në afat prej 15 ditësh nga ndryshimi i shkaktuar.

Ministri e përcakton formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 72

Marrja dhe shfrytëzimi i të dhënave

Për marrjen dhe mirëmbajtjen e regjistrave ministria merr dhe përdor të dhëna të cilat në korniza të regjistrave dhe evidencave të përcaktuara i mbajnë:

- organet shtetërore;

- institucionet publike;

- agjencitë;

- koncesionarët;

- njësitë e vetadministrimit lokal, dhe

- institucionet tjera të autorizuar.

Për mbajtjen dhe mirëmbajtjen e regjistrave veçanërisht përdoren të dhëna nga:

- regjistri i popullsisë (emri dhe mbiemri, numri i unik amë i qytetarit, vendbanimi);

- regjistri i detyrësve tatimorë (numri tatimor);

- kërkimet;

- kadastra e tokës;

- kadastra e patundshmërive;

- Regjistri qendror i Republikës së Maqedonisë;

- bazat e të dhënave doganore për importin dhe eksportin e prodhimeve bujqësore primare dhe të prodhimeve të përpunuara;

- sfera e blegtorisë;

- sfera e mjekësisë veterinarë;

- sfera e pylltarisë;

- sfera e ekonomisë së ujërave;

- sfera e peshkatarisë;

- sfera e mjedisit jetësor;

- sfera e planifikimit hapësinor, dhe

- sfera e kushteve klimatike.

Për mbajtjen dhe mirëmbajtjen e regjistrave dhe evidencave, ministria shfrytëzon plane themelore topografike, harta topografike, harta kontrolluese dhe plane digjitale ortofoto.

Të dhënat, hartat dhe planet digjitale ortofoto nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni me kërkesë të ministrit, institucionet përkatëse i paraqesin në formë të shkruar dhe elektronike nëse ekzistojnë.

Mënyrën e ndërlidhjes me regjistra dhe evidenca tjera dhe mënyrën e marrjes së të dhënave nga regjistra dhe evidenca tjera, i përcakton ministri.

Neni 73

Dërgimi i të dhënave

Të dhënat nga regjistrat në pajtueshmëri me këtë ligj janë publike, përveç të dhënave të cilat kanë karakterin e të dhënave personale dhe të dhënat të cilat llogariten si fshehtësi afariste.

Të dhënat nga paragrafi 1 i këtij neni dërgohen në pajtueshmëri me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale dhe dispozitat për informacione të klasifikuara.

Të dhënat nga paragrafi 1 i këtij neni mund të përdoren vetëm për të dedikimin për të cilin janë dhënë dhe nuk guxojnë të ndryshohen ose t'u dërgohen personave të tjerë.

2. Statistika bujqësore

Neni 74

Statistika bujqësore

Në bashkëpunim me Entin Shtetëror të Statistikës së Republikës së Maqedonisë, ministria drejtpërdrejt merr pjesë në grumbullimin dhe përpunimin e të dhënave statistikore për bujqësinë dhe zhvillimin rural për këto sfera:

- strukturën e prodhimit bujqësore, duke përfshirë regjistrimin për bujqësinë;

- aktivitetet afariste të ekonomive bujqësore; dhe

- statistikën agrare - monetare, veçanërisht llogaritë ekonomike për bujqësinë.

Ministria, edhe në mënyrë të pavarur mund të kryejë kërkime statistikore për nevoja personale.

3. Sistemi bujqësor tregtar informativ

Neni 75

Sistemi bujqësor tregtar informativ

Për udhëheqjen e politikës për rregullimin e tregjeve të prodhimeve bujqësore ministria vendos sistem tregtar informativ.

Ministria grumbullon, përpunon dhe shpall të dhëna për sasitë dhe çmimet e prodhimeve të caktuara bujqësore të tregjeve reprezentative.

Ministri i përcakton tregjet reprezentative dhe verifikon llojin, vëllimin, afatet dhe subjektet të cilat i paraqesin të dhënat.

Mjetet për udhëheqjen e sistemit bujqësor tregtar informativ sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

4. Sistemi i të dhënave të kontabilitetit të ekonomive bujqësore

Neni 76

Sistemi i të dhënave të kontabilitetit të ekonomive bujqësore

Ministria vendos sistemin e të dhënave të kontabilitetit të ekonomive bujqësore për përcjelljen e profitabilitetit dhe sigurimit të të dhënave strukturore dhe financiare, i cili rregullohet me ligj.

XII. MBIKËQYRJA

Neni 77

Mbikëqyrja

Mbikëqyrjen mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji i kryen ministria.

Mbikëqyrjen inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji, e kryen Inspektorati Shtetërorë për bujqësi, inspektori veterinar dhe inspektori për ushqim, në korniza të kompetencave të përcaktuara me ligj.

Neni 78

Autorizimet e Inspektorit shtetëror për bujqësi

Inspektori shtetëror për bujqësi, përveç autorizimeve të cilat i ka në bazë të Ligjit për inspektim bujqësor, i posedon edhe autorizimet dhe kompetencat si vijon:

- kontrollon lokale afariste dhe prodhuese, objekte, instilacione, sende, mallra ose (prodhime), punën dhe dokumentacionin e organeve shtetërore, si dhe personat fizikë dhe juridikë të cilët kryejnë veprimtari bujqësore, veprimtari plotësuese të pronave bujqësore ose veprimtari tjera, nëse bëhet fjalë për zbatimin e masave nga politika bujqësore;
- kontrollon lokale ndërtimi (ndërtesa dhe lokale ndihmëse) në të cilat kryhet veprimtari bujqësore ose veprimtari plotësuese, përkatësisht veprimtari tjera, nëse bëhet fjalë për zbatimin e masave të politikës bujqësore;
- konstaton marrje kundërligjore përkatësisht shfrytëzim të padestinuara të mjeteve sipas këtij ligji;
- konstaton nëse kryerësit e shërbimeve publike i plotësojnë kushtet e përcaktuara me këtë ligj;
- bën mbikëqyrje mbi zbatimin e detyrave të kryerësve të shërbimeve publike;
- i kontrollon bazat e të dhënave (harmonizimin e regjistrave dhe evidencave) të cilat janë të nevojshme për kryerjen e mbikëqyrjes;
- propozon shlyerjen nga bazat e të dhënave sipas këtij ligji;
- propozon organit kompetent, të kërkoj kthimin e mjeteve të shfrytëzuara në mënyrë kundërligjore përkatësisht të padestinuara;

- propozon organit kompetent pengimin e pagimit të mjeteve;

- bën mbikëqyrje mbi plotësimin e kushteve për kryerjen e veprimtarisë plotësuese të pronës bujqësore;

- bën mbikëqyrje mbi plotësimin e kushteve dhe mbikëqyrje mbi kryerjen e veprimtarisë plotësuese të praktikës bujqësore;

- merr mostër për analiza, dhe

- verifikon nëse organizatat e autorizuar për përcaktimin e mënyrës përkatëse të prodhimit bujqësor përkatësisht prodhimit ushqimor i plotësojnë kushtet e përcaktuara.

Neni 79

Masat e inspektorit shtetëror për bujqësi

Inspektori shtetëror për bujqësi gjatë kryerjes së mbikëqyrjes së inspektimit, përveç masave të përcaktuara në pajtim me Ligjin për inspektim bujqësor mund t'i ndër marrë edhe këto masa:

- pjesërisht ose plotësisht të ndalojë të drejtën përkatësisht zbatimin e masave sipas këtij ligji, nëse konstaton shkeljen e dispozitave;

- cakton masa për parregullshmëritë dhe mangësitë sipas këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të tij që të mënjanohen në afat të cilin e ka caktuar;

- merr dokumentacionin përkatësisht sende për përcaktimin e gjendjes së vërtetë në lidhje me dyshimin e verifikuar për kundërvajtjen e bërë;

- ndalon përdorimin e shenjave dhe qarkullimin e prodhimeve bujqësore, të cilat nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara;

- cakton kontrollimin e përputhshmërisë me dispozitat e prodhimeve bujqësore të cilat janë në qarkullim;

- ndalon qarkullimin ose cakton shkatërrimin e padëmshëm të prodhimeve bujqësore, nëse kualiteti i tyre nuk përgjigjet me dispozitat;

- ndalon lëshimin në procedurë doganore për vënien e mallrave në qarkullim të lirë të prodhimeve të importuara bujqësore, nëse ato nuk janë në pajtueshmëri me kushtet e përcaktuara;

- ndalon përdorimin e dokumenteve për përputhshmërinë e prodhimeve bujqësore, të cilat nuk janë në pajtueshmëri me dispozitat;

- ndalon qarkullimin përkatësisht reklamimin e prodhimeve bujqësore të cilat sjellin në lajthitje ose shpenzuesin do të munda ta sjellin në lajthitje;

- përcakton masa tjera dhe kryen punë për të cilat është i autorizuar me ligj, me dispozitë tjetër ose me akt;

- cakton masa që parregullshmëritë dhe mosplotësueshmëritë sipas këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të tij, të mënjanohen në afat të cilin e ka caktuar;

- mund të ndalojë kryerjen e veprimtarisë plotësuese dhe të kërkojë marrjen e lejes dhe shlyerjen e asaj veprimtarie nga evidenca për veprimtari plotësuese deri në aktvendimin e organit kompetent, dhe

- mund të ndalojë kryerjen e shërbimeve publike nga ana e kryerësve të shërbimeve publike, nëse nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara dhe propozon marrjen e autorizimeve publike deri në aktvendimin e organit kompetent.

Neni 80

Autorizimet e inspektorit e veterinerit dhe inspektorit për ushqim

Inspektori veterinar dhe inspektori për ushqim, përveç autorizimeve të cilat i kanë në bazë të dispozitave nga sfera e veterinarisë dhe sigurisë së ushqimit, i posedojnë edhe këto autorizime dhe kompetenca:

- e kontrollon dokumentacionin përkatës të prodhimeve bujqësore përkatësisht produktet ushqimore të cilat janë në qarkullim;

- e mbikëqyr kualitetin e përcaktuar të prodhimeve bujqësore përkatësisht produkteve ushqimore në qarkullim;

- merr mostra për analiza,
- i mbikëqyr kushtet për shënim dhe mënyrën përkatëse të shenjave të prodhimeve bujqësore përkatësisht të produkteve ushqimore me kushtet e përcaktuara në qarkullim;

- ka qasje te bazat e të dhënave të cilat janë të nevojshme për kryerjen e mbikëqyrjes;

- propozon shlyerjen nga bazat e të dhënave sipas këtij ligji; dhe

- konstaton nëse organizatat e autorizuar për përcaktimin e mënyrës përkatëse të prodhimit bujqësor dhe prodhimit ushqimor i plotësojnë kushtet e përcaktuara.

Neni 81

Masat e inspektorit veteriner dhe inspektorit për ushqim

Inspektori veteriner dhe inspektori i ushqimit përveç masave të përcaktuara me dispozitat nga sfera e veterinarisë dhe sigurisë së ushqimit, mund t'i ndërmarrë edhe këto masa si vijon:

- merr dokumentacionin përkatësisht sendet për përcaktimin e gjendjes së vërtetë në lidhje me dyshimin e konstatuar për kundërvajtjen e kryer;

- ndalon përdorimin e shenjave dhe qarkullimin e prodhimeve ushqimore, të cilat nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara;

- cakton kontrollimin e mënyrës përkatëse me dispozitat e produkteve ushqimore të cilat janë në qarkullim;

- ndalon qarkullimin ose cakton shkatërrimin e padëmshëm të produkteve ushqimore, nëse kualiteti i tyre nuk përgjigjet me dispozitat;

- ndalon lëshimin në procedurë doganore për vënien e mallrave në qarkullim të lirë të prodhimeve të importuara ushqimore, nëse ato nuk janë në pajtueshmëri me kushtet e përcaktuara;

- ndalon përdorimin e dokumenteve për mënyrën përkatëse të produkteve ushqimore, të cilat nuk janë në pajtueshmëri me dispozitat;

- ndalon qarkullimin përkatësisht reklamimin e produkteve ushqimore të cilat sjellin në lajthitje ose shpenzuesin do të munda ta sjellin në hamendje;

- propozon subjektit, i cili e ka lëshuar dokumentin për mënyrën përkatëse të produkteve ushqimore që ta revokojë dokumentin nëse nuk është në pajtueshmëri me dispozitat;

- mund të ndalojë kryerjen e shërbimeve publike nga ana e kryerësve të shërbimeve publike, nëse nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara dhe propozon marrjen e autorizimeve publike deri në aktvendimin e organit kompetent;

- mund të ndalojë kryerjen e veprimtarisë plotësuese dhe të kërkojë marrjen e lejes, si dhe shlyerjen e asaj veprimtarie nga evidenca e veprimtarive plotësuese deri në aktvendimin e organit kompetent;

- përcakton masa tjera dhe kryen punë për të cilat është i autorizuar me ligj; dhe

- përcakton masa për mënjanimin e parregullive në pajtim me këtë ligj.

Neni 82

Zbatimi

Për masat nga neni 79 dhe 81 të këtij ligji, inspektori shtetëror për bujqësi, inspektori veteriner dhe inspektori për ushqim gjatë përcaktimit të kualitetit të prodhimeve bujqësore përkatësisht produkteve ushqimore lëshon aktvendim në procedurën administrative.

Ankesa kundër aktvendimit nuk e prolongon zbatimin e tij.

XIII. DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 83

Gjoha

Gjobjë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet personit juridik për kundërvajtje, nëse:

- 1) çrrenjos lloje autoktone, kultura bujqësore ose zhduk rasa kafshe autoktone (neni 28 paragrafi 2);

- 2) nuk e respekton praktikën e mirë bujqësore përkatësisht higjienike (neni 35);

- 3) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor i cili nuk përcillet me deklaratë (neni 41 paragrafi 1);

- 4) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor i cili nuk është në pajtim me deklaratën (neni 41 paragrafi 2);

- 5) nuk e ruan deklaratën e prodhimit bujqësor (neni 41 paragrafi 3);

- 6) shet prodhime bujqësore në kundërshtim me nenin 47 të këtij ligji;

- 7) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor në kundërshtim me nenin 48 paragrafët (2) dhe (3) të këtij ligji;

- 8) shfrytëzon mekanizim bujqësor dhe pajisje e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara për punë të sigurt ose lejon përdorimin e mekanizimit bujqësor dhe pajisjes nga ana e personave të cilët për atë nuk janë në mënyrë përkatëse të aftësuar (neni 49 paragrafi 1);

- 9) shfrytëzon mekanizëm bujqësor dhe pajisje e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara teknike (neni 49 paragrafi 2); dhe

- 10) i përdor mjetet në kundërshtim me nenin 65 paragrafi 4 të këtij ligji.

Gjobjë në shumë prej 1 500 deri në 2 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen e kryer nga paragrafi 1 i këtij neni.

Sanksion për kundërvajtje ndalesë e kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej 1 deri në 5 vjet do t'i kumtohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen e kryer nga paragrafi 1 pikat 3, 4, 6 dhe 7 të këtij neni.

Sanksion për kundërvajtje ndalesë e kryerjes së profesionit ose veprimtarisë në kohëzgjatje prej 1 deri në 5 vjet do t'i kumtohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen e kryer nga paragrafi 1 pikat 3, 4, 6 dhe 7 të këtij neni.

Neni 84

Gjoha

Gjobjë në shumë prej 1 000 deri në 2 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:

- 1) çrrenjos lloje autoktone, kultura bujqësore ose zhduk rasa kafshe autoktone (neni 28 paragrafi 2);

- 2) nuk e respekton praktikën e mirë bujqësore përkatësisht higjienike (neni 35);

- 3) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor i cili nuk përcillet me deklaratë (neni 41 paragrafi 1);

- 4) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor i cili nuk është në pajtim me deklaratën (neni 41 paragrafi 2);

- 5) nuk e ruan deklaratën e prodhimit bujqësor (neni 41 paragrafi 3);

- 6) shet prodhime bujqësore në kundërshtim me nenin 47 të këtij ligji;

- 7) lëshon në qarkullim prodhim bujqësor në kundërshtim me nenin 48 paragrafët 2 dhe 3 të këtij ligji;

- 8) shfrytëzon mekanizim bujqësor dhe pajisje e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara për punë të sigurt ose lejon përdorimin e mekanizimit bujqësor dhe pajisjes nga ana e personave të cilët për atë nuk janë në mënyrë përkatëse të aftësuar (neni 49 paragrafi 1);

9) shfrytëzohet mekanizëm bujqësor dhe pajisje e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara teknike (neni 49 paragrafi 2); dhe

10) i përdor mjetet në kundërshtim me nenin 65 paragrafi 4 i këtij ligji.

Neni 85

Procedura, barazimi dhe ndërmjetësimi

Procedurën për kundërvajtje për kundërvajtjet e parashikuara me këtë ligj e mban gjykata kompetente.

Para parashtrimit të kërkesës për procedurë për kundërvajtje për kundërvajtjet e parashikuara me këtë ligj, ministria mban procedurë për barazim në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

XIV. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 86

Nxjerrja e akteve nënligjore

Ministri do t'i miratojë dispozitat nënligjore për zbatimin e këtij ligji në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 87

Themelimi i Këshillit për bujqësi dhe zhvillim rural

Këshilli për bujqësi dhe zhvillim rural do të formohet më së voni në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 88

Vlefshmëria e dispozitave të gjertanishme

Me ditën e fillimit të zbatimit i këtij ligji pushon të vlejë Ligji për nxitjen e zhvillimit të bujqësisë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 24/92, 32/92, 83/93, 78/93 dhe 14/96).

Neni 89

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të zbatohet nga 1 janari i vitit 2008.

1779.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2007 година.

Бр. 07-4636/1
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/2002, 98/2002, 25/2003, 71/2003 и 112/2005), по членот 259 се додава нов член 259-а, кој гласи:

"Член 259-а

Професионалните војници кои пред денот на влегувањето во сила на овој закон имаат склучено договор за работа со Министерството за одбрана, продолжуваат со службата до истекот на договорот, со можност за негово продолжување до навршување на 38 години."

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

ПËР ПЛОТËСИМИН Е ЛИГИТ ПËР ШËРБИМ НË АРМАТËН Е РЕПУБЛИКËС СË МАКЕДОНИСË

Neni 1

Нë Лигин пëр шëрбим нë Арमतëн е Републикëс сë Македонисë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 62/2002, 98/2002, 25/2003, 71/2003 dhe 112/2005), pas nenit 259 shtohet neni i ri 259-a, si vijon:

„Neni 259-a

Ushtarët profesionalë të cilët para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji kanë lidhur marrëveshje për punë me Ministrinë e Mbrojtjes, vazhdojnë me shërbim deri në skadimin e marrëveshjes, me mundësi për vazhdimin e saj deri në plotësimin e 38 vjetëve".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë prej ditës së shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/2006) е направена грешка, поради што се дава

И С П Р А В К А НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Во членот 16 став 3 наместо зборот „постојно“ треба да стои зборот „постојано“.

Бр. 10-4412/2
ноември 2007 година
Скопје

Од Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**1780.****УКАЗ БР. 18**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

**Македонската академија
на науките и уметностите**

со ОРДЕН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

како највисока институција на науките и уметностите во Република Македонија, за исклучителен придонес во утврдувањето на националната политика за развојот на научната работа и уметничкото творештво, како и за поттикнување и координирање на научноистражувачката дејност од значење за севкупниот развој и афирмација на македонската наука и држава.

Бр. 10-884
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1781.**УКАЗ БР. 19**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Благој Попов**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како член на Македонската академија на науките и уметностите од првиот работен состав, за исклучителен придонес во работата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на математичките науки во Република Македонија и нејзина афирмација во светот.

Бр. 10-885
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1782.**УКАЗ БР. 20**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Ѓорѓи Филипovski**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како член на Македонската академија на науките и уметностите од првиот работен состав, за исклучителен придонес во работата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на педологијата во Република Македонија и нејзина афирмација во светот.

Бр. 10-886
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1783.**УКАЗ БР. 21**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Јордан Поп-Јорданов**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како претседател на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 1984 до 1991 година за исклучителен придонес во работата и афирмацијата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на електротехничките науки во Република Македонија и нејзина афирмација во светот.

Бр. 10-887
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1784.**УКАЗ БР. 22**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Ксенте Богоев**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како претседател на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 1992 до 1999 година за исклучителен придонес во работата и афирмацијата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на економските науки во Република Македонија и нејзина афирмација во светот.

Бр. 10-888
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1785.**УКАЗ БР. 23**

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Георги Ефремов**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како претседател на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 2000 до 2001 година за исклучителен придонес во работата и афирмацијата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на генетското инженерство и биотехнологијата во Република Македонија и нејзина афирмација во светот.

Бр. 10-889
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1786.

УКАЗ БР. 24

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Матеја Матовски**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како претседател на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 2001 до 2003 година за исклучителен придонес во работата и афирмацијата на Академијата, како и за врвните дострели во неговото книжевно творештво со кое ја збогати и афирмира македонската литература и култура во светот.

Бр. 10-890
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1787.

УКАЗ БР. 25

1 ноември 2007 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

Академик Цветан Грозданов**со ОРДЕН ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА**

како претседател на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 2004 до 2007 година за исклучителен придонес во работата и афирмацијата на Академијата, како и за врвните резултати во неговата едукативна и научна дејност во областа на историјата на уметноста, особено за откривањето на средновековната и византиската уметност и афирмацијата на националното историско и културно наследство во светот.

Бр. 10-891
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1788.

Врз основа на член 11, точка 5 од Законот за јавни претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/02, 40/03, 49/06 и 22/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 30.10.2007 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ТАРИФАТА НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ПАСИШТА ЗА ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА ПАСИШТА И ПАСИШНИ ПАРЦЕЛИ СОПСТВЕНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПОД ЗАКУП**

1. Со оваа одлука се дава согласност на Тарифата на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта за висината на надоместокот за давање на користење на пасишта и пасишни парцели сопственост на Репуб-

лика Македонија под закуп, бр. 02-584 од 30.10.2007 година, донесена од Управниот одбор на ова јавно претпријатие, на седницата одржана на 30.10.2007 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-5566/1
30 октомври 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Живко Јанкулоски, с.р.**

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

1789.

Врз основа на член 184 став (1) точка б) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005 и 25/2007), а во врска со член 18 став 2 од Законот за инвестициони фондови („Службен весник на РМ“ бр. 9/2000 и 29/2007), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на 26.10.2007 година, ја донесе следната

О Д Л У К А**ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА РЕГИСТАР НА ОТВОРЕНИ ФОНДОВИ**

Член 1

Со Одлуката за формата, содржината и начинот на водење на Регистар на отворени фондови се уредува формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на отворени фондови (во натамошниот текст: Регистар) во Комисијата за хартии од вредност (во натамошниот текст: Комисијата).

Член 2

(1) Запишување на отворениот фонд во Регистарот се врши врз основа на податоците од поднесено барање за добивање одобрение за основање на отворен фонд од страна на друштвото за управување со фондови.

(2) Комисијата врши упис на отворениот фонд во Регистарот истовремено со донесувањето на Решение за давање одобрение за основање на отворениот фонд.

Член 3

Во Регистарот се запишуваат следните податоци:

- полн назив на отворениот фонд;
- скратен назив на отворениот фонд;
- назив на отворениот фонд со кој ќе настапува во странство;
- датум и број на Решението за давање одобрение за основање на отворен фонд издадено од Комисијата;
- полн назив на друштвото за управување со фондови;
- скратен назив на друштвото за управување со фондови;
- седиште и адреса на друштвото за управување со фондови;
- матичен број на друштвото за управување со фондови;

1790.

Врз основа на член 46 став 2 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005 и 25/2007), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на 26.10.2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се задолжува Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје да изврши измена на Тарифата на услугите што ги врши ЦДХВ АД Скопје за учесниците во работата на депозитарот и корисниците на неговите услуги број 25/2006 од 5.06.2006 година одобрена со Решение на Комисијата бр. 08-35/6 од 22.05.2006 година односно да воведо единствен надомест за запишување, водење и доставување на податоци за документи за удел од друштвата за управување со инвестициони фондови за имателите на уделите во инвестиционите фондови во депозитарот во износ од 0,2% на годишно ниво од неговата вредност на имотот на фондот со кој управува друштвото.

2. Се задолжува Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје по постапувањето по ова решение, во рок од 7 дена да достави до Комисијата пречистен текст на Тарифата на услугите што ги врши ЦДХВ АД Скопје за учесниците во работата на депозитарот и корисниците на неговите услуги.

3. Примената на надоместокот од член 1 во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје започнува со денот на приемот на ова решение.

4. Ова решение влегува во сила со денот на неговото донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-2967/3 Комисија за хартии од вредност
26 октомври 2007 година Претседател,
Скопје **Марина Накева-Кавракова, с.р.**

1791.

Врз основа на член 101 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/05 и 25/07), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на 26.10.2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се дава согласност за именување на Тамара Анчева-Крстева, дипломиран економист од Скопје за директор на Брокерската куќа Ауцтор Брокери АД Скопје, со седиште на ул. „Партизански одреди“ бр. 43-б стан 5, 1000 Скопје, Република Македонија.

2. Согласноста за именување на Тамара Анчева-Крстева за директор на Брокерската куќа Ауцтор Брокери АД Скопје се дава за периодот до одржувањето на првото годишно собрание на Друштвото, согласно Статутот на Брокерската куќа УЗП број 3981/07 од 29.06.2007 година со кој кандидатот е именуван за директор на Брокерската куќа.

3. Согласноста за именување на Тамара Анчева-Крстева престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова решение, доколку биде разрешена од функцијата директор на Брокерската куќа Ауцтор Брокери АД Скопје, со денот на одземање на согласноста за именување на директор од страна на Комисијата за хартии од вредност и во други случаи утврдени со закон.

4. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2240/8 Комисија за хартии од вредност
26 октомври 2007 година Претседател,
Скопје **Марина Накева-Кавракова, с.р.**

1792.

Врз основа на член 9 и 27 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005 и 25/2007), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на ден 26.10.2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА**

1. На Алфа банка АД Скопје се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда – осма емисија на 3.120 обични акции во вкупен износ на емисијата од 374.400.000 денари.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 02-2008/4 од 26.07.2007 година за осма емисија на акции по пат на приватна понуда.

3. Рокот за реализација на емисијата на акции од точка 1 на ова решение изнесува 15 календарски дена од конечноста на ова решение.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова решение е должен во рок од 8 дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот на хартии од вредност во рок од три работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

6. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова решение е должен во рок од пет работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот на хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

7. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето.

8. Ова решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2788/5 Комисија за хартии од вредност
26 октомври 2007 година Претседател,
Скопје **Марина Накева Кавракова, с.р.**

1793.

Врз основа на член 23 од Законот за преземање на акционерски друштва („Службен весник на РМ“ бр. 4/2002, 37/2002 и 36/2007), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на ден 31.10.2007 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ**ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ПОНУДА ЗА ОТКУП**

1. На МЕГА ЕЛ ЕООД со адреса на улица „Маслиново клонче“ 2, општина Врбница, Софија, Р.Бугарија се издава дозвола за давање понуда за откуп на обичните акции издадени од АД Фабрика за кабли Неготино. Понудата за откуп ја дава ТТК банка АД Скопје, Дирекција за хартии од вредност, експозитура Скопје во име и за сметка на МЕГА ЕЛ ЕООД Софија, Р.Бугарија.

2. Откупот на хартиите од вредност ќе се врши по цена од 1550 денари за една обична акција.

3. Рокот за прифаќање на понудата изнесува 15 дена од денот на првото објавување на извадокот од проспектоот и понудата за откуп.

4. Понудувачот од точка 1 на ова решение е должен да ги изврши сите обврски во рокот и начинот предвиден со Законот и Понудата за откуп.

5. Жалбата против ова решение не го одложува неговото извршување.

6. Ова решение ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија".

Број 07-2948/19
31 октомври 2007 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
Претседател,
Марина Наќева-Кавракова, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1794.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и членот 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992), на седницата одржана на 24 октомври 2007 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВААТ:

- членот 4 во деловите: "и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа" и "постојано";
- членот 5 во деловите: "и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа", "државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата" и "и други инфраструктурни објекти" алинеја 3 на членот 5 во делот: "и други";
- алинеја 4 и 5 на членот 5;
- членот 6 став 1 во делот: "и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа";
- алинејата 1 во ставот 1 на членот 6 во деловите: "при меѓународни средби" и "политички";
- алинејата 2 во ставот 1 на членот 6 во делот: "политички," и
- членот 8 во делот: "а се мнозинство во таа единица на локална самоуправа," од Закон за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 58/2005).

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по иницијатива на Томе Тодоровски од Свети Николе, Горѓи Наумов од Скопје, ВМРО-Народна партија, Лига за демократија и Македонска народна партија со решение У.бр.133/2005 од 6 јуни 2007 година поведе постапка за оценување на одделни одредби и делови од одредби од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија, означени во точката 1 на оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за нивната согласност со членот 1, членот 2, членот 5, членот 8 став 1 алинеја 3, членот 9 став 2 од Уставот, како и со Амандманот VIII на Уставот на Република Македонија.

4. Судот на седницата утврди дека според содржината на членот 1 од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија, со овој закон се уредуваат правото и начинот на употреба на знамињата преку кои заедниците во Република Македонија го изразуваат својот идентитет и особеностите.

Според членот 2 од Законот, заедниците во Република Македонија заради изразување на својот идентитет и особености имаат право да употребуваат знаме (став 1). Под знаме во смисла на ставот 1 од овој член, се подразбира знаме што заедниците го избрале и го употребуваат како знаме за изразување на својот идентитет и особености (став 2).

Според членот 3 од Законот, заедниците во Република Македонија, знамето со кое го изразуваат својот идентитет и особеностите, го употребуваат во јавниот, службениот и приватниот живот на начин утврден со овој закон.

Според членот 4 од Законот, во единиците на локалната самоуправа, во која живеат граѓани припадници на заедницата и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа, согласно со член 2 од овој закон, пред и во објектите на органите на единиците на локалната самоуправа постојано се истакнати знамето на Република Македонија и знамето на таа заедница.

Според членот 5 од Законот, во единиците на локалната самоуправа во која живеат граѓани припадници на заедницата и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа, согласно со членот 2 на овој закон, пред и во објектите на државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата, јавните служби и правните лица основани од единиците на локалната самоуправа, на улиците, на плоштадите и други инфраструктурни објекти, покрај знамето на Република Македонија се истакнува и знамето на таа заедница:

- во денови на државни и други празници на Република Македонија утврдени со закон;
- во денови на празници на заедниците;
- во денови на општински и други празници утврдени со одлука на советот на единиците на локалната самоуправа;
- при пречек и испраќање на претседателот на Република Македонија, претседателот на Собранието на Република Македонија и претседателот и членови на Владата на Република Македонија и
- при официјално доаѓање на претседател или премиер на странска држава, како и на суверен или висок претставник на меѓународна заедница.

Според членот 6 став 1 од Законот, во единиците на локалната самоуправа во која живеат граѓани припадници на заедницата и се мнозинство во таа единица на локалната самоуправа, согласно со членот 2 на овој закон, доколку се истакне знамето на таа заедница, се истакнува и знамето на Република Македонија:

- при меѓународни средби, натпревари и други собири (политички, научни, културно-уметнички, спортски и други) на кои единиците на локалната самоуправа е организатор, учествува или е презентирани, во согласност со правилата и практиката на одржувањето на тие собири и
- при прослави, свечености и други политички, културни, спортски и слични манифестации кои се од значење за единиците на локалната самоуправа.

Според ставот 2 од истата одредба од Законот, во случаите од ставот 1 на овој член, знамињата се истакнуваат истовремено пред и во објектите во кои се одржуваат средби, натпревари, собири, прослави, свечености и манифестации.

Според членот 7 од Законот, припадниците на заедниците во Република Македонија знамето преку кое го изразуваат својот идентитет и особеностите имаат право да го употребуваат во приватниот живот и при одржувањето на културни, спортски и други приредби што ги организираат припадниците на заедниците во Република Македонија.

Според членот 8 од Законот, во единиците на локалната самоуправа во која живеат граѓани припадници на заедниците, а се мнозинство во таа единица на локална самоуправа, знамето на Република Македонија и знамето на таа заедница се истакнуваат на следниов начин кога:

- знамето на Република Македонија е истакнато заедно со знамето на заедницата и знамето на единиците на локалната самоуправа, знамето на Република Маке-

донија се истакнува во средината, додека знамето на заедницата е два метра надесно, гледано однапред, а знамето на единицата на локалната самоуправа е два метра налево од државното знаме;

- знамето на Република Македонија е истакнато заедно со знамето на заедницата, знамето на заедницата е надесно, гледано однапред, од знамето на Република Македонија и

- се истакнати повеќе од три знамиња, знамето на Република Македонија ќе биде прво во редот.

Според членот 9 од Законот, Советот на локалната самоуправа донесува одлука со која го определува надлежниот субјект за истакнување на знамињата согласно со членовите 5 и 6 на овој закон.

Во членовите 10, 11 и 12 од Законот се содржани казнените одредби, во кои е определена висината на паричната казна за случаите кога правното лице или одговорното лице во правното лице направиле прекршок со постапување спротивно на членовите 4, 5, 6 или 8 од овој закон.

Во членот 13 од Законот, како завршна одредба предвидено е овој закон да влезе во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

5. Според членот 1 од Уставот, Република Македонија е суверена, самостојна, демократска и социјална држава (став 1). Суверенитетот на Република Македонија е неделив, неотуѓив и непренослив (став 2).

Според членот 2 став 1 од Уставот, во Република Македонија суверенитетот произлегува од граѓаните и им припаѓа на граѓаните.

Според членот 5 од Уставот, државни симболи на Република Македонија се: грб, знаме и химна (став 1). Грбот, знамето и химната на Република Македонија се уредуваат со закон кој се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници (став 2).

Според членот 8 став 1 алинеја 3 и 11 од Уставот, владеењето на правото и почитувањето на општоприфатените норми на меѓународното право се темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според членот 9 од Уставот, граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба. Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Со Амандманот VIII на Уставот ("Службен весник на Република Македонија" бр. 91/2001) членот 48 од Уставот се заменува и гласи:

Припадниците на заедниците имаат право слободно да го изразуваат, негуваат и развиваат својот идентитет и особеностите на своите заедници и да ги употребуваат символите на својата заедница (став 1). Републиката им ја гарантира заштитата на етничкиот, културниот, јазичниот и верскиот идентитет на сите заедници (став 2). Припадниците на заедниците имаат право да основаат културни, уметнички, образовни институции, како и научни и други здруженија заради изразување, негување и развивање на својот идентитет (став 3). Припадниците на заедниците имаат право на настава на својот јазик во основното и средното образование на начин утврден со закон. Во училиштата во кои образованието се одвива на друг јазик се изучува и македонскиот јазик (став 4).

Според членот 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според точката 2 на Амандманот X на Уставот, за закони кои директно ги засегаат културата, употребата на јазиците, образованието, личните документи и употребата на символите, Собранието одлучува со мнозинство гласови од присутните пратеници, при што мора да има мнозинство гласови од присутните пратеници кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија. Спорот во врска со примената на оваа одредба го решава Комитетот за односи меѓу заедниците.

Според членот 118 од Уставот, меѓународните договори што се ратификувани во согласност со Уставот се дел од внатрешниот поредок на Република Македонија и не можат да се менуваат со закон.

Законот за ратификација на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства е објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 11/1997.

Според членот 5 став 1 од Рамковната конвенција, странките се обврзуваат да ги унапредуваат условите за да им овозможат на припадниците на националните малцинства да ја сочуваат и развиваат својата култура, како и да ги сочуваат суштинските елементи на нивниот идентитет, нивната вера, нивниот јазик, нивните традиции и нивното културно наследство.

Според членот 20 од Рамковната конвенција, во вршењето на правата и слободите што произлегуваат од принципите наведени во оваа Рамковна конвенција, припадниците на националните малцинства ги почитуваат националното законодавство и правата на другите, посебно правата на припадниците на мнозинството или на другите национални малцинства.

Според членот 21 од Рамковната конвенција, ништо во оваа конвенција нема да биде толкувано како да дава право да се преземат активности или да се постапува спротивно на основните принципи на меѓународното право и посебно на суверената еднаквост, територијалниот интегритет и политичка независност на државите.

6. Тргувајќи од содржината на точката 1 на Амандманот VIII од Уставот, произлегува дека припадниците на заедниците имаат право заради изразување, негување и развивање на својот идентитет и особеностите на своите заедници да ги употребуваат символите на своите заедници. Амандманот го утврдува правото но не го разрабатува понатаму прашањето за видовите на симболи, нивниот опис, видот на актот во кој треба да биде уредено ова право, како и начинот на употреба на символите на припадниците на заедниците.

Оттаму, Законот во кој се содржани одредбите и деловите од одредби предмет на оцена во постапката пред Судот има своја уставна основа во Амандманот VIII на Уставот, односно припадниците на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија имаат уставно утврдено право заради изразување, негување и развој на својот идентитет и особеностите на своите заедници да ги употребуваат символите на својата заедница. Ова и од причина што Амандманот VIII на Уставот, според системската поставеност во Уставот, спаѓа во делот II. Основни слободи и права на човекот и граѓанинот, со поднаслов 2. Економски, социјални и културни права, од каде произлегува дека вака предвиденото демократско право е на исто рамниште со останатите предвидени и гарантирани основни човекови слободи и права. Притоа, ова право не е непознато и за поранешните уставни системи во Република Македонија во досегашниот развој на демократијата како политички процес.

Во анализата на согласноста на оспорените одредби и делови од одредби од Законот, Судот се задржа и на содржината на одредбите од Виенската конвенција за

конзуларните односи, кон која Република Македонија пристапи со Одлука бр.23-2185/1 од 28 јули 1993 година ("Службен весник на Република Македонија" бр. 48/1993).

Имено, во членот 29 од Конвенцијата се уредува употребата на националните знамиња и грбови на странски држави. Според став 1 на овој член, на државата што испраќа и се дава право да го употребува своето национално знаме и грб во земјата што прима. Според став 2, се дозволува веење на националното знаме на државата што испраќа и истакнување на нејзиниот грб на објектот каде е сместено конзуларното претставништво, како и на резиденцијата на шефот на конзуларното претставништво и на неговото превозно средство кога е во службена употреба. Според став 3, во реализирањето на правата од став 1 на овој член мора да се обрне внимание на законите, прописите и обичаите на државата што прима.

Од содржината на наведената одредба, како и од целината на текстот на Конвенцијата, произлегува дека државите потписнички не предвиделе директна забрана или резерва за употреба на нивното знаме, како државен симбол за намени што не се уредени со оваа Конвенција. Впрочем, истакнувањето на знаме на друга држава за ситуациите од Конвенцијата има за цел да се истраже промовирање на пријателски односи меѓу државите со респектирање на нивните разлики во уставното и општественото уредување.

Оттаму, за Судот не беше спорен изборот на знаме на друга држава како знаме кое ќе служи за симболизирање на идентитетот и особеностите на одредена група на припадници на заедници кои не се мнозинство во Република Македонија бидејќи така избраното знаме не би можело да го загрози суверенитетот и државниот интегритет на Република Македонија се до тогаш кога во неговата употреба ќе значи само изразување припадност на одредена заедница во функција на Амандманот VIII на Уставот.

Во оној момент кога со употребата на така избраното знаме не би се означувала припадност кон одредена заедница, туку би се означувала припадност на друга држава би можело да се постави прашање за согласност со Уставот. Тоа е пак прашање што може да се разгледува преку оценката на уставноста на одделни делови од членовите 4, 5, 6 и 8 од Законот кои ја уредуваат употребата на знамето на припадниците на заедниците заедно со знамето на Република Македонија пред одредени објекти, по повод одредени настани, средби, случувања и слично.

7. Тргувајќи повторно од содржината на Амандманот VIII на Уставот, произлегува дека во него не се предвидува право на употреба на симболи на припадниците на заедниците според нивната процентуална застапеност на ниво на единицата на локална самоуправа, туку такво право е дадено на сите припадници на заедниците без оглед на нивната процентуална застапеност.

Според тоа по однос на членовите 4, 5, 6 и 8 од Законот во кои се предвидува право на употреба на знаме само по однос на граѓаните припадници на заедниците кои се мнозинство во единицата на локална самоуправа, според Судот постои повреда на Амандман VIII на Уставот, во кој правото на употреба на симболите на припадниците на заедниците не е поврзано со нивната процентуална застапеност.

Заради ваквата одредба означените делови од членовите 4, 5, 6 и 8 од Законот не се во согласност со Уставот и од причина што законодавецот на овој начин ги доведува во привилегирана положба граѓаните припадници на заедниците кои се мнозинство во конкретна единица на локална самоуправа, по однос на остана-

тите припадници кои не се мнозинство. Ова особено ако се има предвид дека одредбата на Уставот во Амандманот VIII е на сите припадници на заедници во Република Македонија, а не само на оние кои се мнозинство да им овозможи слободно да го изразуваат, негуваат и развиваат својот идентитет и особеностите на своите заедници, што во себе во крајна линија го содржи и принципот на еднаквост на припадниците на сите заедници пред Уставот и законите, содржан во членот 9 став 2 од Уставот.

Впрочем, во Амандманот IV на Уставот, со кој се заменува Преамбулата на Уставот, меѓу другото, се уредува дека, граѓаните на Република Македонија, Македонскиот народ, како и граѓаните кои живеат во нејзините граници кои се дел од албанскиот народ, турскиот народ, влашкиот народ, српскиот народ, ромскиот народ, бошњачкиот народ и другите, еднакви во своите права и обврски кон заедничкото добро-Република Македонија, одлучија да ја конституираат Република Македонија како самостојна, суверена држава со намера да се воспостави и зацврсти владеењето на правото, да се гарантираат човековите права и граѓанските слободи, да се обезбеди мир и соживот, социјална правда, економска благосостојба и напредок на личниот и заедничкиот живот.

Оттаму, од содржината на Амандманите IV и VIII на Уставот произлегува дека Република Македонија има одредба преку владеењето на правото да се изгради како суверена држава што почива на мултиетничка основа во која основните слободи и права имаат значајно место, меѓу кои спаѓаат и правата на сите припадници на заедниците да ги употребуваат симболите на својата заедница со цел изразување, негување и развој на својот идентитет.

Понатаму, Судот имаше предвид дека Уставот во член 5 и Амандманот VIII прави разлика помеѓу знамето како симбол на државата и симболите на припадниците на заедниците, а таква разлика произлегува и од законските одредби, посебно од членот 8 од Законот кој води сметка за почесното место на кое треба да се наоѓа знамето на Република Македонија, во ситуациите кога се истакнуваат државното знаме и знамето на припадниците на заедниците. При тоа, знамето на припадниците на заедниците во согласност со Амандманот VIII на Уставот, во членовите 1, 2 и 3 од Законот е определено како симбол за изразување на идентитетот и особеностите на припадниците на заедниците.

Исто така, Судот имаше предвид дека почитувањето на општоприфатените норми на меѓународното право е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија, од каде произлегува и правото на националните малцинства, односно кај нас припадниците на заедниците слободно да го изразуваат, негуваат и развиваат својот идентитет и особености.

Оттаму, ценејќи го правото на припадниците на заедниците заради изразување, негување и развивање на својот идентитет да ги употребуваат своите симболи, утврдено како такво во Амандманот VIII на Уставот, но и според одредбите од Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства, Судот утврди дека Уставот на Република Македонија отишол во проширување на правата на припадниците на заедниците, за разлика од меѓународните акти што се составен дел на внатрешниот правен поредок и покрај фактот што во нив, вклучувајќи ја и наведената Конвенција не постои меѓународен стандард кој во корпусот на правата на националните заедници го уредува правото на нивни симболи.

Гледано пак од аспект на регулативата на други земји што го уредуваат на уставно ниво ова право, само Република Словенија во членот 64 став 1 од Уставот, за автохтоните италијански и унгарски етнички заедници и нивните членови утврдила право слободно да ги користат нивните симболи со цел да го зачуваат нивниот национален идентитет. Од аспект на законска регулатива вакво право е утврдено во Република Словенија и Република Хрватска.

Меѓутоа, според оценка на Судот, без оглед на недостатоците на регулатива во меѓународните акти по однос на ова право, неспорно е дека припадниците на заедниците во Република Македонија можат да го уживаат уставно утврденото право, на начин што ќе овозможи почитување на националното законодавство и правата на другите, посебно правата на припадниците на мнозинството или на другите припадници на заедници, со воздржување од активности што би биле спротивни на основните принципи на меѓународното право и посебно на суверената еднаквост, територијалниот интегритет и политичка независност на државите во кои таквите права им се гарантираат, што произлегува од содржината на членовите 20 и 21 од Рамковната конвенција.

Целта на наведените одредби е да овозможи заштита на суверената еднаквост, територијалниот интегритет и политичка независност на државите во кои има припадници на национални малцинства од уживање на даденото право на начин што не би ги довел во прашање суверенитетот и територијалниот идентитет, кои секако свој израз имаат и преку државното знаме како симбол на државата. Исто така, во уживањето на дадените права припадниците на националните заедници не би смееле да се издигнат со тоа право над останатите припадници на заедниците или пак над правата на припадниците на мнозинството.

Оттаму, уживањето на даденото уставно право за употреба на знамето на припадниците на заедниците во никој случај не може да биде манифестирано на начин што би можел да предизвика чувство на недоволна почит или отсуство на почит кон државното знаме, или знамето на останатите припадници на заедници.

Меѓутоа, одделни делови од член 4, член 5, член 6 и член 8 од Законот, заради значењето на симболиката на употребата на знамето на припадниците на заедниците во дадените ситуации, особено заради даденото вакво право само по однос на припадниците на заедниците што се мнозинство во единицата на локалната самоуправа, но не и на сите припадници на заедници, отстапуваат од целта на членовите 20 и 21 од Рамковната конвенција.

Оттаму, по однос на членовите 4, 5 и 6 во деловите: "и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа", како и членот 8 во делот: "а се мнозинство во таа единица на локална самоуправа" од Законот, Судот оцени дека не се во согласност со Амандманот VIII, како и со членот 9 став 2 од Уставот.

8. Тргувајќи од содржината на член 1 од Уставот произлегува дека Република Македонија е конституирана како суверена, самостојна, демократска и социјална држава, во која суверенитетот на Републиката е неделив, неотуѓив и непренослив.

Оттаму, Република Македонија ја има највисоката и неограничена власт и позиција на државната територија. Суверенитетот на државата претставува битно својство на државата со чија помош таа станува независна од надворешните фактори (надворешен суверенитет) и повисок фактор по однос на внатрешните субјекти (внатрешен суверенитет). Притоа, Уставот на Република Македонија во член 2 го определува граѓанинот како извор и носител на суверенитетот, а сите граѓани кои живеат во Републиката се еднакви во своите права и обврски кон заедничкото добро-Република Македонија.

Со оглед на околноста што со оспорениот Закон се уредува истовремена употреба на знамето на Република Македонија, како државен симбол, заедно со знамето на припадниците на заедниците неминовно беше да се воспостави релација помеѓу членот 1, членот 2 и членот 5 од Уставот со оспорените одредби од Законот.

Имено, тргнувајќи од членот 5 од Уставот, знамето е еден од државните симболи преку кои се изразува државниот суверенитет и територијалниот интегритет на Република Македонија, при што со истакнувањето на државното знаме и воопшто со неговата употреба се симболизира припадност кон одредена држава на кој начин се изразува државниот идентитет и државните особености.

За разлика од тоа, употребата или истакнувањето на знамето на припадниците на заедниците има за цел да симболизира припадност кон одредена заедница заради изразување на идентитетот и особеностите на таа заедница.

Оттаму, произлезе дека деловите од членовите 4, 5 и 6 од Законот, кои ја уредуваат употребата на двата по вид исти, но по суштина различни симболи, во и пред одредени објекти за предвидени празници, прилики и настани може да го доведат во прашање суверенитетот на Република Македонија утврден во член 1 и член 2 од Уставот, како и државните симболи како израз на државниот суверенитет утврдени во член 5 од Уставот.

а) Имено, тргнувајќи од содржината на член 2 точка 1 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 5/2002), според кој општината е единица на локална самоуправа, како заедница на жителите на одредено подрачје утврдена со закон, произлегува дека единиците на локалната самоуправа се конституирани, основани заради задоволување на потребите на сите жители на тоа подрачје.

Оттаму, постојаното истакнување на знамето како симбол пред и во објектите на органите на единицата на локалната самоуправа (советот и градоначалникот, според член 31 од Законот за локалната самоуправа), како што определува член 4 од оспорениот закон според оценка на Судот единствено би можело да значи дека во тоа подрачје сите жители, во организиран облик, ја остваруваат власта и ги задоволуваат своите потреби на локално ниво.

Во спротивно тоа би значело дека во мултиетничката единица на локална самоуправа власта на локално ниво ја остваруваат само оние припадници на заедници чие знаме постојано е истакнато пред и во предвидените објекти со Законот. Тоа воедно ќе значи дека суверенитетот на локално, па и пошироко на државно ниво не им припаѓа на сите граѓани, туку само на оние чие знаме постојано е истакнато во единицата на локалната заедница што, според Судот, не е во согласност со членот 1, членот 2 став 1 и членот 5 од Уставот.

Оттаму, ако единицата на локалната самоуправа е заедница на жителите на одредено подрачје утврдена со закон, според Судот, пред и во објектите на единицата на локалната самоуправа постојано би можело да биде истакнато единствено општинското знаме. Тоа, пак како симбол означува дека на конкретно географски определена територија живеат и делуваат во организиран облик, на локално ниво, граѓаните на Република Македонија од таа општина, без оглед на нивната национална припадност. Впрочем, за реализација на таквата цел служи и членот 10 од Законот за локалната самоуправа, според кој општината може за свои симболи да има грб и знаме.

Врз основа на наведеното, по однос на делот: "постојано" од членот 4 од Законот, Судот оцени дека не е во согласност со член 1, член 2 став 1 и член 5 од Уставот, според кои суверенитетот на Република Македонија е неделив, произлегува од граѓаните и им припаѓа на сите граѓани на Република Македонија, а знамето на Република Македонија е државен симбол.

б) Во членот 5 од оспорениот Закон е уредено истакнување на знамето на Република Македонија и знамето на припадниците на заедниците што се мнозинство во единицата на локалната самоуправа пред и во објекти на државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата и јавните служби и правните лица основани од единицата на локалната самоуправа за време на празници, настани, средби, посети на странски државници или високи претставници на меѓународната заедница и слично.

Тргувајќи од содржината на членот 5 од Законот, меѓу другото произлегува дека истиот предвидува повремено истакнување на знамето на припадниците на заедниците и знамето на Република Македонија пред и во објектите на државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата, од каде се поставува прашањето каква е симболиката на употреба на знамето на припадниците на заедниците пред и во овие објекти.

Имено, ако се има предвид дека во овој случај станува збор за употреба на знаме пред и во објекти на државни органи, јавни служби и правни лица основани од државата, според оценка на Судот уставно е издржано единствено истакнување на државното знаме како израз на државниот суверенитет, но не и на знамето на припадниците на заедниците како израз на идентитетот и особеностите на заедниците.

Оттаму, за делот: "државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата" од членот 5 од Законот, Судот оцени дека не е во согласност со член 1, член 2 став 1 и Амандманот VIII на Уставот.

в) Понатаму, по однос на делот: "и други инфраструктурни објекти" од истиот член од Законот според оценка на Судот постои повреда на членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот.

Имено, ако се има предвид дека изразот "и други инфраструктурни објекти" опфаќа во себе, покрај децидно набројаните објекти истакнување на знамињата и во секој друг објект што има инфраструктурен карактер, тоа значи дека знамињата се истакнуваат и на: казарни, гранични премини, театри, железници, водоводи, домови за стари лица, паркови, музеи и слично од каде по повод настаните предвидени во членот 5 став 1 од Законот пред и во секој објект изграден од човечка рака што е наменет за јавни потреби ќе бидат истакнати државното знаме и знамето на припадниците на заедниците.

Според Судот нејасно е зошто законодавецот по истрпното и сеопфатно набројување на инфраструктурните објекти пред и во кои се истакнуваат знамето на Република Македонија и знамето на припадниците на заедниците пристапил кон општа формулација „и други инфраструктурни објекти“, што ја прави нејасна и целта на ваквото нормирање.

Оттаму, според Судот, ваквата недореченост и проиволност во нормирањето на означениот дел од членот 5 од Законот не е во согласност со членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот и владеешето на правото како темелна вредност на уставниот поредок. Ова од причина што за целосна реализација на оваа темелна вредност е неопходно нормите да бидат јасни, целосни и недвосмислени, со што нема да се остава можност за произволност во толкувањето и нивната примена.

Ваквиот широк и недоречен нормативен зафат е присутен и во делот: "и други" од член 5 алинеја 3 од Законот. Притоа, за Судот неспорно е истакнувањето на знамето на припадниците на заедниците за време на празници на заедниците, во кои моменти истото симболизира дека одредени припадници на заедницата имаат свој празник како израз на нивниот идентитет и особености. Меѓутоа, при состојба кога законската одредба децидно ги набројува сите видови празници, како што се државните, општинските и верските, Судот не наоѓа уставна оправданост за наведената формулација „и други“ и оставената можност покрај децидно наброените празници знамето на припадниците на заедниците да биде истакнато и на недефинирани, неопределени празници.

Оттаму, и по однос на делот: „и други“ од членот 5 од Законот, Судот оцени дека не е во согласност со членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот и владеешето на правото како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

г) Според Судот неспорно е истакнувањето на државното знаме по повод пречек и испраќање на претседателот на Република Македонија, како лице што ја претставува Република Македонија во земјата и надвор од неа и како врховен командант на вооружените сили на Република Македонија; на претседателот на Собранието на Република Македонија, како лице што ги претставува највисокиот претставнички орган на граѓаните и законодавната власт, како и на претседателот на Владата на Република Македонија, како лице што ја претставува извршната власт (член 5 алинеја 4). Ова од причина што наведените функции според поставеноста во уставниот систем неминовно подлежат на укажување на почит и соодветни почести и преку личностите што ги вршат овие функции се изразува суверенитетот и државноста на Република Македонија.

Притоа, Судот имаше предвид дека знамето е симбол на секоја држава преку кој се определува нејзиниот внатрешен и надворешен суверенитет и индивидуалитет, од каде граѓаните на Република Македонија независно од нивната припадност имаат општа граѓанска должност да го почитуваат овој државен симбол, па следствено на тоа прописите што ја уредуваат материјата за употреба на државното знаме со било кое друго знаме, вклучувајќи го и знамето на припадниците на заедниците мораат да ги задоволат критериумите за исполнување на наведената функција и граѓанска должност.

Меѓутоа, во случај кога при пречекот или пак испраќањето на носителите на највисоките државни функции или пак при посети на странски државници или високи претставници на меѓународната заедница истакнувањето на знамето на припадниците на заедниците не може да добие третман на знаме со кое се изразува и негува идентитет на припадниците на заедниците, затоа што по повод вакви настани не може да се изразува идентитет на заедниците, туку државен суверенитет. По повод вакви настани, според оценка на Судот уставно е оправдано единствено истакнување на државното знаме.

Оттаму, по однос на алинеите 4 и 5 на членот 5 од Законот Судот оцени дека не се во согласност со член 1, член 2 став 1 и член 5 од Уставот, кој како државни симболи ги утврдува грбот, знамето и химната на Република Македонија.

д) Во член 6 од оспорениот закон е предвидено истовремено истакнување на знамето на Република Македонија и знамето на припадниците на заедниците што се мнозинство во единицата на локалната самоуправа пред и во објекти во кои се одржуваат меѓународни средби, натпревари, собири, прослави, свечено-

сти и манифестации и тоа во случаите кога единицата на локалната самоуправа е организатор, учествува или е презентирана или пак кога наведените настани и поводи се од значење за единицата на локалната самоуправа.

При тоа, според Судот, симболиката на истакнување на знаме на припадниците на заедниците на една меѓународна политичка средба или меѓународна политичка манифестација нема уставна оправданост ако се има предвид дека според концепцијата на Уставот на Република Македонија тоа спаѓа исклучиво во надлежност на државата и нејзините органи, односно во надлежност на Претседателот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија и Владата на Република Македонија кои можат да се јават како организатори или пак да учествуваат на меѓународни политички средби. Од друга страна, според листата на надлежности на единиците на локалната самоуправа определена во член 22 од Законот за локалната самоуправа истата не може да се јави како организатор или учесник на меѓународна политичка средба.

Исто така, Судот не можеше да согледа уставна оправданост на употреба на знамето на припадниците на заедниците на меѓународен спортски настан во кој државата, треба да ги брани државните бои на меѓународен план, при тоа изразувајќи го идентитетот и суверенитетот на Република Македонија.

Според оценка на Судот неспорно е правото на припадниците на заедниците да го истакнат своето знаме заедно со знамето на Република Македонија во случаите кога се организираат натпревари и други средби од културно-уметнички или спортски карактер или пак прослави и свечености што имаат за цел изразување, негување и развивање на идентитетот на припадниците на заедниците. Ова од причина што истакнатото знаме на припадниците на заедниците во такви случаи ќе ја одрази нивната особеност и идентитет и ќе овозможи да се разликуваат од останатите учесници на ваквите манифестации за што впрочем и се употребуваат знамињата како симболи.

Меѓутоа, тоа не може да се каже и за меѓународните политички средби, меѓународните натпревари, меѓународните научни собири на кои исклучиво може да се претставува или да учествува Република Македонија со цел изразување, негување и развивање на идентитетот на Република Македонија, како суверена држава.

Оттаму, по однос на деловите: "меѓународни средби," и "политички," од алинејата 1 на став 1 од членот 6, како и делот: "политички," од алинејата 2 на истиот член од Законот, Судот оцени дека не се во согласност со членовите 1, 2 став 1, 5 и Амандманот VIII на Уставот.

9. Врз основа на сумираната анализа на уставните одредби и законските одредби, меѓународните акти и компаративните согледувања Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

10. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот Махмут Јусуфи и судиите: д-р Трендафил Ивановски, м-р Мирјана Лазарова Трајковска, Вера Маркова, Бранко Наумоски, д-р Бајрам Положани, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.133/2005
24 октомври 2007 година
Скопје

Го заменува претседателот
на Уставниот суд на Република
Македонија,

Бранко Наумоски, с.р.

1795.

Врз основа на член 25 став 6 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), по мое то гласање против Одлуката на Уставниот суд по предметот У.бр.133/2005 од 24.10.2007 година со која се укинуваат поедини одредби и (означени) делови од одредби од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/2005), го издвојувам и писмено го образложувам моето

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

1. Уставниот суд на Република Македонија (понатаму: Уставниот суд), подржано од мнозинство судии (сите од македонска етничка припадност) донесе Одлука (по предметот У.бр.133/2005), со која се укинуваат поедини одредби од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија во означени делови и тоа:

- членот 4 во деловите: „и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа“ и „постојано“;
- членот 5 во деловите: „и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа“, „државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата“ и „и други инфраструктурни објекти“;
- алинеја 3 на членот 5 во делот: „и други“;
- алинеја 4 и 5 на членот 5;
- членот 6 став 1 во делот: „и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа“;
- алинејата 1 во ставот 1 на членот 6 во деловите: „при меѓународни средби“ и „политички“;
- алинејата 2 во ставот 1 на членот 6 во делот: „политички“; и
- членот 8 во делот: „а се мнозинство во таа единица на локална самоуправа“ од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2005).

2. Од значење е да се забележи дека расправата по наведеното предметно прашање во Уставниот суд се водеше низ неколку седници во продолжение и прекинувања (под водство на првиот претседател од овој состав на Судот, а после и под водство на вториот по ред претседател) сè до седницата од 6 јуни 2007 година кога, исто така, со мнозинство гласови од судиите (сите од македонска етничка припадност), се донесе Решение за поведување постапка за оценување на уставноста на означените одредби и делови од Законот за знамињата на заедниците, а кои сега се укинуваат со Одлуката на Уставниот суд (У.бр.133/2005 од 24.10.2007 год.). Останатите, тројца судии (припадници од етничките заедници, по учество во расправата и изложувањето на уставно-правни аргументи во прилог на согласноста на Законот (како во целина така и во поединечни одредби) со Уставот на Република Македонија, гласаа против Решението за поведување постапка и конечно против Одлуката за укинување на наведените одредби од Законот. Ова се истакнува од причини што за прв пат судиите на Уставниот суд (во овој состав) се поделија според нивната етничка припадност, иако предмет на уставноправно оценување беше закон, кој според постапката за негово донесување е од специфична природа, така да во Собранието на Република Македонија е усвоен гласајќи за него преку двојно мнозинство, согласно со амандманот 10 од Уставот на Република Македонија.

3. Недвосмислено е дека Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија е во потполна согласност со Уставот на Република Македонија и уставните амандмани, поблиску опишувано и преку самиот Уставно-правен основ за негово донесување, истакната во Образложението на Законот при по-

стапката за негово донесување, а во најголем дел тоа е неизбежно констатирано и во образложението на самата Одлука на Уставниот суд со која се укинуваат поедини одредби и означени делови од одредби.

Осврнувајќи се само по однос на прашањата засегнати со укинатите одредби од Законот, останувајќи во уверение дека Уставниот суд при самото третирање и анализа на одредбите го напуштил уставно-правниот аспект навлегувајќи истовремено во политичко и опортуно третирање на материјата.

Имено, нема никакво сомневање дека определбата на законодавецот (како нормативна цел) изразена преку одредбата од член 4 да уреди дека (цитирам): „Во единиците на локалната самоуправа, во која живеат граѓани припадници на заедницата и се мнозинство во таа единица на локална самоуправа, согласно членот 2 од овој закон, „пред и во објектите на органите на единицата на локалната самоуправа постојано се истакнати знамето на Република Македонија и знамето на таа заедница“ (завршен цитат, а подвлеченото во текстот се укинатите делови), според содржината во основа има опортуна (целообразна) димензија. Значи, ако сме согласни третирајќи ја одредбата од уставен аспект дека законодавецот има право да со посебен закон го уредува прашањето на употреба и службено истакнување на знамињата на заедниците заедно со знамето на Република Македонија, (а согласни сме во тоа сите колеги во Уставниот суд), тогаш веќе прашањата од типот: „на кои места (објекти) ќе се истакнуваат знамињата и како (повремено или постојано за време на државни и други празници и сл.) претставува политичко и опортуно односно таа е веќе опортуна определба на законодавецот. Од таму може да се третираат од политичко правен аспект овие прашања, како „стандарди“, но, тоа е веќе надвор од уставноправниот аспект на анализирање на одредбите, што значи дека одредбите и во тие делови се во согласност со Уставот. Заправо, не е на одмет да се примети дека спомнатиот стандард: „мнозинство“, политичката основа од опортун аспект ја има во Охридскиот Рамковен Договор (точка 7.1.). Инаку се согласувам дека законодавецот можел да се послужи и со друг полиберален стандард како што е на пример „јазичниот стандард за службена употреба (повеќе од 20% и сл.), кој исто така е уставна категорија, што секако дека, опортуно односно политичко-правно гледано би било посоодветно, и поиздржливо, како што можел и воопшто да не предвидува никаков стандард во уредувањето на прашањето на службено истакнување на знамињата, но сето тоа е право кое со Уставот на Република Македонија, е ставено во надлежност на Собранието на Република Македонија, како носител на законодавна власт.

Меѓутоа, законодавецот во овој случај во согласност со Уставот, опортуно се определил за наведениот начин на уредување во одредбите од член 4 и 5 од Законот каде ги определил и објектите на кои императивно се истакнува знамето на Република Македонија и знамето на заедницата. Овде значи имаме опортуна политичка димензија, а не уставно-правна димензија во анализа на наведените одредби.

Излишно е понатаму уставноправно да се аргументира прашањето по однос на делот „постојано или повремено“ и слично. Имено, ако законодавецот има право да го уреди со закон прашањето на императивно истакнување на знамиња во јавниот и службениот живот и на кои места, тогаш кристално е јасно дека е опортуно „како ќе се истакнуваат и кога ќе се истакнуваат“ и може тоа да не е најсоодветно од целисходен опортун аспект, но тука нема уставен проблем, туку тоа е ствар на исклучива определба на законодавецот, а не на Уставниот суд.

Според тоа, делот на одредбата од членот 5 која се однесува на определување на места и објекти каде треба да се истакнат знамињата, покрај останатото и „пред и во објектите на државните органи, јавните служби и правните лица основани од државата“ која со Одлуката на Уставниот суд се укинува, недвосмислено е дека во потполна согласност со Уставот, со оглед на изложениот аспект на третирање. Имено и објектите на институциите на единиците на локалната самоуправа преку локалната самоуправа како уставна категорија, се дел од политичкиот и уставниот систем на Република Македонија, а знамињата како симболи (било чии и било какви) не можат да се третираат како израз на суверенитет, како што се претендира индиректно да се допре од уставно-правен аспект Уставниот суд во образложението на наведената Одлука по предметот У.бр.133/2005 од 24.10.2007 год.).

4. Од истите причини, третирајќи ги одредбите од членот 5 алинеја 4 и 5 и членот 6 алинеја 1 и 2 по однос на укинатите делови со наведената Одлука на Уставниот суд, длабоко сум убеден во гледиштето дека не се прашања од уставен аспект туку од опортун, политички аспект и заради тоа останувам во уверение дека Уставниот суд и тука пристапил кон политичка анализа на одредбите а не уставноправно, за да на крај донесе и погрешна одлука и по однос на тие делови на одредбите од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија.

5. Поаѓајќи од изложеното, сметам дека Уставниот суд на Република Македонија, третирајќи ги пред сè од политички аспект, а не од уставно-правен аспект, назначените одредби и делови од одредби кои се укинуваат со Одлуката по предметот, У.бр. 133/2005 од 24.10.2007 година, ја пренагласи својата надлежност утврдена во член 110 и 113 од Уставот на Република Македонија и затоа конечно по однос на тие одредби од Законот за употреба на знамињата на заедниците во Република Македонија оценката на Уставниот суд според мене е уставно неоснована и како таква неиздржлива, а и политичко-правно штетна со оглед на чувствителната природа на материјата уредена со закон.

Заради сето тоа гласав против таквата одлука и го издвоив моето мислење.

Судија

24 октомври 2007 година на Уставниот суд на Република
Скопје
Македонија,
д-р **Бајрам Положани**, с.р.

1796.

Врз основа на член 109 став 3 од Уставот на Република Македонија и член 7 став 1 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/92), Уставниот суд на Република Македонија, на седницата одржана на 1 ноември 2007 година, донесе

О Д Л У К А

1. За претседател на Уставниот суд на Република Македонија се избира д-р Трендафил Ивановски, судија на Уставниот суд на Република Македонија.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Су.бр. 788/07
1 ноември 2007 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1797.

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 107/2005), член 41 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2006) и член 42 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/2006), Судскиот совет на Република Македонија, на седницата одржана на 30 октомври 2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗБОР НА СУДИИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД ВО ГОСТИВАР

I. За судии на Апелациониот суд во Гостивар се избрани:

1. Ахмет Рушити, судија во Основниот суд Кичево.
2. Наташа Стефановска, судија во Основниот суд Гостивар.
3. Златко Ангелкоски, адвокат од Кичево.
4. Шоип Фидани, судија во Основниот суд Гостивар.
5. Герасим Герасимовски, судија во Основниот суд Гостивар.
6. Зоран Теофиловски, адвокат од Тетово.
7. Изет Исмаили, адвокат од Гостивар.
8. Абдулбари Рамадани, заменик јавен обвинител во Основно јавно обвинителство – Гостивар.
9. Зариф Зекири, судија во Основниот суд Гостивар.
10. Љутвија Адеми, судија во Основниот суд Гостивар.
11. Велко Стрешевски, адвокат од Гостивар.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1790/1
31 октомври 2007 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Беќир Исени, с.р.

1798.

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 107/2005), член 41 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2006) и член 42 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/2006), Судскиот совет на Република Македонија, на седницата одржана на 29 октомври 2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗБОР НА СУДИИ НА УПРАВЕН СУД

I. За судии на Управниот суд се избрани:

1. Нецат Ајро, судија во Апелациониот суд Битола.
2. Хајдари Шефајет – адвокат од Гостивар.
3. Изаир Зибери, адвокат од Тетово.
4. Лидија Каначковиќ, судија во Основниот суд – Велес.
5. Владанка Панчурова Сулејманова – државен советник во Врховен суд на РМ.
6. Мирјанка Гоцевска – судија во Основниот суд – Штип.
7. Виолета Илиевска – судија во Основниот суд Скопје 2 – Скопје.

8. Јелица Крстевска – судија во Основниот суд Скопје 2 – Скопје.

9. Газмен Фејзуљи – советник во Основниот суд – Тетово.

10. Анита Данилова, судија во Основниот суд Скопје 2 – Скопје.

11. Емилија Илиевска, судија во Основниот суд Скопје 2 – Скопје.

12. Владимир Стојановски – директор на Бирото за судски вештачења – Скопје.

13. Рахилка Стојковска – раководител на Сектор за правосудство во Министерството за правда.

14. Мустафа Шахрани, адвокат од Струга.

15. Драгослав Радичевски – државен советник во Врховен суд на Република Македонија.

16. Нада Иванова – виш стручен соработник во Апелациониот суд Скопје.

17. Розалија Кочковска – судија во Основниот суд Скопје 1 – Скопје.

18. Злата Стамболиска, судија во Основниот суд Скопје 2 – Скопје.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1789/1
31 октомври 2007 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Беќир Исени, с.р.

1799.

Врз основа на член 44 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006), Судскиот совет на Република Македонија објавува

О Г Л А С ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА УПРАВНИОТ СУД

Заинтересираните кандидати кои ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите (државјанин на Република Македонија, активно да го владее македонскиот јазик, работоспособен и да има општа здравствена способност, стекната универзитетска диплома за дипломиран правник во Република Македонија и положен правосуден испит во Република Македонија), како и член 46 став 1 алинеја 3 од Законот за судовите и член 47 став 1 и 3 од Законот за судовите (претседател на суд се избира од редот на судиите на Република Македонија, за време од четири години под услови, во постапка и на начин како што се врши избор за судија во соодветниот суд, кандидатот за претседател на суд да приложи програма за работа во текот на мандатот), пријавите со потребните документи во оригинал или заверена фотокопија, ќе ги поднесат до Судскиот совет на Република Македонија во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката во „Службен весник на Република Македонија“. Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр. 07-1809/1
2 ноември 2007 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Беќир Исени, с.р.

1800.

Врз основа на член 44 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006), Судскиот совет на Република Македонија објавува

О Г Л А С
ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ГОСТИВАР

Заинтересираните кандидати кои ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/06), (државјанин на Република Македонија, активно да го владее македонскиот јазик, работоспособен и да има општа здравствена способност, стекната универзитетска диплома за дипломиран правник во Република Македонија и положен правосуден испит во Република Македонија), член 47 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/06), (кандидатот за претседател на суд кој се избира од редот на судиите на Република Македонија за време од четири години, да приложи програма за работа во текот на мандатот) и член 43 став 1 и 2 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/95, 45/95 и 64/2003) во врска со член 127 од преодните и завршни одредби од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија бр. 58/06), пријавите со потребните документи во оригинал или заверена фотокопија, ќе ги поднесат до Судскиот совет на Република Македонија во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката во „Службен весник на Република Македонија“. Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр. 07-1810/1
2 ноември 2007 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Бекир Исени, с.р.

**НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

1801.

Врз основа на член 64 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 17 став 5 и член 22 став 2 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А
**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА ОДЛУКАТА
ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛИ НА БАНКА**

I. Во Одлуката за издавање дозволи на банка („Службен весник на РМ“ бр. 91/2007), во Образец 2 - Прашалник за правните лица кои имаат намера да основаат банка, текстот после прашањето 18 се менува и гласи:

Јас _____ (име и презиме на членот на органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да основа банка) како член на _____ (органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да основа банка) на _____ (назив на правното лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека информациите содржани во овој Прашалник, како и целата документација која ја доставува правното лице во рамките на барањето за издавање дозвола за основање и работење на банка/барањето за издавање дозвола за статусни промени, се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен сум за критериумите пропишани со Законот за банките кои треба да ги исполни _____ (назив на правното лице) за да стане акционер со квалификувано учество во банка.

в) Изјавувам дека правното лице ќе обезбеди почитување на супервизорските стандарди, спроведување на мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставува сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе се обезбеди сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на овластен член на надлежниот орган

II. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

О.бр. 02-15/X-4/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев, с.р.**

1802.

Врз основа на член 64 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 57 став 2 и став 3 и член 59 став 5 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А
**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА ОДЛУКАТА
ЗА ИЗДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТИ**

I. Во Одлуката за издавање согласности („Службен весник на РМ“ бр. 91/2007), во Образец 4 - Прашалник за правните лица кои имаат намера да стекнат акции во банка, текстот после прашањето 18 се менува и гласи:

Јас _____ (име и презиме на членот на органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да стекне акции во банка) како член на _____ (органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да стекне акции во банка) на _____ (назив на правното лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека информациите содржани во овој Прашалник, како и целата документација која ја доставува правното лице во рамките на барањето за издавање согласност за стекнување акции во банка, се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен сум за критериумите пропишани со Законот за банките кои треба да ги исполни _____ (назив на правното лице) за да стане акционер со квалификувано учество во банка.

в) Изјавувам дека правното лице ќе обезбеди почитување на супервизорските стандарди, спроведување на мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставува сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе се обезбеди сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на овластен член на надлежниот орган

II. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

О.бр. 02-15/Х-5/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

1803.

Врз основа на член 64 став 1 точка 14 од Законот за Народната банка на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр. 3/02, 51/03, 85/03, 40/04, 61/05 и 129/06), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЕДИНСТВЕНАТА ТАРИФА НА НАДОМЕСТОЦИ ЗА УСЛУГИ ШТО ГИ ВРШИ НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Во Одлуката за единствената тарифа на надоместоци за услуги што ги врши Народна банка на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 2/05, 22/05, 16/06, 128/06, 138/06, 25/07, 54/07 и 91/07), во глава II. “Трезорски работи” во точка 7. “Чување во депо” се вршат следните измени и дополнувања:

- во потточка 7 1 зборовите “2 промили од вредноста, а годишно најмалку 4.000 денари (се наплатува однапред на годишна основа)” се бришат и се заменуваат со зборовите “без надоместок”;

- во потточка 7 2 зборовите “4.000 денари по килограм годишно, секој започнат килограм се смета како цел (се наплатува однапред на годишна основа)” се бришат и се заменуваат со зборовите “без надоместок”;

- во потточка 7 4 зборовите “10.000 денари (се наплатува од корисникот на услугата, однапред на годишна основа)” се бришат и се заменуваат со зборовите “без надоместок”.

- во точка 8. “Дистрибуција и замена на готовина” во потточка 8 2 по зборот “денари” зборовите “и девизи” се бришат, а зборовите “5 проценти од номиналната вредност” се бришат и се заменуваат со зборовите “без надоместок”.

- по потточка 8 4 се додаваат две нови потточки кои гласат:

“8 5 Замена на оштетени банкноти при обид за кражба и активирање на средства против кражба со документ од МВР“

без надоместок

“8 6 Замена на оштетени банкноти при обид за кражба и активирање на средства против кражба без документ од МВР”

0,1 процент од номиналната вредност “

2. Во глава III. “Издавање лиценци, одобренија, согласности и дозволи”, во точка 9. “Работи со банки, штедилници и други трговски друштва “ потточката 9 24 “Упис на договор во регистарот на евидентни сметки” се брише.

3. Во глава IV. “Работи на платен промет во земјата”, во точка 14. “Единици за пресметка”, во ставот 7 по зборот “сметките” се додаваат зборовите “на правни лица”.

4. Оваа одлука влегува во сила во рок од осум дена од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

О.бр. 02-15/Х-6/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

1804.

Врз основа на член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 101 став 3 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ ОД СТРАНА НА БАНКАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат извештаите и податоците кои банката е должна да ги објави, како и начинот, формата и роковите на нивното објавување.

2. Банката е должна да донесе политика за обелоденување, која треба да ги содржи видот на податоците кои ќе се објавуваат, фреквенцијата на објавувањето и контролните системи при процесот на обелоденување.

3. Податоците кои банката е должна да ги објави, согласно со оваа одлука, треба да бидат точни и навремени и да можат да претставуваат основа за донесување соодветни економски одлуки од страна на корисниците (јавноста).

II. ПРИМЕНА НА ОДЛУКАТА

4. Податоците и извештаите пропишани со оваа одлука се објавуваат од страна на:

- банка која не е член на банкарска група, согласно со Законот за банките, која ги објавува податоците и извештаите, пропишани со оваа одлука на поединечна основа;

- банка која е предмет на консолидирана супервизија, согласно со Законот за банките, која ги објавува податоците и извештаите пропишани со оваа одлука на поединечна и на консолидирана основа;

- банка која е член на банкарска група, согласно со Законот за банките, освен банката од алинеја 2 од овој став, како и банка која е член на банкарска група чие матично лице е со седиште во Европската унија, која ги објавува единствено податоците и извештаите пропишани во точките 8, 9, 11 и 12 од оваа одлука, на поединечна основа.

По исклучок на став 1 алинеја 3 од оваа точка, банка која се смета како значајна за банкарскиот систем на Република Македонија (во понатамошниот текст: значајна подружница) е должна да ги објавува сите податоци и извештаи пропишани со оваа одлука, на поединечна основа.

Како значајна подружница се смета банка основана во Република Македонија која учествува со над 5% во вкупната актива на банкарскиот систем на Република Македонија.

5. Филијалата на странската банка ги објавува податоците и извештаите пропишани во точка 8 и 12.

По исклучок на став 1 од оваа точка, филијалата на странската банка која се смета како значајна за банкарскиот систем на Република Македонија, според точка 4, став 3 од оваа одлука, е должна да ги објавува соодветно сите податоци и извештаи пропишани со оваа одлука.

6. Оваа одлука се применува соодветно и од страна на штедилниците.

III. ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ КОИ БАНКАТА Е ДОЛЖНА ДА ГИ ОБЈАВУВА

7. Банката е должна да објавува:

- податоци за своето работење;
- податоци за своите акционери;
- податоци за висината на сопствените средства и за адекватноста на капиталот; и
- податоци за системите и процесот на управување со ризиците.

Банката ги објавува податоците од став 1 од оваа точка најмалку на начинот и во обемот што се пропишани со оваа одлука.

1. Податоци за банката

8. Банката е должна да ги објавува следните податоци:

- називот, седиштето и единствениот матичен број;
- организациската структура и бројот на вработените;
- преглед на финансиските активности кои може да ги врши, согласно со дозволата за основање и работење издадена од гувернерот на Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка);
- преглед на финансиските активности кои во моментот ги врши; и
- преглед на финансиските активности за кои, од страна на гувернерот на Народната банка, е изречена забрана или ограничување за нивното вршење, односно е повлечена согласноста.

9. Покрај податоците од точка 8 од оваа одлука, банката која е член на банкарска група (без оглед дали матичното лице е со седиште во Република Македонија или надвор од неа), ги објавува и следните податоци:

- називот, седиштето и претежната дејност на матичното лице, како и на секој член на банкарската група;
- организациската структура на банкарската група;
- учеството на банката во вкупниот број акции и во акциите со право на глас во секој член на банкарската група.

10. Покрај податоците од точка 8 и 9, банката, која е предмет на консолидирана супервизија, согласно Законот за банките, ги објавува и следните податоци:

- учеството на матичното лице во вкупниот број акции и во акциите со право на глас на секој член на банкарската група;
- описот на евентуалните разлики при примената на консолидација за сметководствени и супервизорски цели;
- називот на лицата кои се: а) целосно консолидирани; б) пропорционално консолидирани и в) во кои банката има капитални делови кои се одбитни ставки од сопствените средства на банката; г) кои се исклучени од консолидацијата за супервизорски цели и основата за нивно исклучување;

- постојните или можните практични или формално-правни пречки за навремен пренос на сопствените средства или за отплата на обврските меѓу матичното лице и неговите подружници;

- вкупниот износ за кој сопствените средства на банкарската група се пониски од потребниот минимум сопствени средства или друга соодветна категорија на сите подружници кои не се вклучени во консолидацијата и називот на тие подружници.

2. Податоци за акционерската структура на банката

11. Банката е должна да ги објавува следните податоци за акционерите со квалификувано учество:

- за правни лица - називот, седиштето, правната форма, претежната дејност и процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката;
- за физички лица - името и презимето, адресата и процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката.

За акционерите кои немаат квалификувано учество во банката се објавува нивниот вкупен број и нивното вкупно учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката.

Банката којашто е предмет на консолидирана супервизија согласно со Законот за банките, а којашто не е матично лице на банкарската група, ги објавува податоците од став 1 и 2 од оваа точка и за матичното лице.

3. Податоци за сопствените средства и за адекватноста на капиталот на банката

12. Банката ги објавува следните податоци:

- износот на почетниот капитал кој е запишан во Централниот регистар;
- бројот на акциите од секој род и класа, како и номиналниот износ на акциите;
- описот на карактеристиките на основните компоненти на сопствените средства;
- износот и компонентите на основниот капитал, утврден согласно со Одлуката за Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (во понатамошниот текст: Методологија за утврдување на адекватноста на капиталот);
- износот и компонентите на дополнителниот капитал I и дополнителниот капитал II, како и нивниот износ кој, согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, може да биде дел од сопствените средства на банката;
- видот на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал и нивниот износ;
- вкупниот износ на сопствените средства и висината на адекватноста на капиталот;
- висината на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик, утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, прикажан одделно за билансните и вонбилансните ставки;
- висината на капиталот потребен за покривање на валутниот ризик утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;
- висината на капиталот потребен за покривање на пазарниот ризик, утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што одделно се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на генералниот и специфичниот ризик од вложувања во сопственички хартии од вредност и вложувања во должнички инструменти од портфолиото за тргување и износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака и ризикот од другата договорна страна;

- висината на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цената на стоките;
- висината на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност;
- висината на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик;
- висината на капиталот потребен за покривање други ризици, доколку банката по сопствена оценка утврдила дополнителен износ на капитал потребен за покривање на тие ризици, или доколку Народната банка утврдила дополнителен износ на потребен капитал, заради природата, видот и обемот на активностите коишто ги извршува банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности.

4. Податоци за процесот на управување со ризиците

13. Во согласност со целите и политиките за управување со ризиците, банката е должна да ги објавува:

- стратегиите и процесите на управување со секој поединечен ризик;
- структурата и организацијата на функцијата на управување со ризици;
- структурата на системот за мерење на ризикот и системот за внатрешно известување;
- политиките за заштита и намалување на ризикот, како и процедурите за следење на ефикасноста на извршувањето на овие политики.

14. Покрај податоците од точка 13, во однос на управувањето со кредитниот ризик, банката е должна да ги објави следните податоци:

- описот на политиката за вршење исправка на вредноста и за издвојување посебна резерва;
- износот на изложеноста на кредитен ризик, пред и по извршената исправка на вредноста, односно по издвоената посебна резерва;
- просечната изложеност на кредитен ризик за периодот за кој се објавува и изложеноста по одделни категории на ризик;
- износот на достасаните кредити;
- износот на изложеностите на кредитен ризик за кои е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва;
- географската дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик - Република Македонија, земјите-членки на ЕУ, останатите земји во Европа, земјите-членки на ОЕЦД (со исклучок на земјите од Европа), останати земји;
- секторската дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик - изложеност кон банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, домаќинства, држава, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, нерезиденти;
- резидуалната договорна рочна структура на изложеноста на кредитен ризик (со рок на достасување до една година и над една година);
- структурата на изложеноста на кредитен ризик по дејности. За најголемата изложеност кон одделна дејност се објавуваат и следните податоци: а) износот на достасаните кредити, б) износот на изложеноста за која е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва, в) износот на извршената исправка на вредноста, односно издвоената посебна резерва за идентификуваните кредитни загуби од изложеноста кон дејноста;
- износот на пререструктурираните побарувања, согласно со Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките;
- движењето на исправката на вредност, односно издвоената посебна резерва во текот на периодот за кој се објавува (состојба на почетокот на периодот за кој се објавува, извршена дополнителна исправка на вред-

носта, односно издвоена посебна резерва, ослободување на исправката на вредноста, односно на посебната резерва, отписи во текот на периодот за кој се објавува и состојба на крајот на периодот за кој се објавува).

15. Покрај податоците од точка 13 од оваа одлука, во однос на управувањето со пазарниот ризик, банката е должна да објавува податоци за структурата на портфолиото за тргување по одделни видови финансиски инструменти, како и за политиките кои ги применува за распоредување на одредена позиција во портфолиото за тргување или во портфолиото на банкарски активности.

16. Покрај податоците од точка 13 од оваа одлука, во однос на управувањето со оперативниот ризик, банката е должна да објавува основни податоци за пристапот кој го користи за пресметка на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик.

17. Покрај податоците од точка 13 од оваа одлука, во однос на управувањето со ризикот кој произлегува од капиталните вложувања (стекнување капитални делови), кои не се дел од портфолиото за тргување, банката е должна да ги објави следните податоци:

- краток опис на стратегијата на банката за стекнување капитални делови во други правни лица;
- краток опис на политиката на банката за сметководствено вреднување на капиталните вложувања;
- износот на капиталните вложувања и нивната класификација според видот, т.е според тоа дали се работи за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои постои активен пазар или за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои не постои активен пазар;
- секторската структура на капиталните вложувања (капитални вложувања во банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, нерезиденти);

- кумулативниот износ на реализираните добивки (загуби) кои произлегуваат од отуѓувањето на вложувањата во текот на периодот за кој се објавува;

- вкупниот износ на нереализираните добивки (загуби) од капиталните вложувања.

IV. НАЧИН, ФОРМА И РОКОВИ НА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ

18. Банката е должна да ги објавува податоците пропишани со оваа одлука на македонски јазик на нејзината интернет-страница, во извештајна форма.

Банката е должна да ја извести Народната банка за адресата на нејзината интернет-страница, како и за секоја можна промена.

Банката е должна на интернет-страницата да го прикаже и датумот на објавување на податоците од став 1 од ова точка. Во случај, на коригирање на објавените податоци од став 1 од ова точка од страна на банката, таа е должна да го објави и датумот на извршените корекции.

19. Банката е должна да ги објавува податоците од глава III деловите 1, 2 и 3 на оваа одлука, најмалку на полугодишна основа, додека податоците од глава III делот 4 на оваа одлука, е должна да ги објавува најмалку еднаш годишно.

20. Податоците кои банката ги објавува на годишна основа треба да бидат ревидирани од друштвото за ревизија.

21. Податоците кои се однесуваат на состојбата на крајот на годината (31.12.) треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката, најдоцна до 15.05. во тековната година за претходната календарска година.

Податоците кои се однесуваат на состојбата на крајот на полугодие (30.06.) треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката, најдоцна до 31.07 во тековната година.

22. Народната банка може да побара од банката да објавува дел или сите податоци, пропишани со оваа Одлука, за пократки периоди, во зависност од обемот и видот на нејзините активности, во случај на значителни промени во акционерската структура на банката, висината и структурата на изложеноста на банката на ризици и во висината и структурата на сопствените средства на банката.

V. ОСЛОБОДУВАЊЕ НА БАНКАТА ОД ОБВРСКАТА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ

23. Доколку податоците коишто банката е должна да ги објавува, согласно со оваа одлука, се вклучени во објавените ревидирани финансиски извештаи или се дел од објавените податоци, согласно со барањата на овластена берза или на друг надлежен орган, банката нема обврска дополнително да ги објави на својата интернет-страницата.

24. Банката нема обврска за објавување на дел или на сите податоци пропишани со оваа одлука, во следните случаи:

- кога податоците не се материјални;
- кога податоците имаат третман на сопствени или доверливи податоци.

Според оваа одлука, податоците се сметаат за материјални доколку нивното изоставување или погрешно прикажување може да влијае или да ја промени економската одлука на корисникот на тие податоци.

Според оваа одлука, сопствени податоци се податоци (на пр. за одредени производи или за системите на банката), чие евентуално осознавање од страна на конкурентите на пазарот би можело да предизвика намалување на вредноста на инвестицијата на банката во таквите производи или системи и/или да доведе до влошување на нејзината конкурентска позиција на пазарот.

Според оваа одлука, податоците се сметаат за доверливи доколку се стекнати при вршење банкарски и други финансиски активности и трансакции за поединечни комитенти на банката.

25. Банката е должна да ја извести Народната банка за случаите од точка 23 и 24 од оваа одлука, најдоцна во рок од 15 дена пред датумот на објавувањето на податоците од точка 21 од оваа одлука.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

26. Гувернерот на Народната банка може да пропише упатство за спроведувањето на оваа одлука.

27. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува од 31.12.2007 година.

По исклучок на став 1 од оваа точка, точката 12, освен алинеите 1, 2 и 7 и точките 13, 14, 15, 16 и 17 од оваа одлука, ќе почнат да се применуваат од 01.01.2009 година.

О.бр. 02-15/X - 1/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

1805.

Врз основа на член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 70 став 2 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А ЗА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НЕТО-ДОЛЖНИК НА БАНКА

1. Со оваа одлука се пропишува методологијата за утврдување нето-должник на банка.

2. Под нето-должник, според оваа одлука, се подразбира физичко лице чии просечни обврски кон банката се поголеми од неговите просечни побарувања и вложувања од/во банката, и/или физичко лице кое е претставник во Надзорниот одбор на банката, или на кој било начин е поврзано со правно лице кон кое нето-изложеноста на банката е поголема од 1% од нејзините сопствени средства.

При утврдувањето на нето-должникот и на нето-изложеноста се земаат предвид и побарувањата, обврските и вложувањата од/во лицата поврзани со физичкото, односно со правното лице од став 1 од оваа точка.

Поврзаноста од став 1 и 2 од оваа точка се утврдува согласно со Законот за банките и со соодветниот подзаконски акт.

3. Нето-изложеност на банката кон правно лице, според точка 2 од оваа одлука, постои кога просечните побарувања и вложувања на банката од/во правното лице се поголеми од просечните обврски на банката кон тоа правно лице, вклучително и вложените средства во сопствените средства на банката.

4. При утврдувањето на обврските, побарувањата и вложувањата заради утврдувањето на нето-должникот и на нето-изложеноста, согласно со точките 2 и 3 од оваа одлука, се земаат предвид сите билансни ставки на банката кои се однесуваат на тоа физичко или правно лице, како и вонбилансните побарувања на банката од тоа лице, евидентирани согласно со точка 27 од Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките.

По исклучок на точка 4 од оваа одлука, при утврдувањето на нето-должникот и на нето-изложеноста, според оваа Одлука, не се вклучуваат билансните ставки, кои се однесуваат на вложувањата во хартии од вредност издадени од страна на државата.

5. Просечните обврски и побарувања на банката, вклучително и вложувањата на/во банката, се добиваат така што збирот на состојбата на обврските, побарувањата и вложувањата на крајот на секој месец во текот на претходните дванаесет месеци, се дели со дванаесет.

Банката може да ги утврдува просечните обврски, побарувања и вложувања и врз основа на просекот од дневната состојба на овие ставки во текот на една година.

6. Банката е должна да ја утврди листата на нето-должниците од лицата кои имаат обврски кон банката, пред одржувањето на редовното собрание на акционери или на вонредното собрание на кое се разгледува таа листа.

По исклучок на став 1 од оваа точка, банката не е должна во листата на нето-должници да вклучи физичко лице чии просечни обврски кон банката, вклучувајќи ги и обврските на физичките лица поврзани со него, не надминуваат 1.000.000 денари.

7. Банката е должна да ја достави листата на нето-должници од точка 6 од оваа одлука, со состојба на 31 декември, до Народната банка на Република Македонија во рок од пет работни дена по одржувањето на годишното собрание на акционери.

8. Со состојба на 30 јуни, банката е должна да ја примени Методологијата за утврдување нето-должник, дефинирана со оваа одлука, во однос на членовите на надзорниот одбор и добиените резултати да ги достави до Народната банка на Република Македонија најдоцна до 15 август во таа година.

9. Сè што е определено со оваа одлука важи и за штедилниците, со исклучок на став 2 од точка 6.

10. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

11. Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за методологијата за утврдување нето-должник на банка („Службен весник на РМ“ бр. 41/2006).

О.бр. 02-15/X-2/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

1806.

Врз основа на член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 73 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А ЗА СУПЕРВИЗОРСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ДОСТАСАНИТЕ, А НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА НА БАНКИТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се утврдуваат супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките врз основа на главница, камата и други побарувања.

2. Под рок на достасување, според оваа одлука, се подразбира последниот ден на кој комитентот (во понатамошниот текст: лицето) бил должен да плати одреден износ на пари, согласно со склучениот договор со банката. По истекот на овој рок, побарувањето се смета за достасано.

Во моментот на целосното или делумното достасување на побарувањето, делот којшто е достасан се пренесува на сметките за достасани побарувања.

Побарувањето кое настанало заради плаќање извршено од страна на банката врз основа на гаранција, акредитив или друг вид вонбилансна ставка, се пренесува на сметките за достасани побарувања, доколку лицето не ја платило обврската врз основа на гаранцијата, акредитивот или друг вид вонбилансна ставка, а притоа помеѓу банката и лицето не е склучен договор за кредит.

II. ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА РОКОТ НА ДОСТАСУВАЊЕ

3. Продолжувањето на рокот на достасување значи продолжување на рокот на измирување, при што продолжувањето не е последица на влошената финансиска состојба на лицето (на пр. неможност за редовно сервисирање на обврските од страна на лицето), туку на промени во финансиските услуги кои ги нуди банката, и/или промени во работењето на лицето и/или банката.

Банката може да го продолжи рокот на достасување наведен во склучениот договор со лицето единствено со анекс на договорот.

4. Продолжувањето на рокот на достасување на едно побарување два или повеќе пати, подлежи на верификација од страна на одборот за управување со ризици или на кредитниот одбор.

При секое продолжување на рокот на достасување, банката е должна да изврши анализа на причините поради кои се врши продолжувањето.

Органот од став 1 од оваа точка, најмалку еднаш во месецот доставува до надзорниот одбор Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување, во текот на претходниот месец.

Во Извештајот од став 3 од оваа точка поединечно се наведува секое побарување, коешто на денот на извршеното продолжување на рокот е еднакво или е над 1.000.000 денари, како и вкупниот износ на побарувања чиј рок на достасување е продолжен.

5. Одредбите од точка 4 на оваа одлука не се однесуваат на продолжувањето на рокот на достасување на депозитите пласирани кај домашни и странски банки.

III. РЕСТРУКТУРИРАЊЕ НА ПОБАРУВАЊЕТО

6. Реструктурирање на побарувањето значи воспоставување нова кредитна изложеност од страна на банката за замена на веќе постоечката, при што се настанати значајни измени на договорните услови кои се последица на влошената финансиска состојба на лицето. Како значајни измени на договорните услови се сметаат следните измени коишто имаат за цел да го намалат финансиското оптоварување на лицето:

- Продолжување на рокот на достасување;
- Намалување на каматната стапка;
- Намалување на висината на побарувањето (главница и/или достасана камата и провизија) преку отпис;
- Капитализација на камата, којашто ги исполнува условите од точка 8 на оваа одлука;
- Консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со менување на договорните услови; и
- Други слични активности.

7. Според оваа одлука, под капитализација на камата се подразбира претворање на побарување врз основа на камата во побарување врз основа на главница, односно припишување на пресметаната, а ненаплатена камата на главница и/или конверзија на пресметаната ненаплатена камата во нова кредитна изложеност.

8. Капитализација на каматата е дозволена само под следните услови:

- ако капитализацијата е дел од формалната консолидација на повеќе видови побарувања од едно лице во едно побарување;
- ако е извршена класификација на новонастанатото побарување која доведува до исправка на вредноста и/или посебна резерва, кои соодветно го компензираат избегнувањето на книжењето на нефункционалната камата коешто се јавува поради капитализацијата на каматата;
- се врши капитализација на интеркаларната камата кај долгорочните кредити.

9. Нето-ефектот од реструктурирањето на побарувањата не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на банката, освен во случај на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата.

10. При реструктурирањето на побарувањето се почитуваат критериумите за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките, според степенот на нивната ризичност, пропишани со подзаконски акт, при што во период од шест месеци по извршеното реструктурирање, побарувањето не може да се класифицира во подобра категорија на ризик од категоријата на ризик во која е класифицирано на датумот на реструктурирањето.

11. По исклучок на точка 10 од оваа одлука, банката може да одреди подобра категорија на ризик, само доколку се утврдени квалитативни промени во однос на можноста за наплата на побарувањето или доколку побарувањето е обезбедено со првокласни инструменти на обезбедување, дефинирани од страна на Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка).

12. При секое реструктурирање на побарувањето, банката е должна да изврши анализа на причините поради кои се врши реструктурирањето. Врз основа на изработената анализа, одборот за управување со ризици, или кредитниот одбор, донесува Одлука за реструктурирање на побарувањето.

Органот од став 1 на оваа точка, најмалку еднаш во месецот, доставува до надзорниот одбор Извештај за реструктурирани побарувања, во текот на претходниот месец.

13. Банката е должна, во рок од десет дена од денот на донесувањето на Одлуката за реструктурирањето, да ја извести Народната банка за секое реструктурирано побарување кое претставува голема изложеност согласно со Законот за банките.

14. Банката е должна да ја извести Народната банка за намерата за вршење капитализација на каматата, најмалку десет дена пред таа да биде извршена, со исклучок на капитализацијата од алинеја 3 од точка 8 од оваа одлука. Во спротивно ќе се смета дека капитализацијата е извршена спротивно на одредбите од оваа одлука.

15. Известувањето од точка 13 и 14 од оваа одлука, треба да содржи:

- Податоци за сите значајни измени на договорните услови (рокот на достасување, каматната стапка, висината на побарувањето, видот на обезбедувањето);

- Преглед на побарувањата коишто се реструктурираат со назнака на категорија на ризик во која тие побарувања биле класифицирани пред реструктурирањето и категорија на ризик во која ќе биде класифицирано реструктурираното побарување;

- Износот на вкупно издвоената исправка на вредноста и/или посебната резерва за побарувањата, коишто се реструктурираат, вклучувајќи ја и нефункционалната камата;

- Образложение за извршеното реструктурирање на побарувањето, коешто ги содржи причините за непочитување на договорениот рок од страна на лицето, причините за непреземање дејствија за присилна наплата на побарувањето и проценка на веројатноста за наплата на побарувањето во продолжениот рок на достасување, односно при измена на други договорни услови.

IV. КРЕДИТИРАЊЕ ЗА НАПЛАТА НА ПОБАРУВАЊЕТО

16. Банката не може да одобри кредит за наплата на побарувањата по главница и побарувањата по камата.

17. Не се смета за одобрување на кредит или за издавање на гаранција на лице коешто има достасани обврски или на кое во рок од 30 дена му достасува некоја обврска кон банката, само доколку банката може да обезбеди документирани докази дека одобриениот кредит, односно гаранција, нема да се користи за отплата на обврските кон банката.

Не се смета за кредитирање за наплата на побарување од лице, кое нема достасани обврски спрема банката, само доколку со одобрувањето на кредитот се обезбедуваат поповолни услови за лицето.

Одобрувањето на кредитните лимити врз основа на кредитни картички и на дозволените пречекорувања врз основа на трансакциски сметки на физички лица не се смета за кредитирање за наплата на побарување само доколку во моментот на одобрување лицето нема достасани обврски спрема банката.

18. Банката презема мерки за да се увери дека одобриениот кредит, односно гаранција, од став 1 од точка 17, нема да биде искористен за плаќање на обврските кон банката.

V. ОТПИС НА ПОБАРУВАЊАТА

19. Банката врши отпис на побарувањата откако врз основа на правосилна судска одлука се исцрпени сите можности за наплата на побарувањето (ако е донесена конечна судска пресуда за неоснованост на побарувањето, ако е завршена стечајната, односно ликвидационската постапка и сл.).

20. Банката може да врши отпис на побарувањата и без постоење на правосилна судска одлука, доколку недвосмислено е утврдена неможност и/или неспремност на лицето да ја плати обврската, а банката нема валидни инструменти за присилна наплата на побарувањето.

21. Одлука за целосен отпис на побарувањето донесува надзорниот одбор на банката по усвојувањето на претходно изработен елаборат за извршениот отпис. Елаборатот ги содржи следните елементи:

- Причината поради која се предлага отпис на побарувањето;

- Преземените мерки за наплата на побарувањето и резултатите од нивното преземање;

- Лицата кои учествувале во одобрувањето на кредитот;

- Причината за непостоење или несоодветност на обезбедувањето на побарувањето;

- Оценка дали се почитувани деловните и кредитните политики и процедури на банката при одобрувањето, следењето, наплатата и отписот на побарувањето;

- Во случаи кога постои поврзаност на лицето со банката, се наведуваат акционерите и лицата со посебни права и одговорности на банката, кои согласно со одредбите на Законот за банките и со соодветниот подзаконски акт, се сметаат за поврзани со лицето чиешто побарување се отпишува.

22. Банката може да врши и делумен отпис на побарувањата во рамки на постапката за реструктурирање на кредитот, којашто предвидува делумен отпис на побарувањата.

23. Одлука за делумен отпис на побарувањето донесува надзорниот одбор на банката во постапката од точка 21 на оваа одлука.

24. Гласањето на одделните членови на надзорниот одбор за делумен и целосен отпис на побарувањата задолжително се наведува во записникот од одржаната седница на надзорниот одбор.

25. По донесената Одлука на надзорниот одбор, отпишаните побарувања се пренесуваат на посебна вонбилансна сметка и за нив се води посебна евиденција од страна на банката, како за целосниот отпис, така и за делумниот отпис на побарувањата.

Доколку по истекот на најмалку три години од моментот кога побарувањето е отпишано не се појавила реална можност барем за делумна наплата на побарувањето, банката може да донесе одлука да го искнижи отпишаното побарување од вонбилансната сметка на која се води и да го префрли на друга вонбилансна сметка на која се евидентираат отпишаните побарувања без никаква веројатност за наплата.

26. Банката е должна да ја извести Народната банка во рок од десет дена по донесувањето на Одлуката за делумен или целосен отпис на побарувањата.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

27. Побарувањата кои се затекнати во вонбилансната евиденција, согласно со точка 22 од Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките и штедилниците („Службен весник на РМ“ бр. 26/96 и 27/98) остануваат на соодветната вонбилансна сметка сè до нивната конечна наплата, или до донесувањето Одлука за нивен отпис, во смисла на точка 25, став 2 од оваа одлука.

28. Одредбите од оваа одлука што се однесуваат на банките се применуваат и на штедилниците и на филијалите на странските банки во Република Македонија.

29. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

30. Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките и штедилниците („Службен весник на РМ“ бр. 19/2003).

О.бр. 02-15/Х-3/2007
31 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1807.

Врз основа на член 19, алинеја 6, од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06 и 36/07) и член 22 став 3 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за топлинска енергија за греење („Службен весник на РМ“ бр. 16/06), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 05.11.2007 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОСЕЧНА ЦЕНА НА ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА ЗА ГРЕЕЊЕ ЗА РЕГУЛИРАН ПЕРИОД НА СКОПЈЕ СЕВЕР А.Д. - СКОПЈЕ

1. Во Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Скопје Север А.Д. - Скопје („Службен весник на РМ“ бр.133/06, 134/06 и 30/07),

- во точката 1, алинеата 2, се менува и гласи:

„за периодот од 1 јануари до 28 февруари 2007 година 2,5869 денари за киловат час, за периодот од 1 март до 30 септември 2007 година 2,2309 денари за киловат час, а за периодот од 1 октомври до 31 декември 2007 година 2,6016 денари за киловат час“;

- во точката 1, во алинеата 3, бројот “2,5087” се заменува со “2,6461”.

2. Точката 2 се менува и гласи: “Се задолжува Скопје Север А.Д. – Скопје, согласно просечната цена утврдена во алинеата 1 за периодот од 1 октомври до 31 декември 2007 година и алинеата 2 од точката 1 на оваа Одлука, најдоцна до 09.11.2007 година до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија да достави Предлог ценовник - тарифа во кој линеарно треба да бидат зголемени тарифните ставови во просек за 18,61 % во однос на тарифните ставови утврдени во Одлуката за одобрување на Ценовник – тарифа на топлинска енергија за греење на Скопје Север А.Д. - Скопје за период од 1 март до 31 декември 2007 година („Службен весник на РМ“ бр.30/07), заради одобрување и објавување во “Службен весник на Република Македонија“.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 октомври 2007 година.

Бр. 02-1728/1
5 ноември 2007 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

1808.

Врз основа на член 19, алинеја 6, од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 63/06 и 36/07) и член 22 став 3 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за топлинска енергија за греење („Службен весник на РМ“ бр. 16/06), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 05.11.2007 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОСЕЧНА ЦЕНА НА ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА ЗА ГРЕЕЊЕ ЗА РЕГУЛИРАН ПЕРИОД НА ТОПЛИФИКАЦИЈА БИТОЛА ДОО - СКОПЈЕ

1. Во Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација Битола ДОО - Скопје (“Службен весник на РМ” бр. 98/06, 7/07 и 30/07),

- во точката 1, алинеата 2, се менува и гласи:

„за периодот од 1 јануари до 28 февруари 2007 година 2,5433 денари за киловат час, за периодот од 1 март до 30 септември 2007 година 2,2824 денари за киловат час, а за периодот од 1 октомври до 31 декември 2007 година 3,0318 денари за киловат час“;

- во точката 1, во алинеата 3, бројот “2,8090” се заменува со “3,0318”.

2. Точката 2 се менува и гласи: “Се задолжува Топлификација Битола ДОО – Скопје, согласно просечната цена утврдена во алинеата 1 која што се однесува за периодот од 1 октомври до 31 декември 2007 година и алинеата 2 од точката 1 на оваа Одлука, најдоцна до 10.11.2007 година до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија да достави Предлог ценовник - тарифа во кој линеарно треба да бидат зголемени тарифните ставови во просек за 32,84 % во однос на тарифните ставови утврдени во Одлуката за одобрување на Ценовник – тарифа на топлинска енергија за греење на Топлификација Битола ДОО - Скопје за период од 1 март до 31 декември 2007 година („Службен весник на РМ”, бр. 31/07), заради одобрување и објавување во “Службен весник на Република Македонија”.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 октомври 2007 година.

Бр. 02– 1731/1
5 ноември 2007 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

1809.

Врз основа на член 19, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ” бр.63/06 и 36/07), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 5 ноември 2007 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИН И УСЛОВИ ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЦЕНИ ЗА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 1

Во Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/04 и 05/05), во членот 4, ставот 3 се менува и гласи:

„Времетраењето на првиот регулиран период е четири години со примена од 01.01.2005 година до 31.12.2008 година.“

Член 2

Во Прилогот 4:

- Во Табелите 2, 8, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 и 30 по колоната за 2007 година се додава нова колона за 2008 година со иста структура како во колоната за 2007 година.

- Во Табелата 11, во делот за Планирани инвестиции, по колоната „5“ за 2007 година се додава нова колона која гласи „5а“ за 2008 година; колоната „6“ се менува и гласи: „6=(3+4+5+5а)“; во делот за Реализирани инвестиции по колоната „9“ за 2007 година се додава нова колона која гласи „9а“ за 2008 година; колоната „10“ се менува и гласи: „10=(7+8+9+9а)“.

Член 3

Претпријатијата кои во согласност со одредбите од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/04 и 05/05) имаат одобрено регулиран максимален приход и цена за периодот до 31 декември 2007 година можат да поднесат барање за одобрување на регулиран максимален приход и цена за периодот до истекот на регулираниот период определен со член 1 од овој правилник.

До донесување на одлука по барањето од став 1 на овој член за одобрување на регулиран максимален приход и цена за периодот до истекот на регулираниот период, се применува одобрената регулирана цена за периодот до 31 декември 2007 година.

Кон барањето на став 1 од овој член, претпријатието е должно до Регулаторната комисија да достави финансиско-сметководствени и технички податоци согласно Прилог 4 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија кај кои се идентификувани промени и дополнувања во однос на претходно доставените податоци кон барањето за одобрување на регулиран максимален приход и цена за периодот до 31 декември 2007 година, како и изјава за веродостојност на доставените податоци согласно Прилог 5 од Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за електрична енергија.

Член 4

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1726/1
5 ноември 2007 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

ОСНОВЕН СУД ВО ТЕТОВО

229.

СПИСОК
НА ИМЕНУВАНИ ВЕШТАЦИ ВО ОСНОВЕН СУД ТЕТОВО – ТЕТОВО

Ред. бр.	Име и презиме	Адреса	Област	Телефон
1.	Сашо Стојановиќ	с. Брвеница, Тетово	диплом. економист	070-337-359
2.	Сазана Камиљи	Тетово, ул. „116“ бр. 24	диплом. инж. архитект	070-371-307
3.	Алексо Карапетров	Тетово, ул. „125“ бр.10/А	машински инженер	044-338-636
4.	Абдирезак Хазари	с. Теарце – Тетово	диплом. инж. архитект	070-468-923
5.	Благојевиќ Гордана	Тетово, ул.„Б.Тоска“ бр.59/5	инженер по шумарство	075-476-059 044-335-720
6.	Јосифовски Спасоје	Скопје, ул.„Штротсмајерова“ бр. 20	диплом. сооб. инженер	075-735-413 022-038-853
7.	Блажевски Борко	Тетово, ул. „125“ бр. 3	диплом. машин. инженер	070-240-789 044-331-033
8.	Гроздановски Божо	Тетово, ул. „180“ бр. 1/35	диплом. земјод. инженер	070-248-015
9.	Јакимовски Пецо	Скопје, ул. „Алексо Демниевски“ бр. 17/10	диплом. сооб. инженер	075-890-033 071-525-068
10.	Кадри Асани	с. М.Речица	дипломиран економист	070-524-391
11.	Агрон Арифи	с. Пирок	дипломиран економист	070-602-503
12.	Бесим Џемаили	с. Г.Седларце	дипломиран економист	071-224-017
13.	Џелал Џека	с. Теарце	дипломиран економист	070-728-923
14.	Слободан Андоновски	Скопје, ул. „Коперникова“ бр. 13-2/20	дипломиран економист	070-471-861

Претседател на Судот,
Џемајли Арифи, с.р.

ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

230.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со член 69 став 1 од Законот за здравственото осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 и 36/2007), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26.10.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА СПИСОКОТ НА ОРТО- ПЕДСКИ И ДРУГИ ПОМАГАЛА

Член 1

Во списокот на ортопедски и други помагала, објавен во „Сл. весник на РМ“ бр. 111/2000, 56/2001, 71/2001 и 41/2003, се врши измена согласно Правилникот за индикациите за остварување на право на ортопедски помагала („Сл. весник на РМ“ бр. 111/2000, 4/2001, 56/2001, 71/2001, 41/2003, 47/2003, 73/2005, 3/2006, 137/2006 и 62/2007), во делот од табелата кој се однесува на „Рокот на употреба во месеци според возраста“ за очните помагала и тоа:

Б. Очни помагала	Рок на употреба во месеци според возраста			
	До 10 год	Над 10 до 18 год	Над 18 до 65 год	Над 65 год

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02-15212/4 Управен одбор
26 октомври 2007 година Заменик на претседателот,
Скопје **Снежана Костадиновска Милошевска**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Врз основа на член 5 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05 и 121/07), Министерството за труд и социјална политика

О Б Ј А В У В А

Просечната месечна нето плата по работник за месец октомври 2007 година не може да изнесува помалку од утврдената на ниво на оддел и тоа:

Оддел	Назив на одделот	Износ
01	Земјоделство, лов и соодветни услужни активности	6.759
02	Шумарство, искористување на шуми и соодветни услужни активности	8.341

05	Улов на риба, одгледување на риби и услужни активности во рибарството	8.072
10	Вадење на камен, јаглен и лигнит, вадење на тресет	8.062
11	Вадење на сурова нафта и природен гас и услужни активности во производството на нафта и гас, освен истражувања	0
12	Вадење на руда на уран и ториум	0
13	Вадење на руди на метал	12.626
14	Вадење на други руди и камен	10.975
15	Производство на прехранбени производи и пијалаци	9.767
16	Производство на тутунски производи и ферментација на тутун	7.983
17	Производство на текстилни ткаенини	5.005
18	Производство на облека; доработка и боење на крзно	4.315
19	Штавење и доработка на кожа, производство на куфери, рачни торби, седла, сарачки производи и обувки	3.882
20	Преработка на дрво, производи од дрво и плута, освен мебел, производство на предмети од слама и плетарски материјал	5.476
21	Производство на целулоза, хартија и производи од хартија	7.837
22	Издавачка дејност, печатење и репродукција на снимени медиуми	10.167
23	Производство на кокс, деривати и нафта и нуклеарно гориво	16.051
24	Производство на хемикалии и хемиски производи	13.069
25	Производство на производи од гума и производи од пластични маси	4.792
26	Производство на производи од други неметални минерали	12.660
27	Производство на основни метали	11.845
28	Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	5.851
29	Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	8.575
30	Производство на канцелариски машини и компјутери	14.424
31	Производство на електрични машини и апарати, неспомнати на друго место	7.335
32	Производство на радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати	7.964
33	Производство на прецизни медицински и оптички инструменти и часовници	13.430
34	Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	6.798
35	Производство на други сообраќајни средства	5.552

36	Производство на мебел и други разновидни производи, неспомнати на друго место	4.900
37	Рециклажа	5.204
40	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	15.224
41	Собирање, пречистување и дистрибуција на вода	8.422
45	Градежништво	6.580
50	Продажба, одржување и поправка на моторни возила и мотоцикли, продажба на мало на моторни горива	11.786
51	Трговија на големо и посредничка трговија, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	12.631
52	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли; поправка на предмети за лична употреба и за домаќинствата	6.220
55	Хотели и ресторани	7.551
60	Копнен сообраќај, ценоводен транспорт	6.813
61	Воден сообраќај	0
62	Воздушен сообраќај	19.541
63	Придружни и помошни активности во сообраќајот; активности на патничките агенции	13.141
64	Поштенски активности и телекомуникации	14.895
65	Финансиско посредување, освен осигурување и пензиски фондови	17.993
66	Осигурување и реосигурување, пензиски фондови, освен задолжителна социјална заштита	21.592
67	Помошни активности во финансиското посредување	32.084
70	Активности во врска со недвижен имот	11.149
71	Изнајмување на машини и опрема без ракувач и изнајмување на предмети за лична употреба и за домаќинствата	6.543
72	Компјутерски и сродни активности	12.758
73	Истражување и развој	9.299
74	Други деловни активности	9.231
75	Јавна управа и одбрана; задолжителна социјална заштита	10.822
80	Образование	8.820

85	Здравство и социјална работа	8.602
90	Отстранување на отпадни води и ѓубре, санитарни и слични активности	7.769
91	Дејност на организации врз база на зачленување	12.584
92	Рекреативни, спортски, културни и забавни активности	8.578
93	Други услужни дејности	7.361
95	Дејност на домаќинствата како работодавачи на домашен персонал	0
96	Неиздиференцирани дејности на приватните домаќинства за производство на стоки за сопствени потреби	0
97	Неиздиференцирани дејности на приватните домаќинства за извршување услуги за сопствени потреби	0
99	Екстериторијални организации и тела	0

Месечно даночно ослободување 3.064.

Министер,
Љупчо Мешков, с.р.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

Врз основа на член 63 од Законот за данокот на добивка – пречистен текст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/06), Државниот завод за статистика го утврдува и објавува

ДВИЖЕЊЕТО НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ ОКТОМВРИ 2007 ГОДИНА

Движењето на цените на мало во Република Македонија во периодот јануари-октомври 2007 година, во однос на просечните цени на мало во 2006 година изнесува 2,2%.

Директор,
м-р Благоица Новковска, с.р.

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2007134